

Årsrapport 2014

Sarpsborg kommune

Innholdsfortegnelse

RÅDMANNENS FORORD	4
SAMFUNNSRESULTATER	5
Demografi	5
Innsatsområder i samfunnsplanen	6
ØKONOMISK RESULTAT	21
Måltavle økonomi	21
Økonomisk oversikt drift	22
Netto driftsresultat	22
Frie inntekter og finansielle poster.....	24
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	25
Spesifikasjon av driftsinntekter og driftsutgifter.....	26
Økonomisk resultat per kommuneområde	27
Investeringsregnskapet.....	28
Fondsbeholdninger.....	29
Rådmannens internkontroll	30
MEDARBEIDERRESULTATER	32
Måltavle medarbeider	32
Rekruttering og omstilling.....	32
Inkluderende arbeidsliv.....	32
Medarbeiderundersøkelsen	34
Skader og HMS avvik	35
Uønsket deltid	35
Kompetanseutvikling	36
Lærlinger og kvalifisering til fagarbeider	36
Likestilling og mangfold.....	37
KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG SOSIAL	41
Strategiske prosesser.....	41
Økonomi	42
Måltavle	44
KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST	48
Strategiske prosesser.....	48
Økonomi	50
Måltavle	52
KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN, ØKONOMI OG KULTUR	55
Strategiske prosesser.....	55
Økonomi	60
Måltavle	62

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

KOMMUNEOMRÅDE HR.....	64
Strategiske prosesser.....	64
Økonomi	65
Måltavle	65
KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK	69
Strategiske prosesser.....	69
Økonomi	70
Måltavle	71
RÅDMANN.....	73
Strategiske prosesser.....	73
Økonomi	73
VEDLEGG: INVESTERINGSOVERSIKT	74

RÅDMANNENS FORORD

Sarpsborg kommune har et svakt økonomisk resultat for 2014. Sviktende skatteinntekter har medført at kommunen har tæret hardt på tidligere oppsparte reserver. Dette er en alvorlig situasjon. Kommunen må i årene som kommer lykkes i å redusere driftsutgiftene så mye at regnskapene viser overskudd og at reservene bygges opp igjen. Det vil være krevende.

Kommunen har ved utgangen av 2014 en investeringsgjeld på 3,4 milliarder kroner. Det medfører at en betydelig del av inntektene går med til å betale renter og avdrag. Dermed blir det mindre igjen å bruke på tjenester som for eksempel skole og omsorg.

Sarpsborg kommune har flere ganger tidligere vist evne til å gjøre de grepene som kreves for å komme gjennom vanskelige situasjoner. Jeg har tro på at kommunen vil håndtere også de utfordringene vi nå står ovenfor. Men det vil ikke kunne skje uten vesentlige endringer i tjenestene, noe som vil være merkbart både for medarbeidere og innbyggere.

Samtidig handler ikke 2014 for Sarpsborg kommunes del bare om dårlig økonomi. Det er også en kommune som rustet for framtiden. To store, moderne barnehager ble i løpet av året åpnet på henholdsvis Sandbakken og Tindlund. En ny sentrumsskole er i rute og vil være i bruk fra kommende skoleår. Dette er viktig for på lengre sikt å kunne gi barn og unge gode tilbud.

Et blikk på hvordan verden rundt oss har vært i 2014 gjør det viktigere enn noen gang at kommunen jobber med å forebygge holdninger og farlig atferd blant ungdom. Dette gjør mange av kommunens medarbeidere hver eneste dag, som lærere, barnehagemedarbeidere eller helsesøstre. Den innsatsen mange lag og foreninger gjør er også av uvurderlig betydning. Det er samtidig hyggelig å registrere at Sarpsborg trekkes fram som en foregangskommune i arbeidet med å hindre radikaliserings av unge mennesker.

Sarpsborg kommune skal, på tross av økonomiske utfordringer, medvirke til en positiv utvikling av Sarpsborg-samfunnet. Tidlig i 2014 ble det fattet vedtak om å ruste opp byens gågate og anlegge et nytt Kulås amfi. På høsten ble begge disse arbeidene igangsatt. Det handler både om å gi byen et varig løft, og å klargjøre den for tusenårsjubileet i 2016.

Kommunen har også satset på byselskapet som i 2014 fikk navnet «isarpsborg». Dette er også viktig både for å gjøre byen mer attraktiv på lengre sikt, og for å skape et byjubileum som vil gjøre sarpingene stolte og engasjerte. Sarpingene har all grunn til å glede seg til jubileumsåret 2016.

Jeg takker medarbeidere, ledere, politikere og tillitsvalgte for innsatsen i 2014!

Sarpsborg, mars 2015

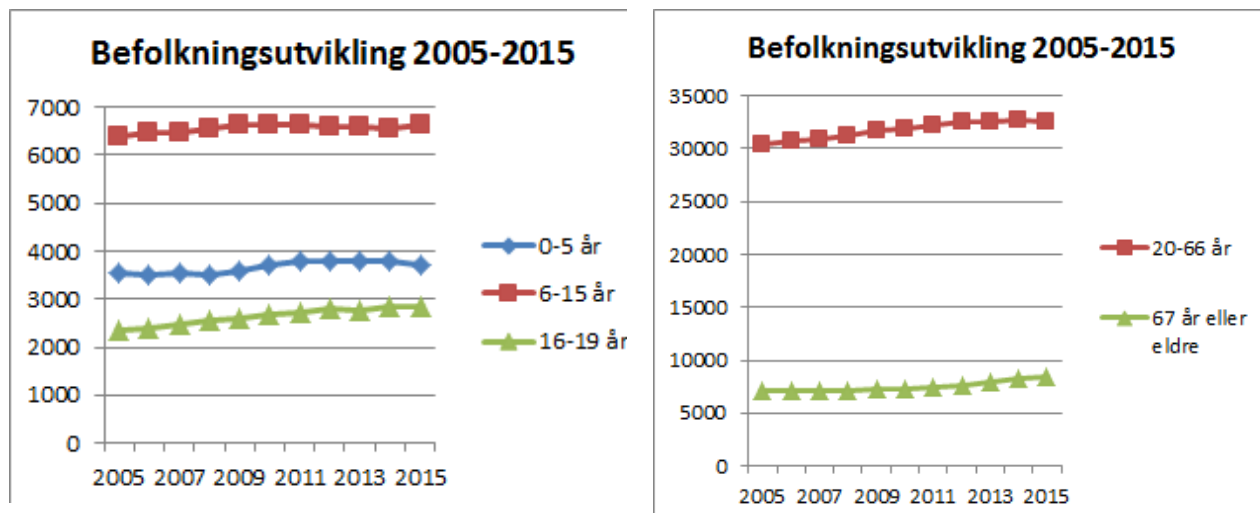
Unni Skaar
Rådmann

SAMFUNNSRESULTATER

Innenfor samfunnsområdet ser vi først på den demografiske utviklingen og deretter på utviklingen for aktuelle indikatorer knyttet til målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Demografi

Sarpsborg har hatt en betydelig befolkningsvekst over en årrekke. Veksten de senere årene skyldes i hovedsak tilflytting, særlig fra ikke-vestlige land. Andel eldre over 80 år i kommunen er høyere enn landsgjennomsnittet. Figuren under viser en vekst i aldersgruppen 67 år og eldre. Befolkningsveksten i 2014 (0,25 prosent) var imidlertid svakere enn foregående år. Det er vanskelig å forklare dette og vite om det er tilfeldig eller en nedgang som vil vedvare.

Sarpsborg - Folkemengde 1. januar og endringer i kalenderåret (Kilde SSB)

	Folkemengde 1. januar	Fødselsoverskudd i kalenderåret	Nettoinnflytting i kalenderåret	Folketilvekst i kalenderåret
2004	49 423	-12	352	330
2005	49 753	31	327	362
2006	50 115	98	390	478
2007	50 593	46	422	460
2008	51 053	147	512	670
2009	51 723	171	264	436
2010	52 159	67	594	646
2011	52 805	100	423	528
2012	53 333	80	299	363
2013	53 696	56	306	363
2014	54 059	18	104	133
2015	54 192			

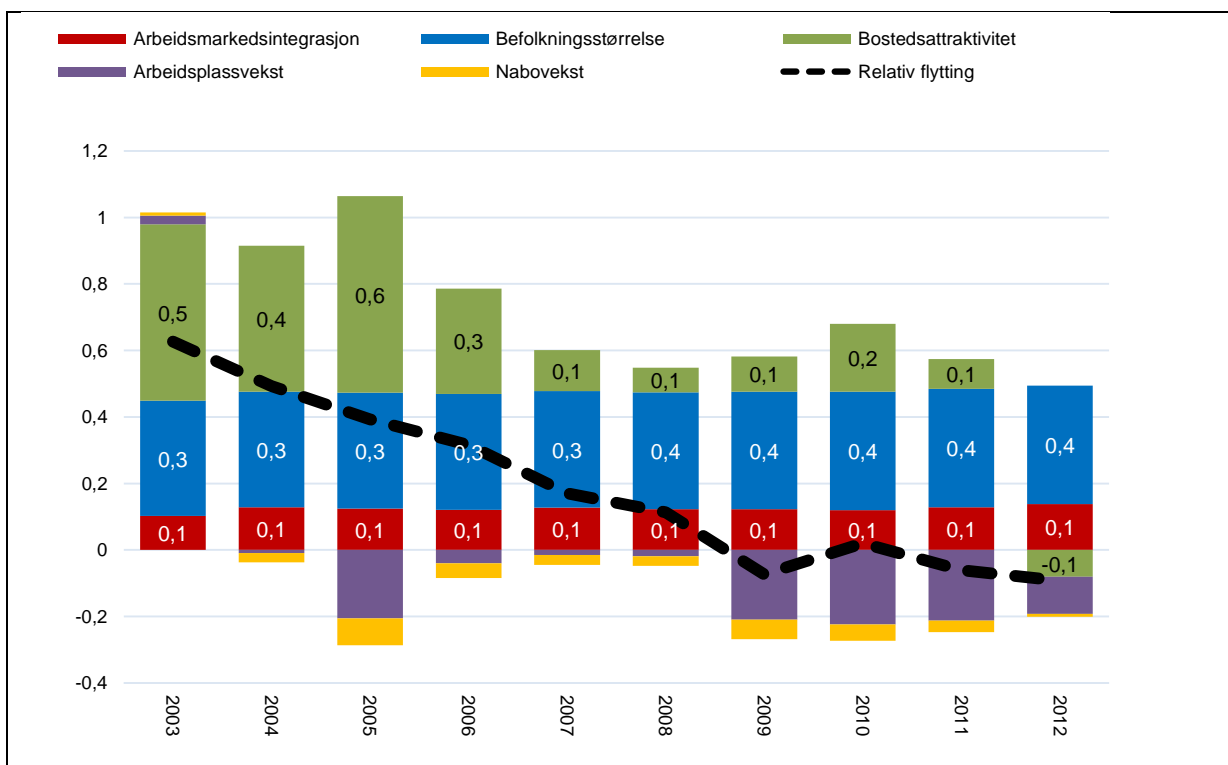
Innsatsområder i samfunnsplanen

<h2 style="margin: 0;">VISJON</h2> <h3 style="margin: 0;">Sarpsborg - der barn og unge lykkes</h3>	
<h2 style="margin: 0;">Identitet</h2> <h3 style="margin: 0;">Sarpsborgs innbyggere skal være stolte og engasjerte</h3>	
<p>Slik vil vi ha det!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarpsborg skal oppleves som en kultur-, idretts- og aktivitetsby • Sarpsborg skal ha spennende og allsidige jobbmuligheter • Sarpsborg sentrum skal være attraktivt og levende • Sarpsborg skal være en attraktiv by å bosette seg i for barnefamilier 	
	

Kommunens egen identitetsundersøkelse fra 2012 viser at en del sarpsinger opplever en sterk tilhørighet til byen sin. Det er mange elementer som kan beskrive Sarpsborgs identitet som sted for innbyggerne. Fotball og hockey tilbyr for eksempel identitet, tilhørighet og stolthet for mange. Fossen og Borregård er en annen «identitetsmarkør», noe folk forbinder med Sarpsborg. Aktivitetene i forbindelse med byjubileet i 2016 vil kunne dyrke og styrke «Sarpsborgsidentiteten» for innbyggerne i kommunen. Identiteten knyttet til sted vil alltid endre seg over tid og få ulike betydninger i ulike livsfaser.

Sarpsborg kommune har i de senere år brukt Nærings-NM og Attraktivitetsbarometeret fra Telemarksforskning i evalueringen av Identitets- og omdømmearbeidet. Nærings-NM måler vekst og utvikling i lokalt næringsliv, mens attraktivitetsbarometeret måler kommuners attraktivitet som steder å flytte til og bosette seg, korrigert for arbeidsplassutviklingen og innvandring.

Sarpsborg 2003-2012

Kilde: Telemarksforskning 2014

Rapporten som Telemarksforskning la fram i 2014 viser en utvikling for Sarpsborg sin del som gir grunn til bekymring. Den sorte, stiplede linjen viser den relative flyttingen, dvs. nettoflytting fratrukket den nasjonale nettoinnvandringen. Det er tydelig at den har vært nedadgående siden 2003. Denne er så dekomponert i faktorer som skyldes arbeidsplassvekst, befolkningsstørrelse, nabovekst og arbeidsmarkedsintegrasjon. På den måten ser man hva som har ført til at flyttemønsteret har vært slik det har vært.

Fram til 2006 var bostedsattraktiviteten i stor grad med på å øke det relative flyttetallet i Sarpsborg. Bostedsattraktiviteten har derimot avtatt, og den var negativ i 2012.

Det at Sarpsborg er en forholdsvis stor by har hatt en positiv effekt på den relative flyttingen hvert år siden 2003. Arbeidsmarkedsintegrasjonen kan forklare en liten del av den relative nettoflyttingen. Arbeidsmarkedsintegrasjonen har hatt en positiv effekt på nettoflyttingen.

Arbeidsplassveksten har spesielt siden 2009 hatt en negativ effekt på nettoflyttingen til Sarpsborg. Naboveksten har ikke hatt mye å si for den relative flyttingen til Sarpsborg, men den har i noen perioder hatt en svak negativ effekt på den relative flyttingen.

Det er befolkningsstørrelsen og arbeidsmarkedsintegrasjonen som over tid har hatt en jevn og positiv effekt på den relative flyttingen til Sarpsborg. Tilflytting som kun kan forklares med at Sarpsborg oppfattes som et godt sted å bo, har hatt avtakende betydning de siste årene.

Attraktivt og levende sentrum

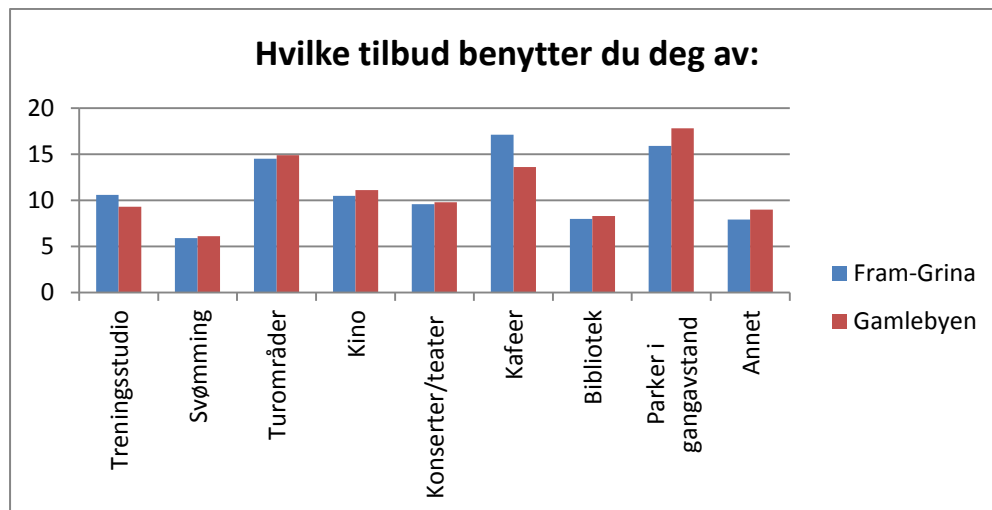
Fokus på bedre bymiljø og arbeidet med urbane kvaliteter og grønn byutvikling har fått større oppmerksomhet i Sarpsborg de siste 4-5 årene. «Forbausende byfest» ble arrangert for andre gang i 2014. Byfesten er et bidrag til å sette fokus på bymiljøet, sosiale møteplasser og alternativ bruk av byen. Befolkningen ble også invitert til å si sin mening om utviklingen i Sarpsborg. Kommunen legger rammene for arrangementet og samarbeider med lokalt næringsliv, frivillige lag og organisasjoner. Formålet er å skape opplevelser, viten, liv og oppmerksomhet om mulig bruk og utvikling av Sarpsborg sentrum.

Våren og høsten 2014 ble det gjennomført en innbyggerundersøkelse i fire utvalgte soner i Sarpsborg for å kartlegge innbyggernes selvopplevde levekår. Innbyggere i to soner med gode levekår (Bakkeli

og Hevingen) og to soner med levekårsutfordringer (Fram-Grina og Gamlebyen) ble intervjuet. Figuren under viser resultater fra to sentrumsnære soner som utgjør østre bydel.¹ Dette er soner med levekårsutfordringer.

Et av spørsmålene gikk på kvaliteter ved nærmiljøet, og flest i de to sentrumssonene oppgir at det beste ved å bo i sentrum er at alt man trenger er i nærheten. Videre viser undersøkelsen at de som bor i sentrum i stor grad bruker fasilitetene i sentrum. Figuren under viser at mange som bor i sentrum benytter seg av kafeer, parker i sentrum og turområdet, samt andre fasiliteter knyttet til sentrum.

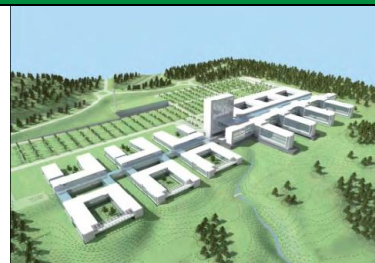

Verdiskaping

Sarpsborg skal ha et allsidig og konkurransedyktig næringsliv med høy kompetanse og spennende jobbmuligheter

Slik vil vi ha det!

- Sarpsborg skal ha spennende og allsidige jobbmuligheter
- Næringslivet og kommunen skal være attraktiv for faglært arbeidskraft og arbeidskraft med høyere utdanning
- Næringslivet og kommunen skal tilby arbeid til alle grupper av arbeidssøkende

Sysselsetting, pendling, arbeidsledighet og uførepensjon

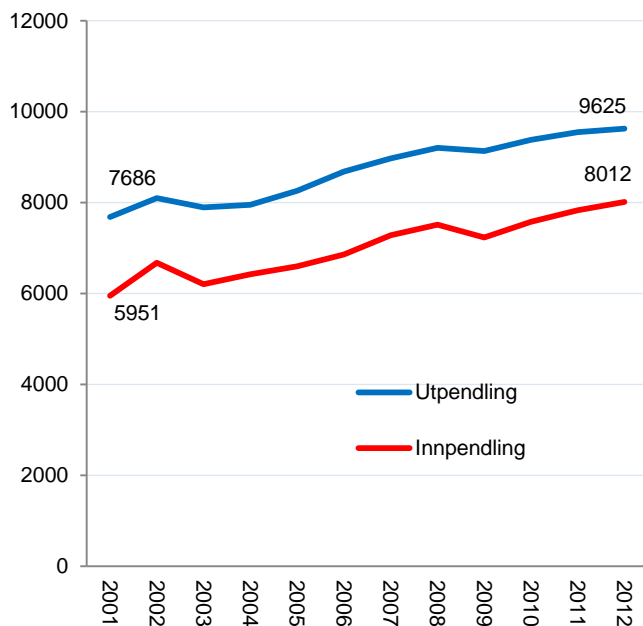
Sysselsatte – inn og utpendling

Figuren under viser det totale antallet personer som pendlet ut av Sarpsborg og inn til Sarpsborg i perioden mellom 2001 og 2012. I hele denne perioden har det vært et større antall personer som har pendlet ut av kommunen enn inn. Større utpendling enn innpendling betyr at Sarpsborg har underskudd på arbeidsplasser. Underskuddet har gått noe ned de siste tre årene. Både inn- og utpendlingen har økt siden 2001.

¹ Kilde: Levekårsrapporten 2014, innbyggerundersøkelsen 2014

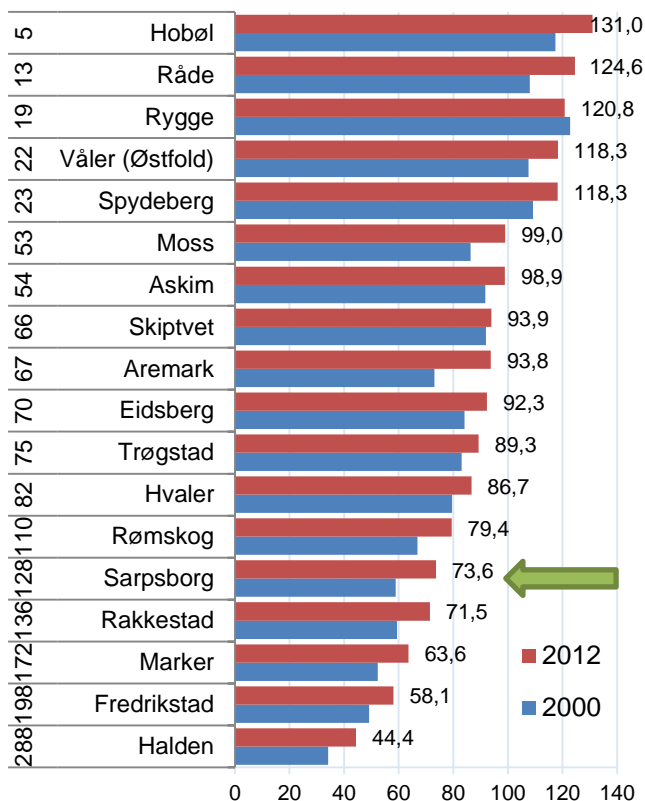
I 2012 var det 9 625 personer som var bosatt i Sarpsborg som jobbet i en annen kommune, mens det var 8 012 personer som var bosatt utenfor Sarpsborg men som jobbet her.

Kilde: Telemarksforsking

Arbeidsmarkedsintegrasjon

Arbeidsmarkedsintegrasjon er et mål for hvor sterkt arbeidsmarkedet på et sted er integrert med arbeidsmarkedet utenfor stedet gjennom inn- og utpendling. Dette måles ved å legge sammen den prosentvise andelen av de sysselsatte på stedet som pendler ut med andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til. Arbeidsmarkedsintegrasjonen i Sarpsborg er rangert forholdsvis lavt blant kommunene i Østfold, men som vi ser av rangeringsnumrene (figuren under) til de fleste kommunene i Østfold, har de en arbeidsmarkedsintegrasjon som er blant de beste i landet. Dette er en stor fordel for mange kommuner i Østfold. Arbeidsmarkedsintegrasjonen i Sarpsborg er bedre enn i Fredrikstad og Halden, men dårligere enn i Moss. Arbeidsmarkedsintegrasjonen har økt i nesten alle kommuner i Østfold i den siste tolvårsperioden. Det betyr at Østfolds innbyggere pendler mer i 2012 enn i 2000.

Kilde: Telemarksforsking

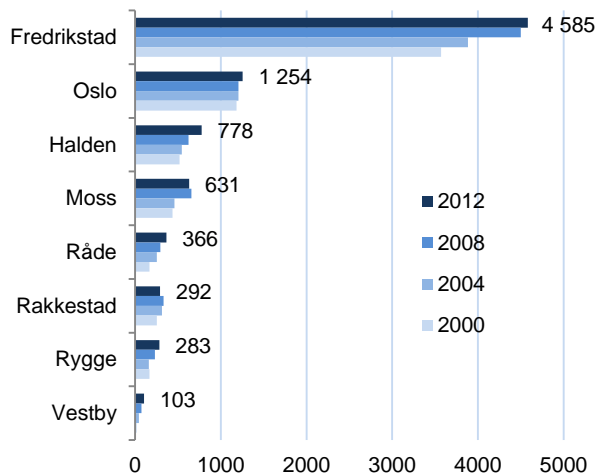
Pendling fra Sarpsborg (bostedskommune) til diverse andre kommuner

Figuren til høyre viser antall personer som pendlet fra Sarpsborg til de åtte største utpendlingskommunene i 2000, 2004, 2008 og 2012.

I 2012 var det 4 585 personer som pendlet fra Sarpsborg til Fredrikstad. Antallet har økt siden 2000.

Det var 1 254 personer som pendlet fra Sarpsborg til Oslo og det var 778 personer som pendlet til Halden i 2012.

Videre er det noen hundre som pendlet til henholdsvis Moss, Råde, Rakkestad og Rygge.

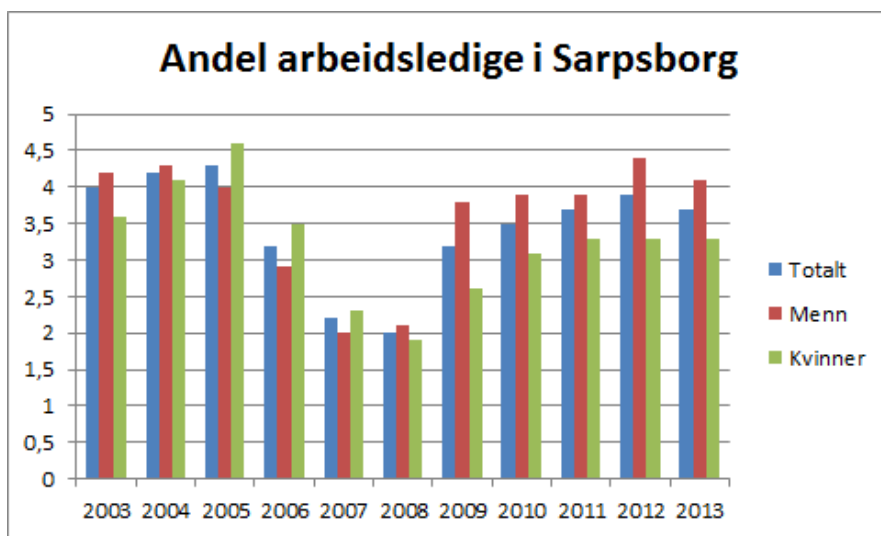

Kilde: Telemarksforsking

I 2012 var det 16 050 arbeidsplasser i privat sektor i Sarpsborg. Det er en økning på ca. 500 fra 2000.

Det var 7 043 arbeidsplasser i offentlig sektor i 2012. Det er 1165 flere enn i år 2000. Privat sektor utgjorde 69,5 prosent av arbeidsplassene i Sarpsborg i 2012. Andelen er omtrent like stor som andelen på landsbasis. På landsbasis utgjør privat sektor 70 prosent av arbeidsplassene. Antall arbeidsplasser i Norge økte med 14,4 prosent fra 2000 til 2012. I Østfold var økningen 9,3 prosent, og i Sarpsborg 8,2 prosent i samme periode. Utviklingen i Østfold og Sarpsborg var ganske lik utviklingen på landsbasis i perioden mellom 2003 og 2008, men etter dette har de ikke klart å holde helt tritt med utviklingen på landsbasis.

Antall registrerte arbeidsledige i Sarpsborg. Kilde: SSB.

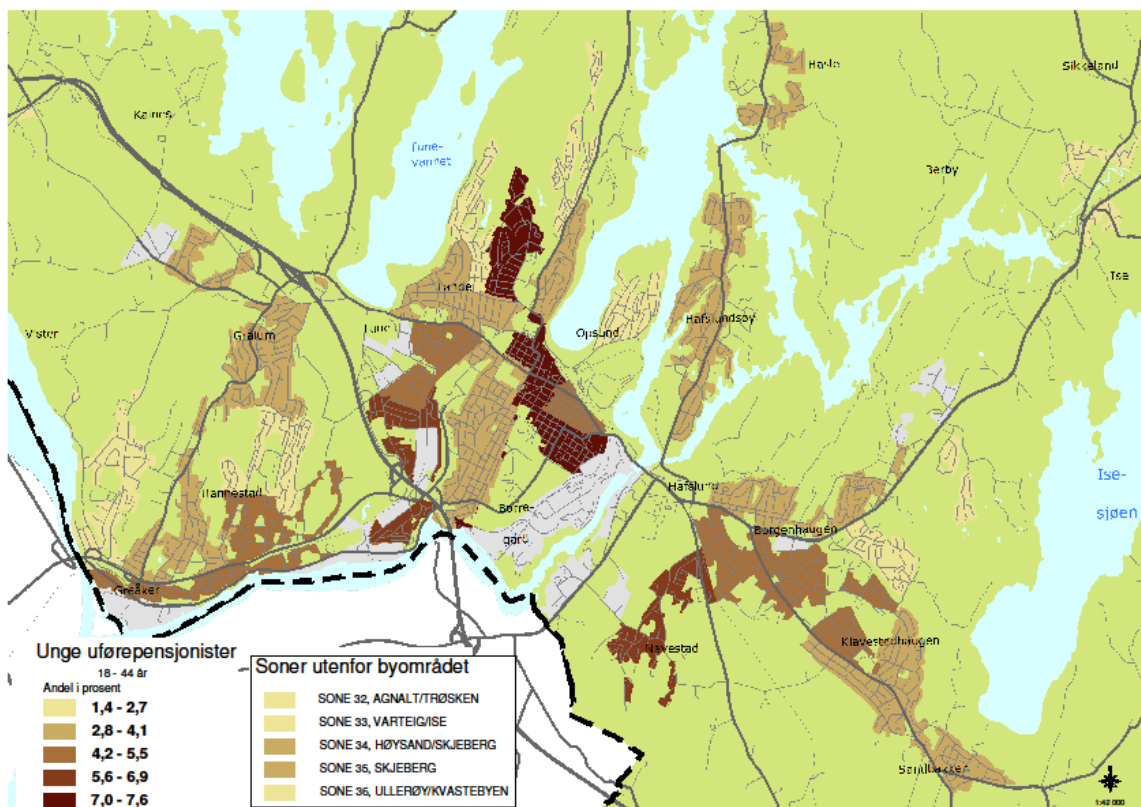

Per desember 2014 utgjør arbeidsledigheten i Sarpsborg 3,8 prosent for menn og 3,1 prosent for kvinner.

Sett under ett er 3,4 prosent av arbeidsstyrken arbeidsledig. Tilsvarende tall for Norge er 2,7 prosent.

Unge uførepensjonister

Kartet viser andel unge uførepensjonister i alderen 18 til 44 år. Andelen unge uførepensjonister varierer i kommunen fra 1,4 til 7,6 prosent. Det er sonene Gamlebyen, Fritznerbakken og Kurland-Vest som har de største utfordringene. Andelen for Sarpsborg er 3,9 prosent. Fra 2012 har det vært en liten nedgang i andelen unge uførepensjonister på 0,7.

Kilde: Levekårsrapport 2014

Nærings NM

Telemarksforskning utarbeider hvert år en rapport for NHO som kalles Nærings-NM. Kommunene rangeres etter hvor næringslivet gjør det best, på en skala fra 1 til 428. Regionene rangeres fra 1 til 83. Rangeringen er basert på bedriftenes vekst og lønnsomhet, nyetableringer og næringslivets relative størrelse. Sarpsborg er i Nærings-NM 2014 rangert på 78. plass. Det er betydelig bedre enn i 2013, da Sarpsborg var rangert som nr. 116..

Nærings NM 2014 – totalrangering, utvalgte østfoldkommuner

Navn	Nærings NM 2014	Lønnsomhet	Vekst	Nyetablering	Størrelse	Personer
Halden	207	260	317	44	193	30 132
Moss	232	259	292	151	148	31 308
Sarpsborg	78	157	195	93	153	54 059
Fredrikstad	57	172	201	54	144	77 591
Hvaler	330	230	259	227	395	4 386
Askim	49	49	221	45	240	15 430
Eidsberg	211	21	347	311	140	11 323
Rakkestad	229	65	312	337	129	7 974
Råde	266	289	367	85	195	7 104
Rygge	43	178	171	11	172	15 101

Kilde: NHO, Nærings NM

Nyetablering: Sarpsborg scorer relativt høyt på nyetableringer. Den langsiktige virkningen av nyetableringer blir viktig for fornyelse i lokalt næringsliv. Rangeringen bygger på etableringsfrekvens og vekst i antall foretak.

Lønnsomhet: Bedriftene i Sarpsborg scorer ikke veldig høyt på lønnsomhet, men bedre enn ved forrige måling. God lønnsomhet er en betingelse for bedriftenes eksistens og vekst, og sunn næringsutvikling. Rangeringen bygger på tall som måler lønnsomhet og egenkapital i bedriftene.

Vekst: Sarpsborg scorer dårligst på vekst av de fire rangeringsområdene. For å holde tritt med befolkningsveksten og behovet for økt privat og offentlig velferd, har alle lokalsamfunn behov for et voksende næringsliv. Rangeringen bygger på tall for omsetningsvekst og vekst i verdiskaping.

Størrelse: Rangeringen bygger på tall som beskriver andelen private arbeidsplasser i kommunen. Når det gjelder andelen arbeidsplasser i privat sektor, ligger Sarpsborg forholdsvis lavt i forhold til resten av landet. Arbeidsplasser i privat sektor er viktig for bl.a. å opprettholde og videreutvikle et attraktivt lokalsamfunn.

Nærings NM 2014 – Totalrangering østfoldregionene

Region	Nærings NM 2014	Lønnsomhet	Vekst	Nyetableringer	Størrelse
Nedre Glomma	23	26	38	11	48
Halden	54	54	66	5	63
Indre Østfold	51	14	59	35	75
Mossregionen	52	52	61	15	58

Kilde: NHO, Nærings NM

Nedre Glomma-regionen er rangert på 23 plass av 82 regioner. Plasseringen er betydelig bedre når det gjelder vekst (38. plass) enn i fjor (68. plass). Nedre Glomma gjør det også bra når det gjelder nyetableringer (11. plass). På de 10 første plassene kommer Stavangerregionen, Bergensregionen, Øvre Romerike, Trondheimsregionen, Lillehammerregionen, Dalane, Hamarregionen, Oslo, Vestviken og Sunnhordaland.

Levekår

Barn og unge skal motiveres til utdanning for å møte framtidens utfordringer.
Sarpsborg skal være en by som fremmer likeverd og inkludering

Slik vil vi ha det!

- Sarpsborg skal ha et helhetlig læringsløp med høy kvalitet fra barnehage til videregående skole
- Helsefremmende og forebyggende tiltak skal ha en sentral plass i arbeidet for å bedre levekår
- Innbyggerne skal ha mulighet til å leve et meningsfylt liv uavhengig av funksjonsevne
- Sarpsborg skal ha et variert kultur- og fritidstilbud for alle
- Levekårene skal bedres og levekårsforskjeller skal utjevnes
- Sarpsborg skal ha trygge, attraktive og levende bo- og nærmiljøer

Utdanning

Forskning viser klare sammenhenger mellom foreldrenes sosioøkonomiske status og elevenes skoleresultater. Familiebakgrunn kan forklare omtrent 30 % av forskjellene i karakterer mellom enkeltelever på grunnskolenivå (Hægeland m.fl. 2004/2010). Foreldrenes utdanningsnivå har betydning for sannsynligheten for å fullføre videregående opplæring og for elevenes skolefaglige prestasjoner.

Leseferdigheter, 5. klasse²

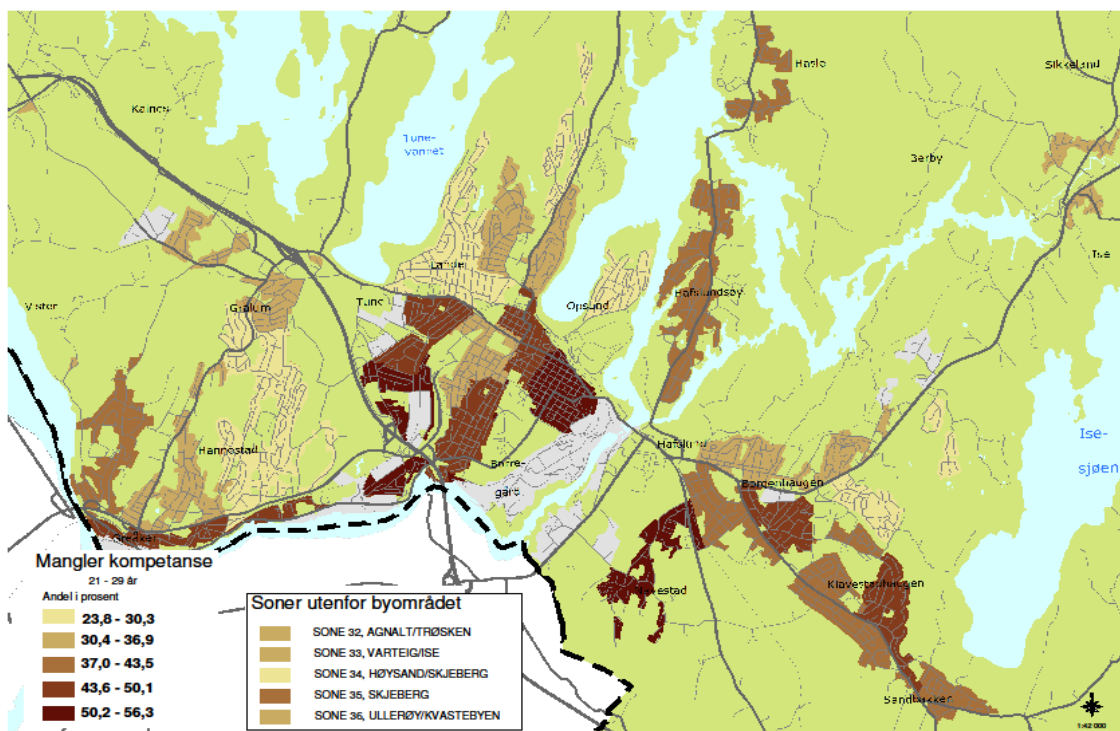
Andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet som helhet.

Skoleår	2011/12	2012/13	2013/14
Hele landet	24,7	27,6	24,2
Østfold	26,5	31,3	28,3
Sarpsborg	30,9	33,9	32,9
Moss	23,4	25,6	24,2
Halden	25,7	32,9	27,1

Tallene viser at Sarpsborg har flere elever på laveste mestringsnivå enn gjennomsnittet både i Østfold og i landet i 2011/12 og 2012/13 og 2013/14.

Figuren på neste side viser andelen 21-29-åringer som har begynt på videregående utdanning og ikke fullført i løpet av 5 år. Kartet viser at det er store geografiske forskjeller innen kommunen. De østre bydeler, Brevik-Alvim, Sandesund-Greåker og Bede-Navestad er områder hvor en høy andel ikke fullfører videregående skole.

² Kilde: Utdanningsdirektoratet (Nasjonale prøver)

I Sarpsborg er det 30 % som ikke fullfører videregående skole (2014). Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn i landet forøvrig. Resultater viser imidlertid positiv utvikling fra siste år. Elevundersøkelsen viser at den sosiale trivselen er meget høy i Sarpsborgskolen.

Alle elever har ifølge § 9a i opplæringsloven rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Undersøkelser viser at elevenes opplevelse av læringsmiljøet har stor betydning for deres motivasjon, innsats og prestasjoner.

Mobbing³

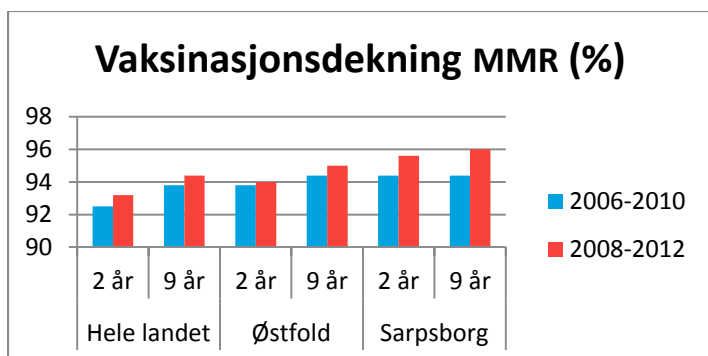
	Sarpsborg			Norge		
	Sjeldnere enn hver 14. dag eller aldri	Utsatt for mobbing minst hver 14. dag	N	Sjeldnere enn hver 14. dag eller aldri	Utsatt for mobbing minst hver 14. dag	N
Utsatt for mobbing	93	7	1638	93	7	42470

Resultatene viser at forekomsten av mobbing i Sarpsborgskolen ikke skiller seg fra landet for øvrig.

Helse

- Forventet levealder for menn er lavere enn i landet forøvrig
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere
- Vaksinasjonsdekningen er bedre
- Andelen 5. klassinger som er på laveste mestringsnivå i regning er høyere enn i landet som helhet og i fylket.
- Andelen unge i alderen 15-29 år som har psykiske symptomer/lidelser er høyere enn landet som helhet men lavere enn snittet for fylket.

³ Kilde: Ungdata

Sarpsborg har en svært god vaksinasjonsdekning.

Andelen 9-åringer som er fullvaksinert mot meslinger, røde hunder og krusma (MMR) i prosent av alle 9-åringer, gjennomsnittet for femårsperioden 2008-2012. I Sarpsborg er 96 prosent vaksinert, i Østfold er 95 prosent vaksinert og gjennomsnittet for landet er 94,9.

Tabellen under viser at Sarpsborg har flere årsverk helsesøster per 10.000 barn i alderen 0-5 år enn gjennomsnitt for Østfold og noen kommuner i KOSTRA gruppe 13.

Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år, prosent

År	2010	2011	2012
Hele landet	53,3	55,6	57
Østfold	52,4	56,2	56,6
Sarpsborg	55,5	59,7	63,1
Moss	42	43,1	48,8
Halden	48,1	50,2	50,9
Fredrikstad	44,2	46,6	44,7
Drammen	53,4	58,6	56,7
Horten	**	**	**
Porsgrunn	54,6	54,5	61,3

Merket *: Har ikke KOSTRA tall

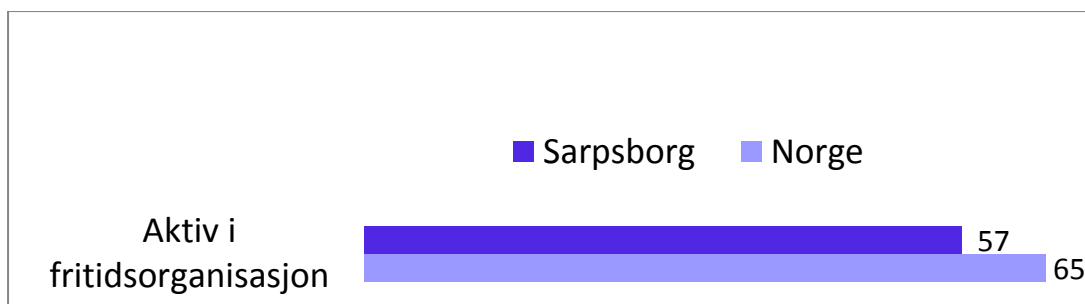
Sarpsborg kommune har 4.200 elever i barneskolen og 5,35 årsverk helsesøstre. Det er 9,4 årsverk under normen. I videregående skole er det 3.000 elever og 3,75 årsverk helsesøstre. Det er 3,75 årsverk under normen. Antall årsverk i ungdomsskolen er omtrent som normen. Det samme gjelder årsverk i helsestasjonene (0-5 år).

Sosialt miljø og nærmiljø

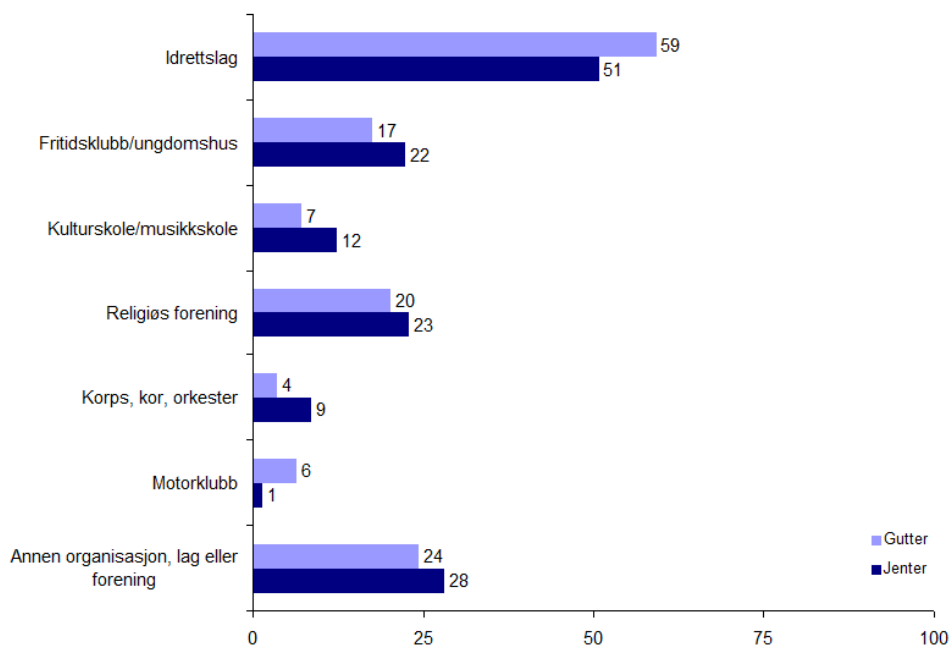
Det er menn i arbeid som deltar mest i organisasjonslivet, deretter kvinner i arbeid. Deltakelsen er økende med alderen. Ungdata⁵ viser videre at det er større andel gutter enn jenter, som er aktive i lag og foreninger. Figuren under viser andel som har vært med på aktiviteter, møter eller øvinger i ulike foreninger minst én gang sist måned. Ungdataundersøkelser viser at det er lavere organisasjonsdeltakelse i Sarpsborg enn i landet for øvrig.

⁴ Kilde: Befolkningsoversikt – Helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Sarpsborg 2014

⁵ Kilde: Ungdata 2013. Spørreundersøkelse gjennomført på alle ungdomsskolene.

Ungdata viser videre at det er større andel gutter enn jenter, som er aktive i lag og foreninger. Figuren under viser andel som har vært med på aktiviteter, møter eller øvinger i ulike foreninger minst én gang sist måned, fordelt etter kjønn.

I UNGdata undersøkelsen gikk et av spørsmålene ut på hvorvidt ungdommen er fornøyd med lokalmiljøet sitt. I Sarpsborg svarte 66 prosent at de er litt eller svært fornøyd med lokalmiljøet.

	Sarpsborg			Norge		
	Misfornøyd/verken eller	Litt/svært fornøyd	N	Misfornøyd/verken eller	Litt/svært fornøyd	N
Fornøyd ed lokalmiljøet	34 %	66 %	1 615	31 %	69 %	41 350

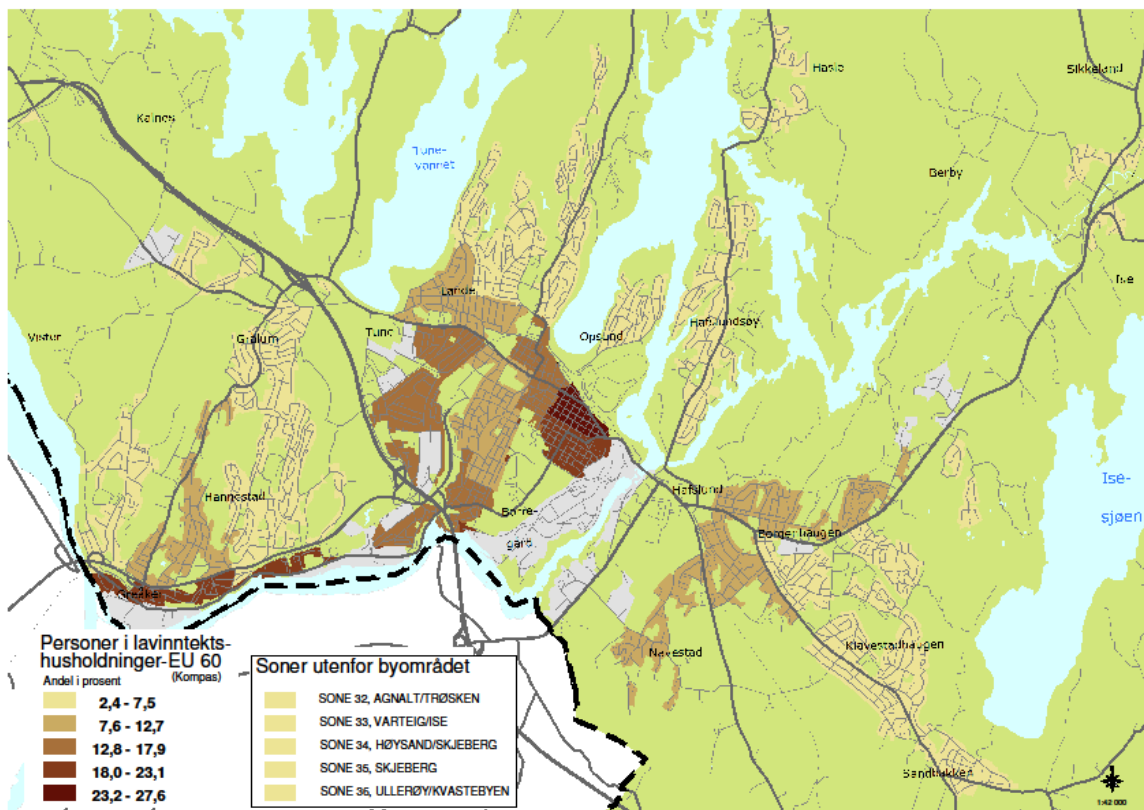
Økonomi

Andelen barn med enslig forsørger er høyere enn i landet som helhet. Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er også høyere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.⁶

⁶ Kilde: Folkehelseprofilen 2014

Levekårsrapporten 2014 viser at det er stor variasjon innad i kommunen når det gjelder barn som lever i lavinntektsfamilier. 12 prosent av barn og unge under 18 år lever i husholdninger med en samlet inntekt på mindre enn 60 prosent av medianinntekten. Medianinntekten for Sarpsborg er på kr 298.800. Fordelt på sonenivå er variasjonen stor. På Hevingen lever 3,3 prosent av barn og unge u/ 18 år i lavinntektsfamilier, mens det i Fram-Grina er 55,6 prosent.⁷

Miljø

Alle i Sarpsborg skal være miljøbevisste og delta i en felles miljødugnad for framtida

Slik vil vi ha det!

- Sarpsborg skal ha miljøvennlige bo-, transport- og arbeidsforhold
- Sarpsborgsamfunnet skal ha lavt energiforbruk og bruke fornybar energi
- Sarpsborgsamfunnet skal produsere lite avfall og være gode på gjenvinning
- Sarpsborg skal sikre seg mot skadevirkninger som følge av klimaendringer
- Sarpsborg skal forvalte naturressursen på en miljøvennlig måte.

⁷ Kilde: Levekårsrapport 2014

Framtidens byer

Sarpsborg kommune har i perioden 2008-2014 deltatt i programmet Framtidens byer. Framtidens byer har vært et samarbeid mellom staten og de 13 største byene i Norge med formål å redusere klimagassutslippene, og gjøre byene bedre å bo i. Deltagelsen har uten tvil styrket kommunens klima- og miljøarbeid og bidratt til at bymiljø har fått større fokus – sett opp mot tradisjonelt miljøvern. Programmet har bidratt til mer samarbeid på tvers av sektorer - både offentlig og privat. Framtidens byer har vært en god møteplass og arena for inspirasjon, kunnskapsdeling og erfaringsutveksling mellom byene. Ved hjelp av stimuleringsmidler har Framtidens byer også bidratt til økt gjennomføringsevne. Sarpsborg og Fredrikstad har vært sett på som ”tvillingbyer” i Framtidens byer, med til sammen over 130 000 innbyggere. Et nært samarbeid om klimatiltak er naturlig og nødvendig.

Samferdsel

I august 2013 inngikk Østfold fylkeskommune, Sarpsborg kommune og Fredrikstad kommune avtale med samferdselsdepartementet om belønningstilskudd til bedre kollektivtransport og mindre bilbruk for perioden 2014-2017. Hovedmålet er at trafikkveksten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Trafikkregistreringer kan tyde på at veksten i trafikk i Nedre Glomma er i ferd med å flate ut. De seneste årene har veksten (målt i årsdøgntrafikk) ligget mellom to og fire prosent. For 2014 viser målinger at veksten var på 1,1 prosent.

Belønningstilskuddet ble i 2014 blant annet brukt til å øke tilbudet på Glommaringen. Dette har bidratt til positive passasjertall for 2014 med en vekst på 13 prosent. For de øvrige bussrutene er det en nedgang i 2014 på 0,8 prosent. I alt reiste 3 088 074 passasjerer med de øvrige bussrutene i Nedre Glomma.

Tabell: Antall busspassasjerer med Glommaringen per år.

Årlig antall passasjerer med Glommaringen for perioden 2006-2014		
År	Pass. per år	Vekst (%)
2006	696 500	10,3
2007	870 600	25,0
2008	1 025 000	17,7
2009	1 062 700	3,7
2010	1 112 500	4,7
2011	1 162 275	4,5
2012	1 178 298	1,4
2013	1 222 231	3,7
2014	1 379 376	12,9

I Sarpsborg er det to tellesløyfer (Borregaardsbakken og Tune kirke) som foretar kontinuerlig registrering av antall syklende. Antall syklistene som har passert disse punktene har økt med mellom fem og åtte prosent fra 2013 til 2014 (se tabell under). For disse punktene har veksten i bruk av sykkel vært større enn veksten i bruk av bil. Tallene viser en økning, men det er vanskelig å skille mellom tursyklister og transportsyklister, og veksten er i tillegg for liten til å ha innvirkning på den samlede reisemiddelfordelingen. Økningen i antall passeringer indikerer likevel en positiv endring av holdning til bruk av sykkel. Flere tiltak for sykkel er påbegynt, men de fleste steder er det nødvendig med reguleringsplan før utbygging kan starte.

Tabell: Gjennomsnitt antall syklistene pr. døgn for hele året (registrert med tellesløyfer).

Sted	2013 (basis)	2014	Vekst
Borregaardsbakken	208	225	8,2
Tune kirke	173	182	5,2

I 2014 ble det satt opp to nye tellesøyler for syklistene, en i Borregaardsbakken og en ved Borg Amfi. Dette vil gi et bedre grunnlag for å følge utviklingen av antall syklistene fremover.

Økt bruk av ladbare biler kan være et bidrag til reduserte klimagassutslipp, samtidig som ladbare biler kan bidra positivt til bedre lokal luftkvalitet og mindre støy. I Østfold var det pr. januar 2015 registrert 1424 ladbare biler (elbiler og plug-in hybrid). En økning på hele 257 % sammenlignet med året før. Økningen av ladbare biler i Sarpsborg ligger rett i underkant av fylkesnivå (252 %). Det er registrert 215 ladbare biler i Sarpsborg (www.gronnbil.no). Kommunen vedtok i mai 2014 en strategi for ladeinfrastruktur som beskriver hva kommunen skal gjøre for å legge til rette for økt bruk av ladbare kjøretøy. Arbeidet har vært et samarbeid mellom flere Østfold-kommuner og Østfold fylkeskommune. Alle kommunene i fylket vil arbeide etter en felles elbil-strategi og ha en felles rammeavtale for innkjøp av ladestasjoner. Det er i dag registrert 60 offentlig tilgjengelige ladepunkter i kommunen, hvorav tre hurtigladdere i sentrum. I 2014 åpnet Tesla seks hurtigladdestasjoner på Solli, som en viktig del av selskapets nasjonale ladeinfrastruktur. Det er lagt til rette for at også andre aktører kan etablere ladepunkter på Solli.

For arbeidet med felles opplegg for utbygging av ladestasjoner for el-biler i alle kommuner i fylket mottok Fylkeskommunen prisen for «Årets lokal klimatiltak 2014».

-Skal vi nå Klimaforlikets mål om et lavutslippssamfunn, må utslippene i transportsektoren ned i null. For å klare det trenger vi den nødvendige ladeinfrastrukturen. Dette er derfor et eksempelprosjekt med stor overføringsverdi, fastslo juryen for konkurransen, som arrangeres av Kommunesektorens organisasjon KS og miljøstiftelsen Zero.

Luftkvalitet og støy

Luftkvaliteten i Sarpsborg overvåkes ved en målestasjon plassert ved Borgarsyssel museum. Der måles svoveldioksid (SO₂), som i hovedsak stammer fra industrien. I 2014 ble det registrert 16 overskridelser av timegrenseverdien for SO₂ og to overskridelser av døgn grenseverdien. Dette er et noe høyere antall overskridelser enn i 2012 og 2013, men en nedgang fra 2011. Årsmiddelkonsentrasjonen er på samme nivå som i 2013. Overskridelsene skyldes trolig uønskede hendelser/driftsforstyrrelser på Borregaard.

Det foretas også målinger av svevestøv og nitrogenoksider i Nedre Glomma-regionen. Det har tidligere vært målt høye verdier av svevestøv. Resultatene fra 2014 viser en betydelig nedgang i antall døgn med overskridelser av grenseverdien for svevestøv. Dette antas i hovedsak å skyldes en vinter med mye nedbør, som fører til fuktige veier og lite oppvirvling av svevestøv. Sarpsborg og Fredrikstad kommuner har i 2014 i fellesskap laget en tiltaksutredning, med tiltakspakke for bedret luftkvalitet i regionen. Tiltaksutredningen ble utarbeidet etter krav i forurensningsforskriften. Sarpsborg og Fredrikstad kommuner er også i gang med en felles utarbeidelse av luftsonekart som skal vise utbredelsen av luftforurensning. Utendørs støy fra vei, jernbane og havn for byområdet

Sarpsborg-Fredrikstad ble kartlagt i 2012. Støykartleggingen ble fulgt opp med utarbeidelse av en handlingsplan mot støy i 2013. Handlingsplanen mot støy, som omfatter både kortsiktige og langsiktige tiltak, følges opp. Sarpsborg kommune har i 2014 gjennomført fasadetiltak ved én bolig i sentrum som var utsatt for støy over aktuelle grenseverdier.

Energibruk i kommunale bygg

Bygg står for om lag 40 % av energiforbruket i Norge. Sarpsborg kommune har mål om å redusere energiforbruk i kommunale bygg og anlegg med 25 % innen 2020. Tilsvarende har kommunen mål om å redusere bruk av fyringsolje med 25 %.

Fra 2008 til 2014 er energiforbruk pr. m² i kommunale bygg redusert med 21,8 % til 161 kwh/år. Den nye sentrumsbarnehagen er i løpet av 2014 blitt prosjektert som et passivhus, et bygg som bruker mindre energi til oppvarming sammenlignet med et vanlig hus. Barnehagen har høye miljøambisjoner og biomangfold og egen matproduksjon til pedagogiske formål er også vektlagt i utformingen av bygget. Barnehagen ble i 2014 godkjent som et pilotprosjekt i satsningen Framtidens bygg.

Kommunens forbruk av fyringsolje ble redusert med over 87,6 % fra 2009 til 2014. Den kraftige nedgangen skyldes bruk av bergvarmepumper og at flere bygg ble tilknyttet fjernvarmenettet.

Avfall og gjenvinning

I 2014 ble det samlet inn 11 102 tonn restavfall fra husholdningene i Sarpsborg, og 403 tonn restavfall gjennom hytterrenovasjonsordningen. Videre ble det samlet inn 3 453 tonn kildesortert avfall, som papp, papir, plast, glass-/metallemballasje, til gjenvinning fra husholdningene. I tillegg ble det tatt imot 5 248 tonn grovavfall ved Gatedalen miljøanlegg fra husholdningene. Av dette ble 57 % levert til materialgjenvinning, 41 % til forbrenning og 2 % til deponering. Fra 2012 har beboere på Opsund hatt mulighet til å være med på kommunens henteordning for hageavfall. I 2014 ble ordningen utvidet til også å gjelde Kurland, Lande, Brevik, Tunejordet og sentrum. I alt ble det samlet inn 198 tonn hageavfall i 2014.

Vann

Sarpsborg kommune følger opp vannforskriften gjennom deltakelse i prosjekt Vannområde Glomma Sør. I 2014 har arbeid med innspill til Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma (2016-2021) hatt fokus. Kommunen har ansvar og myndighet på flere områder som påvirker vannmiljøet og vannkvaliteten. *Tiltaksprogram for vannmiljø*, samt egne prosjekter for oppfølging av viktige vannforekomster som blant annet Tunevannet og Isesjø ble igangsatt i 2014.

Vannkvaliteten i Sarpsborg overvåkes. Antall bekker som overvåkes er utvidet med ni i 2014 – i alt overvåkes 26 bekker. Det gjøres en visuell vurdering og det tas ut vannprøver for analyse av termotabile koliforme bakterier (TKB), totalt fosfor (Tot-P) og suspendert stoff. Resultatene for 2014 viser varierende grad av påvirkning. Flere av bekkene er sterkt påvirket av avløp, mens enkelte også i tillegg er påvirket av avrenning fra jorder og beitedyr. De bekkene som er visuelt mest påvirket er Brusemyrbekken, Kalabekken samt bekk mellom E6 og Alvim renseanlegg.

Det gjennomføres også overvåking i flere innsjøer, samt i kystområdene. I badesesongen overvåkes dessuten en rekke badeplasser. Badevannskvaliteten var god på alle de undersøkte badeplassene, med unntak av oppblomstring av blågrønne alger i Tunevannet i starten av juli, og i Isesjø i slutten av juli. I forbindelse med algeoppblomstringen ble publikum frarådet å bade.

Miljømarkeringer

Kunnskapsbygging og atferdsendringer i befolkningen er viktig for å nå kommunens mål på miljøområdet. I løpet av 2014 har det vært gjennomført flere lokale kampanjer og tiltak som skal bidra til å sette fokus på innbyggernes mulighet til å leve mer miljøvennlig. Markering av Earth hour, garasjesalgdagen, kampanje for vintersykling, SMART til jobben-aksjonen og markering av mobilitetsuka er eksempler på gjennomførte aktiviteter.

ØKONOMISK RESULTAT

Måltavle økonomi

ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.0 God kommuneøkonomi		
Ø.0.1 Netto driftsresultat	-1,5 %	>0,5 %
Ø.0.2 Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	82,9 %	<73,7 %
Ø.0.3 Disposisjonsfond (ikke formålsbestemt)	27,8 mill. kr	>50 mill. kr
Ø.0.4 Meravkastning kortsiktig likviditet	1,9 %	>0,6 %

Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2014	Revidert budsjett 2014	Regnskap 2013
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	118 072 230	117 400 244	112 376 740
Andre salgs- og leieinntekter	309 490 848	300 273 899	297 667 443
Overføringer med krav til motytelse	365 565 947	147 648 350	428 127 559
Rammetilskudd	1 510 020 676	1 496 804 000	1 426 201 369
Andre statlige overføringer	70 423 654	62 878 000	60 884 207
Andre overføringer	4 311 741	403 500	5 304 612
Skatt på inntekt og formue	1 024 044 056	1 062 000 000	1 020 155 578
Eiendomsskatt	161 233 984	161 500 000	144 527 376
Andre direkte og indirekte skatter	8 324 049		8 344 148
Sum driftsinntekter	3 571 487 184	3 348 907 993	3 503 589 032
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	1 815 095 623	1 720 992 607	1 757 323 366
Sosiale utgifter	501 288 626	508 718 390	458 129 550
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	440 419 727	405 941 878	431 469 101
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	443 860 315	431 396 325	367 131 543
Overføringer	267 521 775	199 905 743	289 986 357
Avskrivninger	164 641 743	0	152 949 206
Fordelte utgifter	-52 807 024	-53 318 100	-47 521 430
Sum driftsutgifter	3 580 020 786	3 213 636 843	3 409 467 692
Brutto driftsresultat	-8 533 601	135 271 150	94 121 340

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

	Regnskap 2014	Revidert budsjett 2014	Regnskap 2013
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	61 035 202	76 600 000	55 142 587
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	19 427 471	0	15 281 821
Mottatte avdrag på utlån	1 005 431	1 000 000	970 753
Sum eksterne finansinntekter	81 468 103	77 600 000	71 395 161
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	143 476 085	145 000 000	133 179 042
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 499 100	0	0
Avdrag på lån	145 695 856	145 800 000	141 900 307
Utlån	1 161 709	900 000	759 631
Sum eksterne finansutgifter	291 832 750	291 700 000	275 838 980
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-210 364 646	-214 100 000	-204 443 820
Motpost avskrivninger	164 641 743	0	152 949 206
Netto driftsresultat	-54 256 505	-78 828 850	42 626 726
Interne finanstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	55 175 680	55 175 680	39 153 030
Bruk av disposisjonsfond	52 216 189	64 248 000	65 072 352
Bruk av bundne fond	36 366 326	15 659 850	25 434 063
Sum bruk av avsetninger	143 758 194	135 083 530	129 659 446
Overført til investeringsregnskapet	810 000	810 000	55 008 023
Avsatt til disposisjonsfond	55 175 680	55 305 680	32 742 728
Avsatt til bundne fond	33 000 134	139 000	29 359 742
Sum avsetninger	88 985 814	56 254 680	117 110 493
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	515 876	0	55 175 680

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et mye benyttet overskuddsbegrep innenfor kommunal økonomi og oppgis vanligvis som prosent av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat må minst være tilstrekkelig til å dekke netto avsetninger og tidligere års merforbruk. Et positivt netto driftsresultat kan avsettes til fond (sparing) og benyttes i senere budsjettår til finansiering av drifts- og investeringstiltak eller til dekning av tidligere års merforbruk i inneværende regnskapsår.

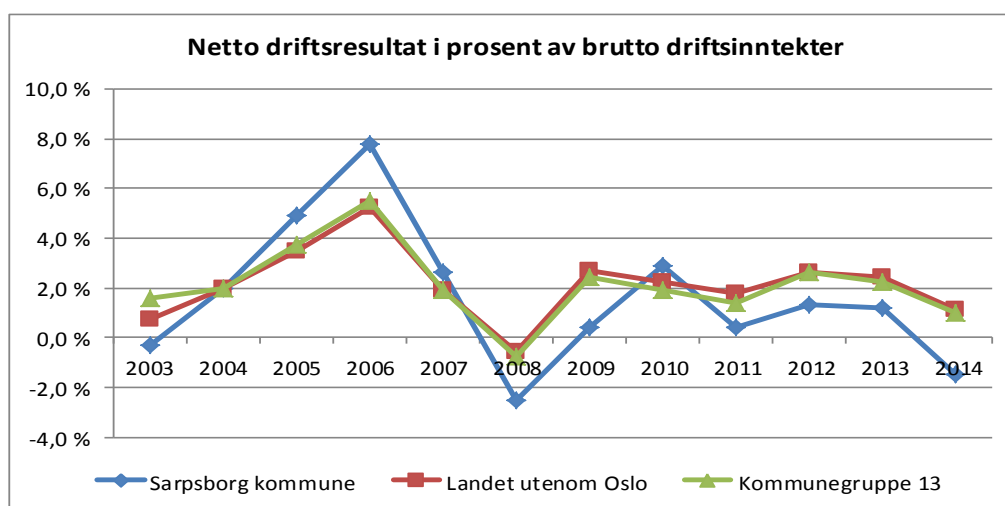
Det er anbefalt at en kommune over tid bør ha et årlig netto driftsresultat på minst 2 % for å kunne opprettholde en sunn og robust økonomi. Med det menes at kommunen bør ha et overskudd på den løpende drift som bidrar med tilstrekkelig egenkapital i investeringene. Samtidig må netto driftsresultat gi rom for å kunne avsette midler til fond (sparing) som buffer mot fremtidige svingninger i driftsinntektene eller dekke uforutsette utgifter, slik at tjenestene blir minst mulig berørt på kort sikt. Ved et lavere netto driftsresultat må kommunen regne med at den enten ikke vil være i stand til å fornye sine bygg og anlegg i takt med slit og elde eller at gjeldsgraden vil øke. Dessuten vil det være lite rom for å bygge opp tilstrekkelig frie fond for å kunne opprettholde et stabilt tjenestenivå ved uforutsette utgifter eller svingninger i inntektene. Bystyret har vedtatt en ambisjon om at netto driftsresultat skal utgjøre minst 0,5 % av brutto driftsinntekter.

Et netto driftsresultat på 2 % tilsvarer 71 mill. kr for Sarpsborg kommune i 2014 mens 0,5 % utgjør 17,9 mill. kr. Til sammenligning ble årets netto driftsresultat -54,3 mill. kr eller -1,5 %, som er 96,9 mill. kr dårligere enn i 2013. Det svake resultatet skyldes i første rekke svikt i skatt og rammetilskudd (-31 mill. kr), lavere statlig tilskudd til ressurskrevende tjenester enn budsjettet (-14 mill. kr) og økt tilskudd til ikke-kommunale barnehager (34 mill. kr). Med unntak av 2011 har Sarpsborg kommune helt siden 2008 hatt et netto driftsresultat under 2 % av brutto driftsinntekter og svakere enn både

gjennomsnittet for landet og kommunegruppe 13⁸.

Figuren under viser at netto driftsresultat for Sarpsborg kommune svinger i takt med Kommune-Norge for øvrig. Endringer i kommuneøkonomien har i stor grad vært sammenfallende med den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Første halvdel av 2000-tallet var preget av god økonomisk vekst og et positivt netto driftsresultat som følge av økte skatteinntekter. Finanskrisen i 2008 rammet de fleste europeiske land hardt med svakere økonomisk vekst og økt arbeidsløshet. Krisen påvirket også Norge og norske kommuner, men virkningene ble relativt moderate som følge av stor etterspørsel og økte priser på våre viktigste eksportvarer som olje og gass, fisk og metaller. Allikevel fikk kommunene problemer med å klare omstillingen i tide. Resultatet ble en klar forverring av netto driftsresultat for både Sarpsborg og landet for øvrig. Inntektene sto ikke lenger i forhold til utgiftene.

Mens norsk økonomi nå er rammet av et kraftig fall i oljeprisen er det enkelte tegn til bedring i økonomien i flere europeiske land samtidig som det er god fart i amerikansk økonomi. Fallet i oljeprisen gir grunn til bekymring for utviklingen i norsk økonomi og dermed også kommuneøkonomien i tiden fremover.

Kilde: KOSTRA kommunetall

Etter bruk av 39,9 mill. kr fra disposisjonsfond (avsetninger) og en budsjettjustering gjennom året hvor en planlagt avsetning til disposisjonsfond på 7,6 mill. kr er redusert til 0, fremkommer et regnskapsmessig overskudd på 0,5 mill. kr.

Frie inntekter og finansielle poster

Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue inklusiv naturressursskatt⁹ utgjør 1 032,3 mill. kr, som er 44,7 mill. kr mindre enn opprinnelig budsjett. Ulikheter i skatteinntekter kommunene imellom utlignes delvis gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner med utbetaling over rammetilskuddet.

⁸ Mest sammenlignbare kommuner i henhold til SSBs definisjon.

⁹ Naturressursskatten for 2014 utgjør 8,3 mill. kr og inngår i posten "andre direkte og indirekte skatter" i tabellen "økonomisk oversikt drift".

Ordinært rammetilskudd

Ordinært rammetilskudd utgjør 1 509,4 mill. kr, som er 7,0 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett. Gjennom inntektssystemet kompenseres kommunene for ulikheter i utgiftsbehovet etter fastsatte kostnadsnøkler for de viktigste tjenestene.

Skatt på eiendom

Samlet skatt på eiendom utgjør 161,2 mill. kr, som er 0,7 mill. kr mer enn opprinnelig budsjett. Eiendomsskatten på verk og bruk utgjorde 68,6 mill. kr, bolig 78,2 mill. kr og fritidseiendom 14,4 mill. kr.

Statlige tilskudd og overføringer

I henhold til gjeldende regler er statlig refusjon knyttet til ressurskrevende tjenester for 2014 inntektsført i årsregnskapet basert på et estimat på 60,0 mill. kr. Innsendt krav for 2014 utgjør kr 62 757 600. Merinntekten i forhold til estimatet inntektsføres i 2015. Avviket mellom estimat og faktisk krav for 2013 utgjør -5,0 mill. kr. Beløpet er ført til utgift i 2014.

Finansinntekter og -utgifter

Kommunens netto finansutgifter er 18,0 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjettet og skyldes en kombinasjon av høyere renteinntekter og lavere renteutgifter enn forutsatt. Det vises for øvrig til egen finansrapport for 2014. Rapporten ble behandlet i bystyret i mars 2015.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (gjeldsgraden) er et uttrykk for hvor stor gjeldsbelastning kommunen har i forhold til sine inntekter. Diagrammet på neste side viser utviklingen i netto lånegjeld i forhold til kommunens samlede driftsinntekter siden 2003¹⁰.

Bystyret vedtok for 2014 et mål om at gjeldens andel av brutto driftsinntekter ikke skulle overstige 73,7 %. Måltallet er satt ut fra at bystyret, som ett av seks prinsipper for god økonomistyring i Sarpsborg kommune, tidligere har vedtatt at kommunen ikke skal ha en lånegjeld som overstiger gjennomsnittet for landets kommuner.

Et vedvarende høyt investeringsvolum over flere år gjorde at kommunen i 2014, for første gang siden rapporteringen til KOSTRA ble obligatorisk i 2001, hadde en gjeldsgrad som var klart høyere enn gjennomsnittet for landets kommuner utenom Oslo. Netto lånegjeld i forhold til kommunens driftsinntekter utgjorde ved utgangen av 2014 82,9 %, opp fra 75,2 % i 2013. Den markerte økningen fra 2013 skyldes et historisk høyt investeringsvolum i 2014 på 739,4 mill. kr, som i hovedsak er lånefinansiert. Samtidig hadde øvrige kommuner sett under vesentlig lavere vekst i netto lånegjeld i forhold til de løpende inntektene.

Et relativt stort etterslep på vedtatte investeringer kombinert med et høyt investeringsvolum også i 2015 vil med stor sikkerhet medføre at netto lånegjeld i forhold til inntektene vil øke ytterligere de nærmeste par årene.

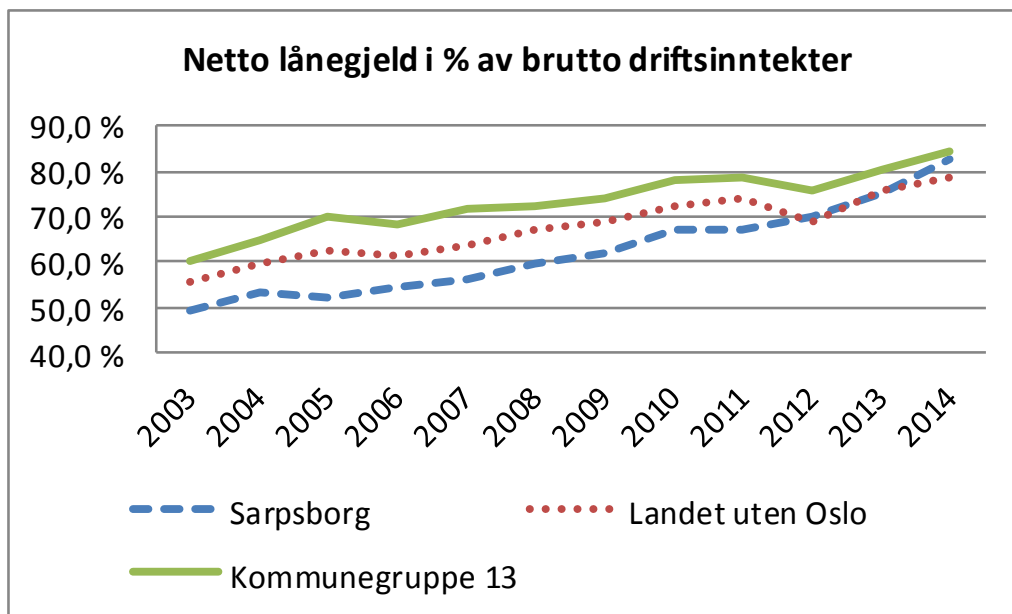
Det hører med at deler av kommunens finanskostnader dekkes gjennom statlige tilskuddsordninger (rentekompensasjon) og gjennom gebyrfinansierte investeringer innenfor vann, avløp, renovasjon og feiing, men dette gjelder også for andre kommuner.

Økt gjeldsbyrde i forhold til inntektene medfører at kommunen må bruke en stadig større andel av sine driftsinntekter til å dekke renter og avdrag på lån med tilsvarende mindre igjen til drift. Økt gjeldsbyrde som følge av høyt investeringsvolum er en utfordring for hele kommunesektoren, og kan ikke vedvare over tid.

---

¹⁰ Tallene gjelder for kommunen som konsern, dvs. kommunen inklusiv kommunale foretak og andel av interkommunale selskaper.

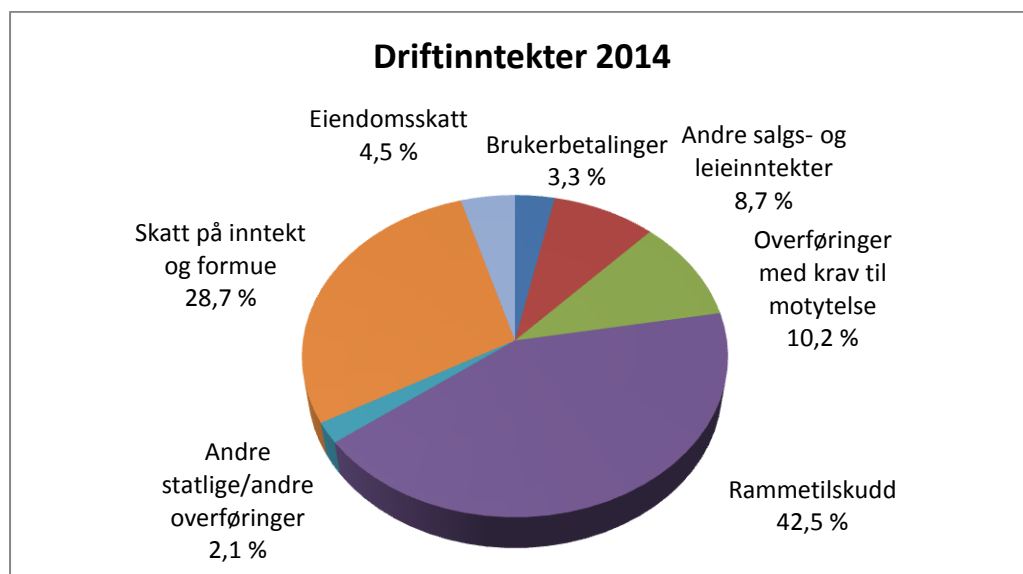
Norske kommuner har høy kredittverdighet og har etter staten og statsforetak de beste lånebetingelsene i kredittmarkedet. Kommunen kan derfor normalt plassere midler innenfor rammen av reglene i finansreglementet om plassering av kortsiktig likviditet til en høyere rente enn det kommunen betaler på sine innlån. Ut fra en økonomisk betraktning lønner det seg derfor for en kommune å foreta opplåning så snart som mulig etter at gyldig vedtak foreligger og samtidig betale sine avdrag så sent som mulig. På denne måten kan kommunen utnytte de muligheter som ligger i en positiv rentedifferanse på lånte midler. Dette handler ikke om spekulasjon med kommunens midler, men om god finansiell styring til fordel for kommunen.

Spesifikasjon av driftsinntekter og driftsutgifter

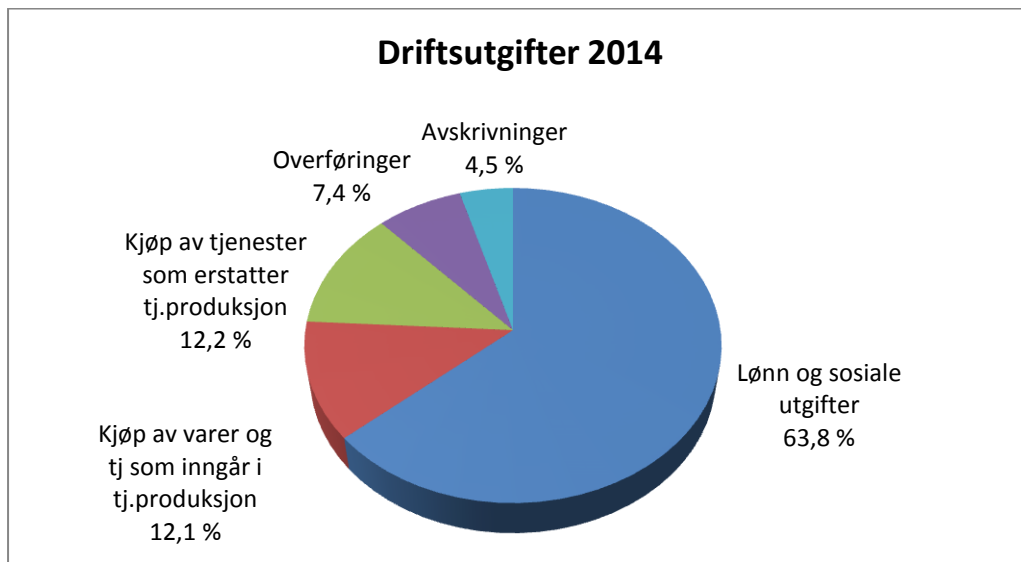
Driftsinntekter

Kommunens driftsinntekter for 2014 fremgår av diagrammet nedenfor. Inntektene økte med 67,5 mill. kr eller 1,9 % fra 2013. Skatt og rammetilskudd utgjør til sammen 2 542,4 mill. kr, som tilsvarer 71,2 % av kommunens samlede driftsinntekter. Nivået på skatt og rammetilskudd bestemmes i stor grad av staten gjennom statsbudsjettet. Dette betyr i realiteten at det er staten som bestemmer kommunens inntektsnivå og dermed langt på vei også hvor mye kommunen kan bruke på drift.

Driftsutgifter

Hvordan kommunens driftsutgifter er sammensatt er vist i diagrammet nedenfor. Driftsutgiftene økte med 170,7 mill. kr, tilsvarende 5,0 % fra 2013 til 2014. Det betyr at utgiftene vokste vesentlig mer enn inntektene. Dette forklarer langt på vei hvorfor netto driftsresultat er svekket med bortimot 100 mill. kr siden 2013.

Økonomisk resultat per kommuneområde

Kommuneområde	Tall i 1 000 kr			
	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Helse og sosial	1 194 343	1 200 007	5 664	0,5 %
Oppvekst	1 022 126	1 015 617	-6 509	-0,6 %
Samfunn, økonomi og kultur	124 899	128 337	3 438	2,7 %
HR	110 168	110 447	279	0,3 %
Teknisk	180 896	186 735	5 839	3,1 %
Rådmann	7 853	10 519	2 666	25,3 %
Sum	2 640 285	2 651 662	11 380	0,4 %

Samlet sett har kommuneområdene et mindreforbruk på 11,4 mill. kr i 2014 i forhold til reviderte budsjetttrammer. Resultatet er påvirket av at det er brukt 6,3 mill. av tidligere fondsavsetninger tilhørende enhetene. Med unntak av kommuneområde oppvekst, har alle kommuneområdene et mindreforbruk. I henhold til interne regler for behandling av over- og underskudd i Sarpsborg kommune, kan den enkelte enhet opparbeide et akkumulert overskudd på inntil 5 % av brutto driftsutgifter til bruk i senere budsjettår. Dette gir muligheter for å husholdere med tildelte midler på tvers av budsjettår.

Merforbruket på kommuneområde helse og sosial er i hovedsak knyttet til et merforbruk på 9,2 mill. kr innenfor NAV sosial. Merforbruket skyldes i første rekke økte utgifter til introduksjonsprogrammet for flyktninger og økte utgifter til økonomisk sosialhjelp. Merutgiftene til økonomisk sosialhjelp er spesielt knyttet til boutgifter og midlertidig innkvartering.

At kommuneområdene holder seg innenfor tildelte budsjetttrammer er en forutsetning for god økonomistyring og et stabilt tjenestetilbud. Et overskudd (mindreforbruk) innenfor kommuneområdene er ikke noe mål i seg selv, men kan innebære fornuftig bruk av tildelte midler dersom det er et resultat av planlagt aktivitet og ikke utilsiktet reduksjon i kvalitet eller omfang på tjenestetilbudet.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet avsluttes separat og viser investeringer, utlån og avsetninger samt hvordan investeringene er finansiert. Inntekter som skal føres i investeringsregnskapet er bl.a. salg av varige driftsmidler, herunder salg av fast eiendom og maskiner og annet utstyr samt tilskudd av investeringsmessig karakter. KRS¹¹ nr. 4 regulerer hvilke utgifter som kan føres i investeringsregnskapet. Kravene er at den eiendelen som anskaffes skal være av vesentlig verdi og til varig eie eller bruk, i praksis verdi over kr 100 000 og med økonomisk levetid på minst 3 år.

Økonomisk oversikt investeringer	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Tall i 1000 kr
			Regnskap 2013
Sum inntekter	187 450	132 600	163 796
Sum utgifter	635 865	1 023 117	629 064
Sum finanstransaksjoner	265 351	378 695	602 182
Finansieringsbehov	713 766	1 269 212	1 067 450
Sum finansiering	713 766	1 269 212	1 067 450
Udekket/udisponert	0	0	0

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse. En detaljert oversikt over pågående investeringer er vist i vedlegg til årsrapporten. Bystyret har bestemt at investeringer med samlet bevilgning over 10,0 mill. kr skal avsluttes i egne saker. Øvrige investeringer avsluttes i forbindelse med tertial- eller årsrapporteringen. Prosjekter som avsluttes i egne saker til bystyret er i investeringsoversikten merket med «avsluttes i egen sak». Regnskapsført utgifter til investeringer i anleggsmidler i 2014 er 387,3 mill. kr lavere enn budsjettet. Avviket¹² skyldes i hovedsak forsinket fremdrift på bibliotek/kulturskole (12), utvidelse av gravlund Hafslund (20), ny barnehage sentrum (16), gang- og sykkelvei over Glomma (26), opparbeidelse næring- og boligfelt Kløvningsten (12) og overdragelse av ungdomshallen (11). Resten av avviket er fordelt på en rekke ulike prosjekter. Alle avvik fremgår av vedlegg 1 til årsrapporten.

Arbeidet med rehabilitering av Sarpsborg sykehus er igangsatt i 2014. Kostnadene til prosjektet har imidlertid påløpt noe tidligere enn forventet. Dette har ført til at det i 2014 har påløpt 13 mill. kr mer enn budsjettet for regnskapsåret. Beløpet er i likhet med enkelte andre mindre prosjekter midlertidig finansiert i 2014 ved ubrukte lånemidler tilhørende andre prosjekter og vil i 2015 bli finansiert av prosjektets årsbudsjett for 2015. Inntil avslutningssak blir fremmet i bystyret for investeringer i avløpsanlegg Kalnes/Grålum, Alvim renseanlegg og Sarpsborg torg er også dette merforbruket midlertidig finansiert av ubrukte lånemidler tilhørende andre prosjekter. Midlertidig finansiering ved bruk av lånemidler fra andre prosjekter er i tråd med regnskapsforskriften.

Totalt avsluttes 81 prosjekter ved årsslutt i 2014. Netto resterende finansiering for disse prosjektene er totalt 69,1 mill. kr. For de prosjektene som ikke er finansiert av fond foreslås resterende finansiering benyttet til ekstraordinært avdrag på lån.

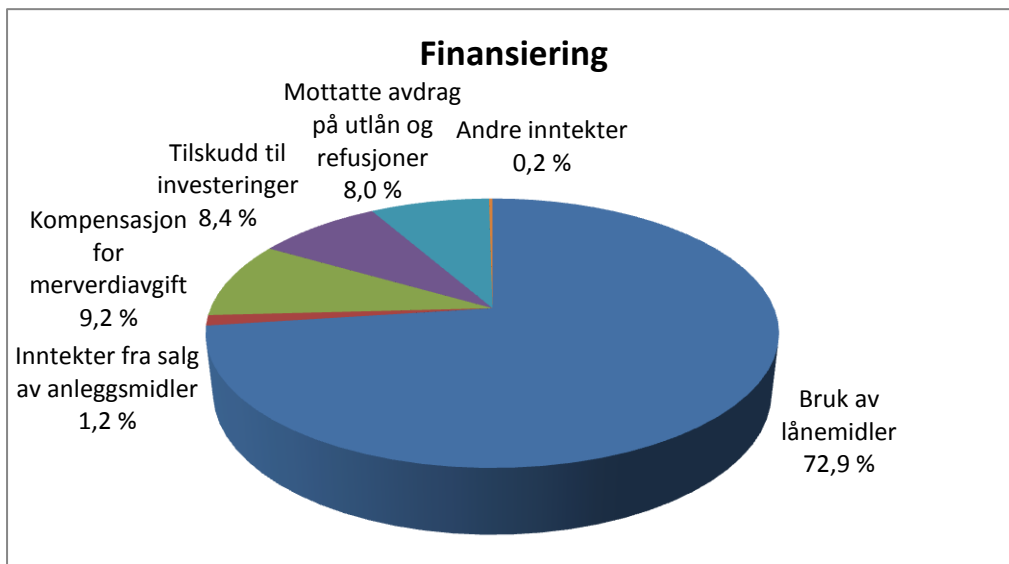
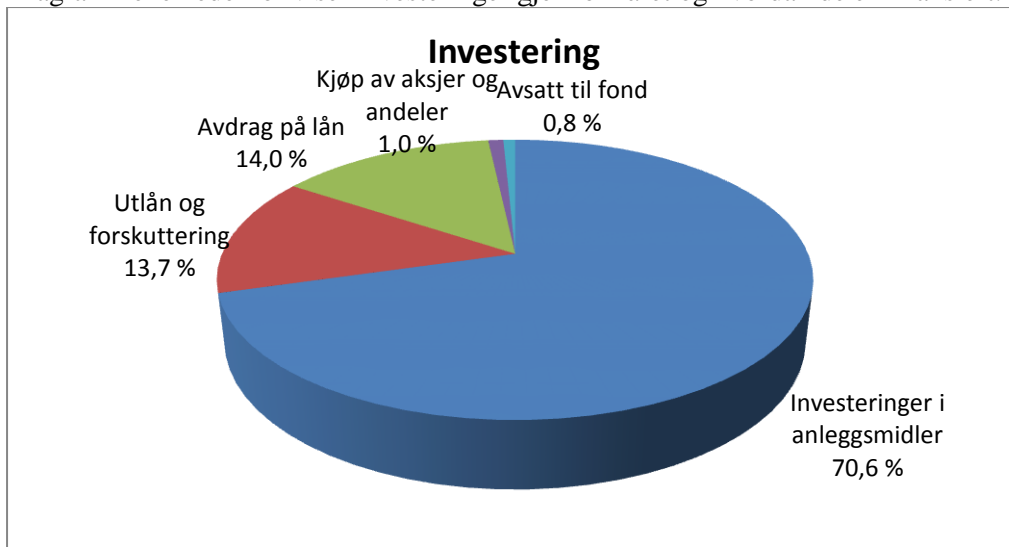
Etter en overgangsperiode på 5 år er momskompensasjon fra investeringer i sin helhet inntektsført i

¹¹ Kommunal regnskapsstandard fastsatt av GKRS – Foreningen for god kommunal regnskapsskikk

¹² Tall i mill. kr i parentes.

investeringsregnskapet fra og med 2014. Kompensasjonen ble tidligere ført i driftsregnskapet. Beløpet utgjør 80,6 mill. kr.

Diagrammene nedenfor viser investeringer gjennom året og hvordan de er finansiert.

72,9 % av årets investeringer er finansiert ved lån. Dette er omtrent på samme nivå som i 2013 og forteller om en relativt lav egenfinansiering. At momskompensasjon fra investeringer i sin helhet nå inntektsføres i investeringsregnskapet bidrar til å redusere kommunens lånebehov. Over tid er det allikevel først og fremst økt sparing i form av et styrket netto driftsresultat som kan bidra til å øke egenfinansieringen av investeringene og samtidig stanse økningen i lånegjelden målt som andel av brutto driftsinntekter.

Fondsbeholdninger

Fond er regnskapsmessige avsetninger i tidligere eller innværende regnskapsår til egenfinansiering av investeringer eller dekning av driftsutgifter i kommende budsjettår. Kommunens fondsbeholdning kan deles i fire; bundne og ubundne driftsfond og bundne og ubundne investeringsfond. Ubundne driftsfond (disposisjonsfond) kan brukes til både drifts- og investeringsformål. Budne fond er midler avsatt til bestemte drifts- eller investeringsformål. Størrelsen på fondsbeholdningen kan si noe om den økonomiske handlefriheten i kommunen.

Det meste av kommunens disposisjonsfond er bevilget til investeringsprosjekter som er under

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

realisering eller forventes å bli realisert i løpet av de nærmeste årene. Så fremt ikke overskuddet på den løpende drift (netto driftsresultat) økes kan det derfor forventes en reduksjon i fondsmidlene. Reduserte fondsmidler påvirker kommunens beholdning av likvider og gir reduserte finansinntekter.

Fondsbeholdninger	Tall i 1 000 kr							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Disposisjonsfond	254 169	223 431	163 366	143 215	149 440	189 777	153 180	155 664
Bundne driftsfond	35 527	30 042	26 370	36 384	35 809	41 721	56 110	61 708
Bundne selvkostfond	55 706	55 653	63 089	68 248	47 847	34 714	23 740	14 776
Ubundne investeringsfond	52 090	99 067	66 163	75 037	92 092	97 051	102 874	80 321
Bundne investeringsfond	5 057	2 761	29 476	7 612	3 655	1 534	4 564	11 543
Sum fond	402 549	410 954	348 464	330 496	328 843	364 797	340 468	324 012

Disposisjonsfondet utgjør per 31.12.14 155,7 mill. kr, som er en marginal økning fra 2013. Av dette er 75,1 mill. kr avsatt til fond for enheter med driftsoverskudd i tidligere budsjettår mens 52,8 mill. kr er avsatt av bystyret selv til bestemte formål. De resterende 27,8 mill. kr, er fondsmidler som ikke er formålsbestemt. Av dette skal 17,0 mill. kr avsettes til fond for enhetene med bakgrunn i reglementet for over- og underskudd. Enhetenes fond vil etter dette utgjøre 91,6 mill. kr. Beløpet tilsvarer 3,5 % av enhetenes samlede netto driftsrammer i 2014 og representerer en viktig buffer mot uforutsette utgifter eller svikt i inntekter på enhetene.

7,0 mill. kr av de ikke formålsbestemte midlene er tidligere besluttet overført til et eget rentebufferfond i 2015 som følge av endring av kommunens finansreglement og innføring av et nytt rentestyringsprinsipp for kommunens investeringsgjeld. Etter dette gjenstår kun 3,8 mill. kr som ikke er avsatt til bestemte formål. Dette svekker kommunens økonomiske handlingsrom og vil gjøre det utfordrende å dekke opp et eventuelt fremtidig driftsunderskudd som skyldes svikt i kommunens frie disponible inntekter uten å bruke av enhetenes fond.

Disposisjonsfondets størrelse har variert over tid. Et positivt årsresultat gir muligheter til å styrke disposisjonsfondet.

Rådmannens internkontroll

Rådmannens skal i henhold til kommunelovens § 2, sørge for at kommunen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at denne er gjenstand for betryggende kontroll. Rådmannens internkontroll er et av kontrollsporene for bystyret. Det andre kontrollsporet er til kontrollutvalget.

Avvik

I kommunens kvalitetssystem, skal alle avvik og skader på ansatte i Sarpsborg kommune registreres. Et avvik er definert som brudd på lov, forskrift, rutiner, prosedyrer og andre myndighetskrav. I 2014 ble det registrert totalt 1194 avvik og 290 skader.

Varslingsaker

Bystyret godkjente i sitt møte 7. mai 2014 et revidert varslingsreglement med tilhørende dokumenter. En av endringene var at det årlig skal sendes en rapport til rådmann om antall mottatt og oppfulgte varsler, samt hvordan varslene er fulgt opp.

I 2014 har varslingsutvalget mottatt og behandlet 14 varsler. De 14 varslingsene er fordelt som følger:

Interne	Eksterne	Anonyme
8	5	1

Interne og eksterne revisjoner

I sarpsborg kommune gjennomføres det både intern og eksterne revisjoner. De interne revisjonene besluttes i hovedsak av rådmannen. I 2014 har det blitt gjennomført en intern revisjon knyttet Sarpsborg torg. Rapporten ble lagt frem for plan og økonomiutvalget i møte 11. september 2014. Det ble også startet opp en internrevisjon for å vurdere eventuelle årsaker til variasjoner mellom innmeldte avvik i kommuneområde helse og sosial. Internrevisjonen ferdigstilles 1 halvår 2015. Som en del av rådmannens interkontroll vil risikovurderinger på tjenestenivå prioriteres. Et eget prosjekt på dette området startes opp i 2015.

Østfold kommunerevisjon IKS gjennomfører revisjoner på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalgets aktivitet er beskrevet i kontrollutvalget årsmelding. I 2014 ble følgende forvaltningsrevisjonsrapporter behandlet i bystyret:

- Rådmannens internkontroll.
- Utskrivningsklare pasienter

Rapport etter utført revisjonsarbeid – regnskapsrevisjon 2013, er benyttet som grunnlag til forbedringsarbeidet. Forbedringsarbeidet inneholder tema knyttet til regnskap og budsjett.

MEDARBEIDERRESULTATER

Måltavle medarbeider

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.1. Attraktiv arbeidsgiver		
M.1.1. Søkere på stilling	18,3	>19
M.1.2. Turnover	8,4 %	<10,0 %
M.1.3. Antall lærlinger	79	67
M.1.4. Andel ansatte innvandrere	10,5 % *	11,2 %
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen – Samlet resultat	4,3	4,3
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	8,7 %	8,4 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	79 %	81 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	522	430
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	6,9 %	9,5 %

*)Siste registrering foretatt i januar 2014

Rekruttering og omstilling.

Tabellen under viser utvikling i årsverk og antall fast ansatte i Sarpsborg kommune.

År	2010	2011	2012	2013	2014
Årsverk	2 952	2 991	3 064	3 110	3232
Fast ansatte	3 849	3 908	3 906	3 911	4091

Antall ansatte økte i 2014. Antall faste årsverk økte med 122 og antall fast ansatte økte med 180. Volumvekst innenfor pleie og omsorg forklarer det meste av økningen.

Samlet sett gir naturlig avgang og turnover blant ansatte i kommunen et stort behov for å rekruttere nye medarbeidere. Kommunen er en attraktiv arbeidsgiver og det er i hovedsak mange søkere til ledige stillinger. For å imøtekomme rekrutteringsbehovet har kommunen satset på markedsføring via høyskoler, arbeidslivsmesser og gjennom aktiv bruk av sosiale medier.

Sarpsborg kommune har et kontinuerlig behov for endring og omstilling. Dette betyr at det til enhver tid vil være ansatte som for kortere eller lengre perioder har behov for tett oppfølging. Til tross for et stramt budsjett og innsparinger i 2014 har det ikke blitt brukt midler utover det som er avsatt i budsjettet til omstilling. Dette tyder på en effektiv omstilling der medarbeidere som berøres raskt kommer over i nytt arbeid.

Inkluderende arbeidsliv

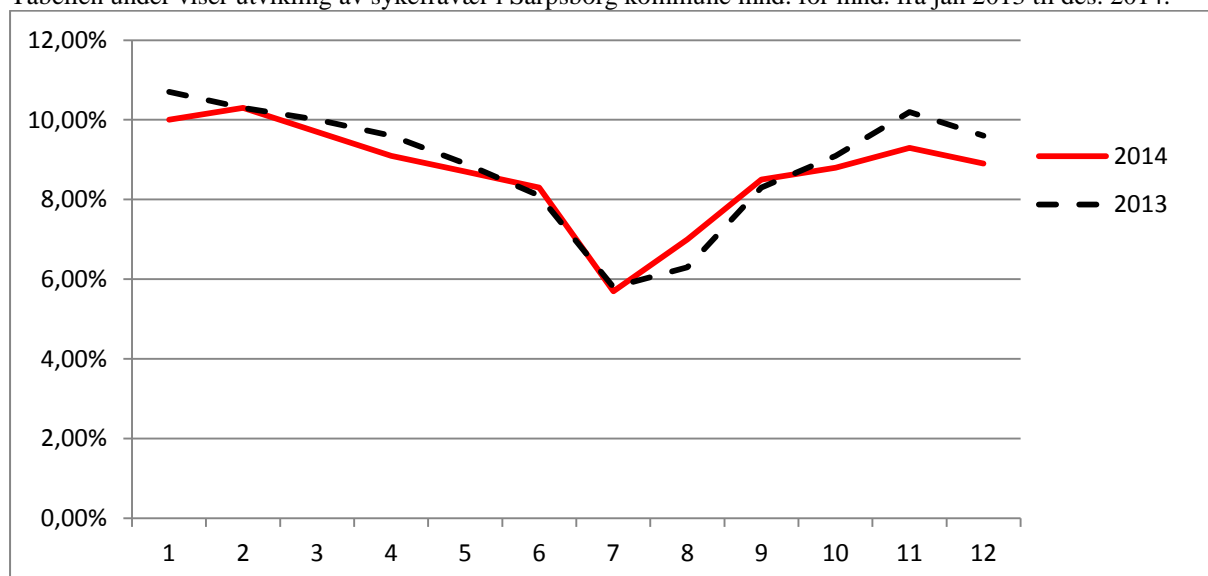
Sarpsborg kommune signerte sin første samarbeidsavtale om Inkluderende arbeidsliv 26.2.2002. Avtalen har siden dette blitt revidert i 2006 og 2011. Ny avtale som gjelder frem til 31.12.2018 ble signert i november 2014. Gjeldende handlingsplan for Inkluderende arbeidsliv har tre delmål:

Delmål 1. Redusere sykefraværet

Sykefraværet for ansatte i Sarpsborg kommune har gått ned i 2014. Det totale sykefraværet for 2014 ble på 8,7 % og er dermed lavere enn det totale sykefraværet i 2013.

Tabellen under viser utvikling av sykefravær i Sarpsborg kommune mnd. for mnd. fra jan 2013 til des. 2014:

Tabellen under viser sykefraværet i prosent for årene 2001 - 2014

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
9,5	9,8	10,4	8,6	8,5	8,7	8,6	8,6	8,8	9,2	9,1	8,7	8,9	8,7

Arbeid for å redusere sykefraværet pågår kontinuerlig. Det er særlig fokus på tiltak, tilrettelegging og å få flere sykmeldte på gradert sykemelding. I tillegg jobbes det med å få på plass ulike elektroniske løsninger for å sikre god og effektiv sykefraværsoppfølging.

Sarpsborg kommune ligger over gjennomsnittet for bruk av gradert sykemelding i Østfold og på landsbasis. I 2014 var 25,1 % av alle sykemeldingene, graderte sykemelding. Det er påvist at gradert sykemelding bidrar til raskere friskmelding og det å komme tilbake i mer jobbaktivitet øker. Høy andel av graderte sykemeldinger er en god indikator på at det jobbes aktivt med tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass.

Gradert sykefravær	2013	2014
Sarpsborg kommune	24 %	25,17 %
*Gj.snitt Østfold	22,7 %	22,7 %
*Gj.snitt Norge	23,2 %	22,7 %

*Tall fra NAV

Delmål 2. A Hindre frafall fra arbeidslivet for egne medarbeidere gjennom tilrettelegging

Det jobbes fortløpende med å vurdere ulike tiltak som gjør at medarbeidere kan fortsette i egen jobb tross helseplager. I tillegg til de som ble omplassert til andre enheter, skjer det stadig omplasseringer internt i egen enhet som en del av tilretteleggingen.

For å hindre frafall fra arbeidslivet er det viktig å benytte de tiltak og virkemidler som er til rådighet. Vurdering av dette skjer som regel i samarbeid med NAV.

Mange medarbeidere benytter seg av *Østfold karrieresenter* for å få en bredere kunnskap om alternative arbeidsmuligheter dersom de har behov for å komme over i annet arbeid. Karrieresenteret er et samarbeid med Sarpsborg kommune, NAV og fylkeskommunen.

Kommunen har videreført de ulike treningstilbudene SATS, ELIXIA, Prana og Aktiv på dagtid, samt gitt økonomisk støtte og sørget for rask behandling hos psykolog. Prosjektene *Rask psykisk helsehjelp* og *Friskliv* blir også benyttet.

Delmål 2. B Åpne opp for personer med nedsatt funksjonsevne og stille med ulike former for arbeidspraksisplasser

Sarpsborg kommune har per i dag ingen eksakt oversikt over hvilke aktiviteter som gjøres i organisasjonen rundt dette delmål. Det jobbes med å skaffe en bedre oversikt over hvilke enheter og hvor mange praksisplasser som stilles til disposisjon når det gjelder språkpraksis, elev/student praksis og arbeidstrening/ hospitering. For å kunne inkludere de som per i dag av ulike grunner ikke kommer inn på arbeidsmarkedet er arbeidspraksis ofte i kombinasjon med ulike kvalifiseringstiltak hensiktsmessig for å komme over i ordinært arbeid. Samarbeid med bl.a. NAV er viktig for å finne gode løsninger. Det jobbes aktivt med å etablere mer faste samarbeidsfora med NAV lokal og NAV markedsteam.

Delmål 3. Øke avgangsalderen

Det er per i dag ikke satt noe måltall for dette delmålet. Mål for dette vil bli innarbeidet i ny handlingsplan IA.

Tabellen under viser antall ansatte som har benyttet seg av muligheten til delvis eller full AFP og antall alderspensjonister.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Full AFP	27	28	23	28	33	46	23	20
Delvis AFP	7	4	18	14	4	15	6	17
Alderspensjon	8	7	9	35	18	29	33	40

Ordinær pensjonsalder er 67 år, men enkelte stillingsgrupper har fastsatt særaldersgrenser som gir mulighet for tidligere uttak av alderspensjon.

Medarbeiderundersøkelsen

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres to ganger per år. Undersøkelsen for første halvår 2014 ble gjennomført i august i forbindelse med rapporten for andre tertial. Undersøkelsen for andre halvår 2014 ble gjennomført i januar 2015 i forbindelse med årsrapporten.

Undersøkelse gjennomført		Jan 2015
Svarprosent		70,8 %
Inviterte		3 485
Besvarte		2 466
Totalsnitt (score)		4,3
Arbeidsmiljø og engasjement		4,3
1	Mine meninger blir lyttet til	4,3
2	Jeg vet hva som forventes av meg på jobben	4,6
3	Jeg får anerkjennelse eller ros for godt utført arbeid	4,2
4	Mine kollegaer bryr seg om meg	4,5
5	Jeg lærer og utvikler meg i jobben	4,4
6	Mine ledere bidrar til utviklende arbeidsmiljø og positivt engasjement	4,2

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Mål og verdier		4,5
7	Jeg kjenner til og forstår våre mål og verdier	4,6
8	Jeg bidrar til å gjennomføre målene og etterlever verdiene	4,5
9	Jeg gjør mine kollegaer gode	4,3
10	Jeg lytter til og forstår brukernes behov	4,6
11	Jeg bidrar til å skape gode opplevelser hos kollegaer og brukere	4,5
Oppfølging		4,1
12	Vi følger opp medarbeiderundersøkelsen mellom hver måling	4,2
13	Vi bruker medarbeiderundersøkelsen som et utviklingsverktøy	4,0

Skala: 1-5 hvor 1 er "helt uenig" og 5 er "helt enig"

Svarprosenten har vært svært stabil i 2014.

Det samlede resultatet (totalsnitt) for hele kommunen er 4,3. Det er benyttet en skala fra 1-5 hvor 1 er dårligst og 5 er best. Resultatet er derfor svært godt selv om det er noe variasjon mellom ulike enheter og team. Resultatene er i seg selv ikke det viktigste, men hvordan enhetene og teamene arbeider med undersøkelsen mellom hver måling.

Skader og HMS avvik

Det ble i 2014 registrert totalt 281 skader og 226 HMS avvik. Som i tidligere år er hovedtyngden av disse registreringene innenfor området til pleie og omsorg. Hvis vi sammenligner antallet skader og HMS avvik som er meldt i 2014 med resultatene for 2013 finner vi at skadene er redusert med 230 tilfeller, mens HMS avvikene har økt med 20 tilfeller. Av de registrerte skadene er det 3 skader som kommer inn under Arbeidstilsynets definisjon av alvorlige skader. Her var det to ansatte som slo seg slik at de mistet bevisstheten, mens en ansatt brakk armen.

Det har også i 2014 vært stort fokus på skadeforebyggende tiltak, og det er brukt ressurser på å gi god støtte og veiledning til enhetsledere og teamledere. Det er gledelig å registrere en så stor nedgang i antall registrerte skader. Mengden av innmeldte avvik øker. Dette er positivt da vi vet at avvik som meldes, gir mulighet til å iverksette tiltak før alvorligere hendelser inntreffer.

Skader/HMS avvik	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alvorlige skader	2	3	1	1	0	1	3
Skader	1 102	969	693	468	558	511	281
HMS avvik	145	167	118	69	139	206	226

Uønsket deltid

Sarpsborg kommune deltar i regjeringens satsning «Saman om ein betre kommune», med ulike forsøk og virkemidler for å redusere uønsket deltid. I flere av enhetene i pleie- og omsorgssektoren har det blitt gjennomført pilotprosjekter knyttet til rekruttering, turnusplanlegging og andre forhold som har påvirkning på stillingsstørrelse. En prosjektgruppe arbeider med å utforme en handlingsplan for heltid, og en annen gruppe jobber med et prosjekt for praktisk og økonomisk analyse av turnusplaner. I 2014 forelå resultatene fra en spørreundersøkelse i pleie og omsorgssektoren i Sarpsborg kommune: «Ikke stykkevis og deltid, men heltid». Undersøkelsen skulle blant annet tjene som grunnlagsmaterieell for videre arbeid med handlingsplanen for heltid. 1909 arbeidstakere ble invitert til å delta og svarprosenten var på 53 %. Av sentrale funn i undersøkelsen kan nevnes: Det er flere som foretrekker lengre vakter enn økt helgebelastning. Det er gjennomgående positiv innstilling til å jobbe på flere avdelinger på samme institusjon, mindre positiv innstilling til å jobbe flere steder. På spørsmålet «Har du i dag ønsket stillingsstørrelse dersom du ikke får tilbud om ekstravakter», svarer 56 % nei.

På individnivå utformes det gjennom året konkrete handlingsplaner for alle som har uønsket deltid – med plan for hvordan medarbeideren best skal kunne oppnå ønsket stillingsstørrelse.

Handlingsplanene aktiviseres hver gang det foreligger ledig stilling.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall deltids still. under 40 %	546	579	494	552	430	473	522
Andel deltids still. under 40 %	13,2 %	14,2 %	12,8 %	14,1 %	11,0 %	12,1 %	12,7 %
Gj.sn. stillingsstørrelse i SK	74,1 %	74,1 %	76,6 %	76,5 %	78,4 %	79,5 %	79,0 %

Antall deltidsstillinger under 40 % i Sarpsborg kommune økte fra 2013 til 2014. Økningen er først og fremst knyttet til helgestillinger i pleie og omsorg.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse gikk noe ned i 2014, fra 79,5 % i 2013 til 79,0 % i 2014.

Dette skyldes blant annet en økning i antall stillinger under 40 %.

Kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling er et satsingsområde for Sarpsborg kommune. Målet er at kommunen skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og morgendagens utfordringer.

Det ble også i 2014 gjennomført en runde med lederutviklingsprogram for enhetsledere og teamledere i kommunen. Totalt 26 ledere startet opp med dette programmet høsten 2014, og hadde sin siste avsluttende samling i januar 2015. Programmet får svært gode tilbakemeldinger og evalueringer fra deltagerne, og det er et kostnadseffektivt program som samler nye ledere om kommunens verdier og ledelsesfilosofi.

I 2014 ble igjen Begeistringseminaret gjennomført i Filadelfia, og samlet totalt 1470 personer over to arrangementsdager. For første gang ble kommunens arbeidsmiljøpris overlevert til en enhet som har utmerket seg i sitt arbeidsmiljøarbeid gjennom året. Flere enheter og enkeltpersoner ble nominert, og årets pris ble tildelt omsorgstjenester Haugvoll.

Læringsportalen er et elektronisk verktøy som administrerer de fleste interne kurs som avholdes i kommunen, med tanke på påmelding, deltagelse, kursbevis med mer. Læringsportalen benyttes i stor grad for alle ansatte i Sarpsborg kommune. Det arbeides også med å utvikle egne E-lærings kurs som skal gjøre internopplæring mer hensiktsmessig og effektiv enn dagens ordinære klasseroms kurs.

Basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) er en viktig faktor for at alle som nå er i jobb skal kunne fortsette å gjøre en god jobb videre. Økte krav til dokumentasjon og bruk av nye digitale verktøyer gir en del medarbeidere utfordringer fordi de ikke har grunnleggende datakunnskaper. I skoleåret 2013-2014 har vi derfor tilbudt 30 medarbeidere et 60 timers kurs i data og dokumentasjon. Kursene finansieres av VOX, norsk fagorgan for kompetansepolitikk.

Læringer og kvalifisering til fagarbeider

Pr. 31.12.14. hadde Sarpsborg kommune 79 lærlinger. Dette høye antallet skyldes blant annet et rekordhøyt inntak høsten 2014, hvor totalt 32 lærlinger startet opp, samt opptak av ytterligere kandidater gjennom året. Fire av disse er lærekandidater, hvor målet ikke er fagbrev, men kompetansebevis – dette er en form for tilpasset opplæring. Sarpsborg kommune har i 2014 lærlinger fordelt på følgende fag: helsefagarbeider, barne- og ungdomsarbeider, aktivtør, institusjonskokk, IKT servicefag, feier, bilmekaniker og maler. Av helsefaglæreplassene er 15 yrkes og studiekompetanse (YSK) lærlinger. Dette er deltidslæringer over fire år med fagbrev og studiekompetanse som sluttkompetanse. I 2014 tok Sarpsborg kommune inn fem nye YSK lærlinger. Inntaket av YSK lærlinger er et samarbeid med Glemmen vgs. Sarpsborg kommune er positive til å fortsette samarbeidet, da tilbakemeldingene fra våre ledere knyttet til disse lærlingene er gode. Tre av de 79

voksne lærlinger er fra NAV sitt helsefagarbeiderprosjekt. Dette er et samarbeid mellom NAV og Sarpsborg kommune der målet er å kvalifisere voksne innvandrerkvinner til helsefagarbeidere og gjøre det lettere for disse å komme inn på arbeidsmarkedet. Samarbeidet finansieres av NAV og Sarpsborg kommune i fellesskap. Tilbakemeldingene fra ledere som har disse lærlingene er positive. De siste årene har både kommunen og Opplæringskontoret for offentlig sektor (OKOS) erfart at antall avbrudd og vanskelige saker knyttet til lærlinger har gått ned. Det er mulig dette skyldes bedre inntaksrutiner samt at vi er mer tydelige overfor lærlingene på hva vi tilbyr og forventer. Flere av avbruddene er knyttet fødselspermisjoner.

Kurset “Lykkes med lærlinger”, er internopplæring for ledere og veiledere i Sarpsborg kommune med ansvar for lærlinger og arrangeres ca. 2 ganger per halvår. Fremmøte har vært godt og evalueringene er gode.

Utdanning av helsefagarbeidere internt i Sarpsborg er med tilskudd fra fylkesmannen er en del av prosjektet “kompetanseløftet 2015”. 35 medarbeidere startet opplæring i 2014. Av disse har 15 medarbeidere under 3 års praksiserfaring og 8 er medarbeidere har mye praksis. Medarbeiderne med liten erfaring deltar på et kurs over to år og kan deretter gå opp til fagprøven uavhengig av tidligere opparbeidet praksis. Gruppen medarbeidere med mye praksis går et år, og kan ta fagprøve i desember 2015. Ytterligere 15 medarbeidere startet sitt toårige løp i 2014, og kan gå opp til fagprøve desember 2015. Tilsammen 50 medarbeidere er i gang med helsefagutdanning via Sarpsborg kommune.

Likestilling og mangfold

Dokumentet “Vi i Sarpsborg” er kommunens plattform for ledelse og medarbeiderskap. Plattformens tre satsingsområder er ledelse, medarbeiderskap og kompetanse, og innebærer bl.a. at Sarpsborg kommune skal rekruttere og utvikle medarbeidere i inkluderende fellesskap, der man samtidig legger vekt på forebygging av frafall fra arbeidslivet. Medarbeiderne skal på ulike måter stimuleres til å yte sitt beste i arbeidet for innbyggere og brukere. Det ligger en forpliktelse til å bygge opp kunnskap og bevisstgjøring hos medarbeidere og ledere på hvilke forventninger og muligheter som ligger i lov og avtaleverk om mangfold og inkludering. Sarpsborg kommune skal:

- bestå av arbeidsmiljø der alle opplever likeverd
- ha en rekrutteringspraksis som sikrer mangfold – alle søkere skal behandles likeverdige
- ha en sammensetning av arbeidsstyrken som speiler mangfoldet i befolkningen
- gi personer med nedsatt funksjonsevne og/eller arbeidsevne likeverdige muligheter for rekruttering og kompetansebygging

Kjønnsbalansen

Norge har et av Europas mest kjønnsdelte arbeidsmarked. Dette preger også søkergrunlaget og rekrutteringen til stillinger i Sarpsborg kommune. Selv om man er bevisst på dette i forbindelse med rekruttering, er det bare mulig å få til små endringer. I hovedtrekk viser sammensetningen kvinner/menn et typisk bilde for kommunal sektor, med en fordeling på 80/20. Ved å gå inn på de ulike fagområdene, ser man at fordelingen følger tradisjonelle mønstre: Menn er sterkt underrepresentert innenfor barnehage, pleie og omsorg, og overrepresentert på ledernivå i forhold til arbeidsstokken.

Ansatte	2012			2013			2014		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Antall ans	3 145	761	3 906	3 162	749	3 911	3 284	807	4091
Årsverk	2 991	667	3 064	2 448	662	3 110	2 526	706	3232
Andel K/M	80,5	19,5		80,8	19,2		80,3	19,7	

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Ledere etter kjønn	Ledere	Menn	Kvinner	Kvinneandel
2010	Kommuneledelsen	4	2	33,33
	Enhetsledere	26	27	50,9
	Teamledere	34	126	78,75
2011	Kommuneledelsen	4	2	33,33
	Enhetsledere	24	29	54,71
	Teamledere	34	121	78,06
2012	Kommuneledelsen	4	2	33,33
	Enhetsledere	26	30	53,57
	Teamledere	33	119	78,28
2013	Kommuneledelsen	4	2	33,33
	Enhetsledere	24	31	56,36
	Teamledere	47	139	74,73
2014	Kommuneledelsen	4	2	33,33
	Enhetsledere	23	31	57,40
	Teamledere	42	121	74,23

Arbeidstid/stillingsstørrelse

Deltid har også et klart likestillingsaspekt, og det arbeides aktivt i kommunen for å redusere andelen uønsket deltid. (Se eget avsnitt for flere opplysninger.) Tabellen viser stillingsstørrelse etter kjønn, og viser at innsatsen har gitt positive resultater.

Medarbeidere fordelt på stillingsstørrelse og kjønn i kommunen			
	Stillingsstørrelse i %	Kvinner	Menn
2010	0-39,99	408	86
	40-79,99	1 040	80
	80-100	1 632	603
2011	0-39,99	466	86
	40-79,99	1 179	79
	80-100	1 492	606
2012	0-39,99	353	77
	40-79,99	1 228	87
	80-100	1 564	597
2013	0-39,99	401	72
	40-79,99	965	68
	80-100	1 801	605
2014	0-39,99	439	83
	40-79,99	996	83
	80-100	1 813	677

Likelønn

Gjennomsnitt lønn etter utdanning per årsverk og kjønn i 2014

Stillingsbetegnelse	Menn	Kvinner	Diff. i menns favør	Diff. i menns favør i %
Assistent	325	340	-15000	-4,4
Fagarbeider	380	375	5000	1,32
Hjelpepleier	362	369	-7000	-1,9
Sykepleier	407	420	-13000	-3,1
Ingeniør	494	502	-8000	-1,6
Adjunkt	464	467	-3000	-0,64
Rådgiver	508	480	28000	5,5
Teamleder kap. 5	602	585	17000	2,82
Teamleder skole	580	593	-13000	-2,2
Teamleder kap. 4	508	530	-22000	-4,15
Enhetsleder	684	676	12000	1,75

Tabellen viser fastlønn for ulike yrkesgrupper. (Innbefatter ikke overtid eller tillegg for ubekvem arbeidstid.) Lønnsutviklingen for de store arbeidstakergruppene (kapittel 4 i tariffavtalen), er i hovedsak et resultat av sentralt fastsatt lønnsregulering per 01.05.14, med identiske lønnsstiger for kvinner og menn. Dette utgjør ca. 90 % av arbeidsstokken. Lønnsforskjeller som oppstår i disse store gruppene skyldes i hovedsak alderssammensetning/ansiennitet og videreutdanning, og dermed bare i liten grad individuell lokal lønnsdannelse. I arbeidstakergruppene innenfor kapittel 3 og 5 i tariffavtalen, med full lokal lønnsdannelse, finner man fortsatt noen forskjeller i menns og kvinners lønn. Dette omhandler om lag 420 arbeidstakere i til dels konkurranseutsatte fagområder, inkl. lederstillinger.

Mangfold og inkludering

Sarpsborg kommune har en egen kommunedelplan for mangfold og inkludering. Mangfold og inkludering har vært et satsningsområde i 2014. Arbeidsgiverdelen av denne kommuneplanen omfatter områder som har særlig aktualitet i forbindelse med arbeidslivet: etnisitet, kjønn, funksjonsevne og alder. I planens handlingsdel legges det bl.a. vekt på at kommunen som en stor samfunnsinstitusjon og arbeidsgiver må gå foran som et godt eksempel i lokalsamfunnet.

Kommunen har gjennom året arbeidet målbevisst med forpliktelsene innenfor inkluderende arbeidsliv og HMS, der forebyggende arbeid og tilrettelegging er meget sentrale elementer, inklusive tilrettelegging for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne.

Gjennomgående måltavle for enhetene – resultat 2014 fordelt per kommuneområde:

Kommuneområder	SØK	Helse og sosial	HR	Oppvekst	Teknisk	Hele kommunen
Medarbeiderundersøkelsen						
Total score	4,2	4,4	4,4	4,4	4,3	4,3
Medarbeiderundersøkelsen						
Svarprosent	72 %	67 %	87 %	74 %	71 %	71 %
Sykefravær	6,0 %	9,6 %	6,5 %	8,5 %	7,2 %	8,7 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	79,0 %	69,0 %	97,1 %	89,4 %	92,5 %	79,0 %
Antall medarbeidere med stilling under 40 %	29	453	0	34	6	522
Antall midlertidig ansatte	10	159	4	126	5	304
Andel midlertidig ansatte Av totalt ansatte	6,4 %	7,0 %	3,8 %	8,5 %	1,1 %	6,9 %
<i>Andre sentrale nøkkeltall</i>						
Antall årsverk	115	1458	99	1154	404	3232
Antall ansatte	146	2113	102	1290	437	4091
Andel kvinner	64,8 %	89,9 %	64,8 %	81,0 %	42,0 %	80,2 %

KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG SOSIAL

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Vedtatte planer		
Kommunedelplan for pleie- og omsorgstjenester (2007-2016)	32 sykehjemsplasser og 48 boliger i bofellesskap ved Valaskjold omsorgssenter er tatt i bruk.	Valaskjold omsorgssenter er i full drift. Sykehjemsplassene ble tatt i bruk fra februar og bofellesskapet fra mars.
Behovsanalyse av bo- og aktivitetstiltak til personer med psykisk utviklingshemning og autisme ved utflytting til egen bolig (2010-2016)	Bygging av 12 boliger på Kløvningsten til psykisk utviklingshemmede er gjennomført.	Byggingen er gjennomført. Boligene er tildelt, og driften startet opp i januar 2015.
Kommunedelplan for mangfold og inkludering (handlingsdel 2011-2016)	Tiltak i planen er iverksatt.	Arbeidet er igangsatt.
Planer som skal utarbeides		
Plan for helse- og omsorgstjenestene	Arbeidet med kommunedelplan (2014-2025) helse- og omsorgstjenestene er igangsatt.	Arbeidet er igangsatt.
Prosjekter/enkelt saker		
Husleie i boliger med inntektsregulert husleie	Saken er vedtatt og husleieøkning er iverksatt fra 2. halvår.	Saken ble behandlet av bystyret i møte den 25. september. Det ble vedtatt å iverksette husleieøkningen fra 1. januar 2015.
Utleieboliger på Bodalsjordet	Utbyggingen av 12-15 utleieboliger er vedtatt.	Bygging av 12 utleieboliger ble vedtatt av bystyret 12. juni.
Boliger til bostedsløse	10 modulbaserte boliger er etablert.	10 modulbaserte midlertidige boliger ble tatt i bruk fra mars. Tomter for permanent plassering av boligene ble vedtatt i plan- og økonomiutvalget 5. juni. Det var opprinnelig forutsatt at endelig plassering av boligene skulle være gjennomført i løpet av 2015. Da de valgte tomtene må omreguleres til formålet, vil de først kunne tas i bruk i 2016.
Krisesenteret	Samarbeid med andre kommuner er vurdert.	Det er gjort henvendelse til Fredrikstad kommune vedr. et eventuelt samarbeid om krisesenterdrift.
Hverdagsrehabilitering	Pilotprosjekt er igangsatt.	Arbeidet er igangsatt.
Velferdsteknologi	Pilotprosjekt E-senior er gjennomført og evaluert.	Pilotprosjektet er gjennomført og sluttrapport foreligger.

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Nytt helsehus	Legevakten er flyttet inn i nye lokaler i helsehuset.	Omgjøringsarbeider er igangsatt. Innflyttingen er forskjøvet til sommeren 2015.
	6 rehabiliteringsplasser, 6 øyeblikkelig-hjelp-plasser og 19 korttidsplasser er flyttet til nytt helsehus.	Flytting av plassene fra nåværende helsehus er forskjøvet til februar 2016. Fra samme tidspunkt overføres 40 korttidsplasser fra Kruseløkka sykehjem til det nye helsehuset.
	Øvrig innhold i helsehuset er vedtatt.	Arbeidet er igangsatt. Saken behandles av bystyret i mai 2015.
Familiesentre	Nye familiesentre er etablert i tilknytning til helsestasjonene.	2 av sentrene er etablert og i full drift. Det tredje senteret er under oppussing/rehabilitering.
Helhetlig forebygging	Forprosjekt helhetlig forebygging for barn og unge er gjennomført.	Forprosjektet er gjennomført. Hovedprosjektet er igangsatt.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Kommunesjef helse og sosial	1 631	1 632	1	0,1 %
Enhet bolig og omsorg	2 526	7 043	4 517	64,1 %
Enhet helse	123 057	123 057	0	0,0 %
Enhet forebyggende tjenester	50 317	50 395	78	0,2 %
Enhet kompetansesenter rus og psykisk helse	46 689	48 792	2 103	4,3 %
Enhet kjøkken og kantine	10 041	11 141	1 100	9,9 %
Enhet NAV sosial	162 202	152 984	-9 218	-6,0 %
Omsorgstjenester	559 578	563 056	3 478	0,6 %
Boveiledningstjenester	238 301	241 906	3 605	1,5 %
Sum	1 194 343	1 200 007	5 664	0,5 %

Drift

Kommuneområdet helse og sosial har et netto årsbudsjett på 1 200 mill. kr. Mindreforbruket for 2014 er på 5,6 mill. kr etter bruk av enhetenes fond med 1,0 mill. kr og utgjør 0,5 % av budsjettet.

Alle enheter har gjennom 2014 hatt et stort fokus på økonomistyring og forsiktig bruk av midler. Enhetene har søkt å finne kostnadseffektive løsninger og posisjonert seg for kommende økonomiske utfordringer i 4-årsperioden. Det er arbeidet systematisk med opplæring og kompetanseutvikling av ansatte. Dette har ført til redusert behov for kostnadskrevende løsninger. Resultatet må anses som positivt da helse og sosial er et komplisert og omfattende tjenesteområdet, med raske endringer i utfordringer og behov.

Enhet bolig og omsorg har et mindreforbruk i 2014 på vel 4,5 mill. kr. Enhetens positive økonomiske resultat har sammenheng med merinntekter på vederlagsbetaling, vakante stillinger og streng økonomistyring gjennom året.

Enhet helse går i balanse etter bruk av fond med 0,5 mill. kr. Merkostnadene er knyttet til Samhandlingsreformen og mindre inntekter ved legevakten enn forventet.

Enhet forbyggende tjenester har et mindreforbruk på 0,1 mill. kr. Dette er et godt resultat, da enheten lå an til et merforbruk ved rapportering 2. tertial.

Enhet kompetansesenter rus og psykisk helse har et mindreforbruk på 2,1 mill. kr. Enheten har vært forsiktig med bruk av midler, da det har vært stor usikkerhet knyttet til kommunens tildeling av øremerkede midler til rustjenesten. Det ble i budsjettet forutsatt at kommunen ble tilført 3,4 mill. kr i øremerkede midler for å videreføre tjenestetilbudet. Kommunen ble i sommer orientert om at tilskudd for 2014 ble innvilget med 4,4 mill. kr.

Enhet kjøkken og kantine har et mindreforbruk på 1,1 mill. kr. Dette skyldes økt salg, smarte innkjøp, gode priser på en del standard varer og lite innkjøp av nytt utstyr.

Enhet NAV sosial har et merforbruk på 9,2 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak økte utgifter til introduksjonsprogrammet for flyktninger pga. flere deltagere på programmet og fortsatt økende utgifter til økonomisk sosialhjelp. Merutgiftene til økonomisk sosialhjelp er spesielt knyttet til boutgifter og midlertidig innkvartering.

Omsorgstjenestene har samlet sett et mindreforbruk på 3,5 mill. kr. Det er store utfordringer innenfor tjenesteområdet og 3 av enhetene har hatt et merforbruk på i alt 4,4 mill. kr. Innenfor omsorgstjenestene har det gjennom året vært stram økonomistyring og gjennomført organisatoriske justeringer.

Boveiledningstjenesten hadde et samlet mindreforbruk på 3,6 mill. kr. Dette er et godt resultat da kostnadene innenfor denne tjenesten kan variere mye avhengig av enkeltbrukeres behov. Økt bruk av fast lønnete vikarer har bidratt til økt stabilitet, styrket kompetanse og reduserte kostnader.

Investering

12 boliger på Kløvningsten

12 omsorgsboliger på Kløvningsten, med tilhørende personalbase er ferdigstilt innenfor budsjett på 40 mill. kr. Boligene er tatt i bruk ved årsskiftet 2014/2015.

Valaskjold omsorgssenter

Valaskjold omsorgssenter med 32 sykehjemsplasser og 48 omsorgsboliger ble ferdigstilt og tatt i bruk februar 2014. Det er bevilget 225 mill. kr. Prosjektet ferdigstilles med ett antatt mindreforbruk på 8 mill. kr.

Nødstrømsaggregat

Det er innenfor budsjett på 5,7 mill. kr montert og tatt i bruk 3 stk. nødstrømsaggregat på Tingvoll, Kruseløkka og Sarpsborg sykehjem.

Sarpsborg sykehus

Sarpsborg sykehus er overtatt av Sarpsborg kommune. Det er igangsatt oppussing og rehabiliteringsarbeider innenfor en revidert ramme på 164 mill. kr. Forventet sluttkostnad er 180 mill. kr, og beskrevet i egen sak til bystyre. Det forventes tilskudd fra Husbanken på ca. 88 mill. kr og tilskudd fra Enova på ca. 2 mill. kr.

Midlertidig modulbaserte boliger

Det er etablert 10 boliger, fordelt med 6 stk. på Valaskjold gård og 4 stk. i Lundestadveien på Bjørnstad. Boligene ble tatt i bruk i mars 2014. Det er bevilget 6 mill. kr. Prosjektet ferdigstilles med ett mindreforbruk på ca. 2 mill. kr.

Aktivitetssenter for psykisk utviklingshemmede

Det er tidligere bevilget 6 mill. kr til prosjektet. Det er for tiden alternative plasseringer under utredning som vil bli fremlagt for politisk behandling. Opprinnelig prosjekt foreslås avsluttet.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

12 leiligheter Bodalsjordet

Det ble i Bystyret 12.06.14 bevilget 38 mill. kr til etablering av 12 kommunale utleieboliger og infrastruktur på Bodalsjordet. Reguleringsplan ligger ute til høring og forventes vedtatt i løpet av våren 2015. Infrastruktur må opparbeides før boligene tas i bruk. Forventet ferdigstillelse i løpet av 2016.

12 boliger i bofellesskap Værn

Det er bevilget 43 mill. kr til etablering av 12 boliger i bofellesskap på Værn. Reguleringsplan ble vedtatt høsten 2014. Forventet drift av boligene er primo 2018.

Måltavle

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen - samlet resultat	4,4	4,4
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	9,6 %	8,3 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	69 %	70 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	453	360
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	7,0 %	10,5 %
ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.2. God økonomistyring og effektiv ressursutnyttelse		
Ø.2.1 - Avvik regnskap - budsjett	0,5 %	0 %
BRUKER	Resultat	Ambisjon
Enhet bolig og omsorg		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1. Antall individuelle planer, fellesregistrering hele kommunen	326	360
B.2 Gode levekår		
B.2.1 Antall bostedsløse (husstander) ¹³	53	<50
B.2.2. Antall bostedsløse (husstander) som er bosatt med bistand fra boligkontaktene	104	>90
B.2.3 Antall innvilgede startlån	253	180
B.2.4 Antall innvilgede boligtilskudd	56	50
B.2.5 Andel som får "fritid med bistand" og gruppetiltak som alternativ. til individuell støttekontakt	34 %	35 %
B.2.6 Gjennomsnittlig botid på krisesenteret (døgn)	29	20

¹³ Bostedsløse husstander i følge Husbankens definisjon (ikke registrert med varig bopel).

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

BRUKER	Resultat	Ambisjon
Enhet helse		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Antall klager legevakt	8	< 10
B.1.2 Antall ledige listeplasser hos fastleger	1 186	> 1 000
B.1.3 Antall overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset	45	< 20
B.1.4 Antall innleggelser i kommunale "øyeblikkelig hjelp senger"	197	300
Enhet forebyggende tjenester		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet helsestasjon (skala 1-6)	5,1	4,9
B.2 Godt oppvekstmiljø for barn og unge		
B.2.1 Øke foreldrekompetanse, antall deltakere på kurs	242	200
Enhet kompetansesenter rus og psykisk helse		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet (Skala 1-4)	3,3	3,3
B.2 Helhetlig og samordnede tjenester		
B.2.1 Antall brukere med individuelle planer	122	130
B.2.2 Antall søknader	1 134	700
Enhet kjøkken og kantine¹ 134		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet - hjemmeboende, bofellesskap og sykehjem (skala 1-4)	3,5	
B.1.2 Antall porsjoner varmtmat levert til hjemmeboende pr. måned	7 400	4 900
Enhet NAV sosial		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet (skala 1 – 6) (årlig)	4,5	4,7
B.1.2 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på økonomisk sosialhjelp (uker)	2	< 2
B.2 Gode levekår		
B.2.1 Andel av alle mottakere av økonomisk sosialhjelp som er under 25 år	26 %	< 20 %
B.2.2 Andel mottakere med økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde	44 %	< 60 %
B.2.3 Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år (måneder)	5,3	5,0
B.2.4 Andel flyktninger i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram (siste 12 mnd.)	60 %	67 %

BRUKER	Resultat	Ambisjon
Omsorgstjenester		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet sykehjem/bofellesskap brukere (skala 1-4)	3,1	3,3
B.1.2 Opplevd kvalitet sykehjem/bofellesskap pårørende (skala 1-4)	3,1	3,3
B.1.3 Opplevd kvalitet hjemmetjeneste (skala 1-6)	5,2	5,3
B.1.4 Dagsenter for demente (skala 1-6)	5,6	5,0
Boveiledningstjenester		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet, pårørende (skala 1-6)	4,9	5,0
B.2 Helhetlig og samordnede tjenester		
B.2.1 Andel brukere med gjennomført ansvarsgruppe	72 %	80 %

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen viser en høy score og er på samme nivå som året før. Det tyder på et høyt engasjement for jobben og et godt arbeidsmiljø blant de ansatte i kommuneområdet.

Sykefraværet er noe lavere enn året før, da det i 2013 var på 10 %. Det er stort fokus på dette i enhetene, og det jobbes kontinuerlig med ulike tiltak for å forebygge og redusere sykefraværet.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommuneområdet er identisk med foregående år, men det er en økning av antall medarbeidere med stillinger under 40 %. Andel midlertidige ansatte har gått ned fra 10,0 % i 2013 til 7,0 % i 2014.

Bruk av individuell plan er et viktig virkemiddel for å sikre koordinerte tjenester til brukere med sammensatte tjenestebehov. Resultatet viser en fortsatt omfattende bruk av individuell plan, selv om bruken er gått litt tilbake fra 2013.

Antallet bostedsløse har gått ned med 16 husstander fra foregående år. En av de viktigste årsakene til dette er at boligkontaktene har bidratt til å bosette hele 104 husstander i 2014, hvilket er 27 flere enn året før. Det ble innvilget 130 mill. kr i Startlån i 2014, som sikret 253 husstander egen bolig.

Ved årsskiftet hadde 320 personer innvilget støttekontakt. Av disse fikk 34 % tjenesten i form av gruppetiltak eller «fritid med bistand». Dette er tett opp mot ambisjonen.

Gjennomsnittlig botid på krisesenteret ble noe lengre enn målsettingen om 20 døgn. Dette dreier seg ofte om kvinner og barn i en svært vanskelig situasjon, der det tar tid å finne trygge og gode løsninger, spesielt med tanke på bolig. Ca. 60 % av kvinnene som søker bistand fra krisesenteret har minoritetsbakgrunn.

Det er fortsatt få klager på legevaktjenestene. Antallet overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter ligger noe høyere enn ambisjonen. Årsaken til dette er at det har vært mange innlagte på sykehuset siste tertial, noe som har medført stort press på kommunens korttidsplasser.

Antall innleggelses i øyeblikkelig hjelp senger er mer enn fordoblet fra 2013 til 2014, men ligger fortsatt lavere enn ambisjonen. Tiltaket er nytt og det tar tid å gjøre det kjent og innarbeidet blant fastlegene.

Det er et stort press på tjenester fra kompetansesenter rus og psykisk helse. Antall søknader fortsetter å stige. Hele 1134 søknader ble behandlet i løpet av året. Ambisjonen var at antallet søknader ikke skulle overskride 700. Dette er uttrykk for en bekymringsfull utvikling.

Antall porsjoner varmmat levert til hjemmeboende per mnd. er betydelig høyere enn ambisjonen i budsjettet. Dette skyldes først og fremst at leveransen til bofellesskapene ikke tidligere var med. Ambisjonen i vedtatt budsjett 2015 er justert i tråd med dette.

Brukerundersøkelse ved NAV ble gjennomført i mai 2014. Undersøkelsen viser gode resultater med hensyn til service og samhandling med brukerne.

Andelen ungdom under 25 år som mottar økonomisk sosialhjelp er fortsatt høy og viser en liten økning fra 2013. Det jobbes med en rekke konkrete tiltak for å møte denne utfordringen. Det er et positivt trekk at andelen av mottakerne med økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde har gått ned fra 51 % i 2013 til 44 % i 2014. Dette må ses som et resultat av aktivt arbeid med sysselsetting og avklaring av trygderettigheter. Et annet positivt trekk er at den gjennomsnittlige stønadslengden for mottakere i alder 18-24 år viser en liten nedgang fra 5,4 måneder i 2013 til 5,3 måneder i 2014. Andelen flyktninger som har kommet i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram er gått ned fra 61 % i 2013 til 60 % i 2014.

Det har vært gjennomført en spørreundersøkelse blant brukere av dagsenter for demente. Undersøkelsen var lokalt utformet. Resultatet på 5,6 gjenspeiler en stor grad av brukertilfredshet. I 2016 planlegges gjennomført en standardisert undersøkelse utformet av Kommunenes Sentralforbund.

KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Vedtatte planer		
Oppvekst- og utdanningspolitisk plattform	<p>Kvalitetsvurderinger i barnehager og skoler viser forbedret kvalitet på tjenestene i barnehage og grunnskole.</p> <p>Kvalitetsvurderingene viser klar forbedring av skolenes evne til å gi tilpasset opplæring.</p> <p>I samarbeid med Østfold Fylkeskommune gjennomføres Prosjekt «Resultatoverføring mellom forvaltningsnivåer» for å sikre bedre overgang mellom grunnskole og videregående skole.</p> <p>«Skolevandring» som metode for ledelse tett på praksis videreføres og utvikles.</p> <p>«Vurdering for læring» videreføres til alle kommunens skoler med utgangspunkt i deltakerskolenes erfaringer fra satsingen i 2012-2013.</p> <p>«Barnehagevandring» som redskap for ledelse tett på praksis utvikles.</p> <p>«Gjenbrukssentral» etter Reggio Emilia-tenkning opprettes ved pedagogisk fagsenter. «Verdiløst» materiale samles og gjenbrukes av barnehager i ulike aktiviteter.</p>	<p>Arbeidet pågår.</p> <p>Det rapporteres årlig til Bystyret i kvalitetsmeldinger om barnehage og grunnskole</p> <p>Pilotprosjekt gjennomført og evaluert. Rapport foreligger. Prosjektet videreføres for 2015.</p> <p>Arbeidet pågår.</p> <p>Arbeidet pågår.</p> <p>Arbeidet pågår.</p> <p>Utstillingsrom for inspirasjon opprettet ved pedagogisk fagsenter. Innsamling av materiale pågår.</p>
Kommunedelplan for barnehageområdet 2011-2023	<p>Ny barnehage Tindlund og ny barnehage Sandbakken ferdigstilles og tas i bruk.</p> <p>Bygging av ytterligere 3 barnehager har startet etter vedtatte føringer i «Nye fleksible kommunale barnehager i Sarpsborg – Prinsipper for utforming av bygg og uteområde, funksjons og arealplan.</p> <p>Oppstart av språkgruppe for minoritetsspråklige førskolebarn uten plass i barnehage.</p>	<p>Tindlund og Sandbakken barnehager i drift fra august 2014.</p> <p>Hafslundsøy pågår i henhold til fremdriftsplan.</p> <p>Søndre Skjeberg og Sentrum er forsinket.</p> <p>Språkgruppe er i drift.</p>
Kommunedelplan for skolefritidsordningen 2013 – 2025	Vedtekter for SFO er revidert og vedtatt.	Vedtatt i Bystyret mai 2014.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Handlingsprogram for IKT i skoler og barnehager	IKT betraktes som grunnleggende ferdighet. Enhetene gjennomfører løpende utviklingsarbeid innenfor området. Ressurser avsettes for å sikre implementering i barnehager og skoler.	Arbeidet med implementering og evaluering av tiltak pågår. Det rapporteres årlig i kvalitetsmeldinger om barnehage og grunnskole.
Planer som skal utarbeides		
Kommunedelplan for skolekapasitet og skolestruktur	Kommunedelplan for skolestruktur og skolekapasitet er vedtatt	Arbeidet pågår. Forventet sluttbehandling mai 2015.
Handlingsprogram for kompetanse i barnehagen (2014-18)	Handlingsprogrammet er vedtatt.	Vedtatt i Bystyret mai 2014.
Prosjekter/enkelt saker		
Etablering av oppvekstbolig (videreføring av arbeid med «barneby» i egen regi)	Etablering av oppvekstbolig i egen kommune er utredet.	Utredning er gjennomført. Prosjektet avventes.
Familiesenter	En arena for tiltaksutvikling med fokus på foreldrefunksjoner og forebyggende hjelpetiltak i hjemmet er videreført i egnede lokaler.	Arbeidet pågår.
Ny sentrumsskole	Bygging av ny sentrumsskole har startet.	Arbeidet pågår. I henhold til fremdriftsplan.
REELL Regionalt Entreprenöriellt Livslångt Lärande.	I perioden 2013 – 2014 er Sarpsborg kommune deltaker i et forprosjekt sammen med Kungsbacka kommune innen rammen for EU`s Interreg. Forprosjektet, som forventes å gå over i hovedprosjekt(er), utgår fra fire ulike tema: - metoder og verktøy - partnerskap/samarbeide utdanning og omverden - synergieffekter - analyse	Forprosjekt avsluttet. Sluttrapport foreligger. Arbeid mot et felles hovedprosjekt, Kungsbacka kommune og Inspiria påbegynt.
Verbalvedtak i bystyret	Innenfor spesialpedagogiske tiltak prioriteres et mobilt team som kan bistå skolene, herunder forsterkede avdelinger, med spesialkompetanse ved behov.	Mobilt team er operativt.
Verbalvedtak i bystyret	Det opprettes en saksordførersak i administrasjonsutvalget om vikarbruk i grunnskolen.	Arbeidet pågår.. Forventet sluttbehandling vår 2015.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Kommunesjef oppvekst	1 731	1 733	2	0,1 %
Enhet utvikling oppvekst	324 932	315 672	-9 899	-3,1 %
Enhet PPT	12 134	12 904	770	6,0 %
Enhet barnevern	91 991	93 502	1 511	1,6 %
Barnehagene i Sarpsborg	75 554	76 264	710	0,9 %
Grunnskole, SFO og voksenopplæring	445 961	448 765	2 804	0,6 %
Enhet spesialpedagogiske tiltak	69 822	66 777	-3 045	-4,6 %
Sum	1 022 126	1 015 617	-6 509	-0,6 %

Drift

Kommuneområde oppvekst har et netto årsbudsjett på 1 015 mill. kr. Årsregnskapet for 2014 viser et samlet merforbruk på 7,1 mill. kr etter bruk av enhetenes fond med 3,9 mill. kr. Merforbruk er i hovedsak knyttet til utbetaling til ikke-kommunale barnehager.

Årsregnskapet viser at 15 enheter i kommuneområde oppvekst går i balanse eller har mindreforbruk. 12 enheter har merforbruk. Merforbruket dekkes inn av kommuneområdet og av enhetenes egne fondsmidler.

Enhet utvikling oppvekst har et merforbruk på 9,9 mill. kr som skyldes økt tilskudd til ikke-kommunale barnehager, i hovedsak pga. høyere pensjonsutgifter enn beregnet. Økt vedlikehold og noe ledige plasser i de kommunale barnehagene gjør også utslag på slikt tilskudd.

Enhet PPT har et mindreforbruk på 0,7 mill. kr. Dette skyldes ubesatte vikariater og utfordringer med å få kvalifiserte søkere.

Enhet barnevern har et mindreforbruk på 1,5 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak reduksjon i antall institusjonsplasseringer og forsiktig bruk av vikarer ved sykemeldinger. Det er gitt mer hjelp i hjemmet for å forhindre plassering. Barnevernet har samtidig hatt økte utgifter til fosterhjem og noe ekstraordinære driftsutgifter pga. enhetens flytting til nye lokaler.

Barnehagene i Sarpsborg har et samlet mindreforbruk på 0,7 mill. kr.

Grunnskole, SFO og voksenopplæring har et mindreforbruk på 2,8 mill. kr. Ca. 1,4 mill. kr av dette er mindreforbruk på enhet Norsksenteret og tilskrives merinntekt på voksenopplæring samt utsatt igangsettelse av heldagstilbud i introduksjonsprogrammet.

Enhet spesialpedagogiske tiltak har et merforbruk på 3 mill. kr. Merforbruket skyldes i hovedsak enkeltelever med store tilpasningsbehov og økt behov for spesialpedagogiske tiltak i barnehager.

Investering

Ny sentrumsskole

Nye Sandesundsveien barneskole er under oppføring med et bruttoareal på ca. 7500 m². Skolen er dimensjonert til 500 elever. Ferdigstilles til skolestart 2015. Det er bevilget 293,7 mill. kr inklusiv infrastruktur. Forventes ferdigstilt innenfor budsjett.

Ny Tindlund barnehage

Barnehagen er ferdigstilt og tatt i bruk. Det er bevilget 48,5 mill. kr inklusiv infrastruktur. Forventes ferdigstilt innenfor budsjett.

Ny Sandbakken barnehage

Barnehagen er ferdigstilt og tatt i bruk. Det er bevilget 50,6 mill. kr inklusiv infrastruktur. Forventes ferdigstilt med et merforbruk på ca. 3 %.

Ny Hafslundsøy barnehage

Det bygges ny barnehage med 112 plasser på tomten til eksisterende Hafslundsøy barnehage. Forventet ferdigstilling juli/august 2015. Det er bevilget 53 mill. kr inklusiv infrastruktur. Forventes ferdigstilt innenfor budsjett.

Ny Sentrum barnehage

Det er planlagt å bygge ny barnehage med 126 plasser i sentrum som pilotprosjekt og i passivhusstandard. Grunnet innsigelser i forbindelse med reguleringsplanen fra Statens vegvesen og fylkeskommunen vedrørende støy, vei og luftforurensning, er prosjektet noe forsinket. Innsigelsene er nå trukket på noen vilkår og reguleringsplanen ble vedtatt i bystyret 19.mars. Det er bevilget 58 mill. kr. Kostnadene forventes å øke noe. Rådmannen vil komme tilbake til dette i egen sak.

Ny barnehage søndre Skjeberg

Det er planlagt å bygge ny barnehage i Søndre Skjeberg på tomteområdet Grimstad. To geotekniske rapporter understreker særs vanskelige grunnforhold. Dette vil medføre dyrere fundamentering. Det er bevilget 41 mill. kr. Kostnadene for å realisere prosjektet kan forventes å øke noe. Rådmannen vil komme tilbake til dette i egen sak.

Måltavle

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen - samlet resultat	4,4	4,4
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	8,5 %	7,2 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	89,4 %	85 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	34	20
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	8,5 %	9,2 %
ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.2. God økonomistyring og effektiv ressursutnyttelse		
Ø.2.1 - Avvik regnskap - budsjett	- 0,6 %	0 %
BRUKER	Resultat	Ambisjon
Enhet PPT		
B.2 Barn og unge mestrer - PPT		
B.2.1 PPT antall nye henvisninger	220	< 128
B.2.2 PPT sakkyndige tilrådinger med anbefaling om rettighet	-	-
B.2.3 PPT fristoversittelse behandlingstid	7 %	0 %
Enhet barnevern		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet - Barnevern	Ikke gjennomført	-
B.2 Tidlig innsats		
B.2.1 Fristoversittelse undersøkelse	8 %	0 %
B.2.2 Hjelpetiltak i hjemmet	321	310
B.2.3 Barn under omsorg	118	100
B.2.4 Antall plasseringer utenfor Sarpsborg kommune	72	50
B.3 Gode levekår		
B.3.1 Andel barn med undersøkelse ifht. antall innbyggere 0 -17 år	3,0 %	2,9 %
B.3.2 Andel barn med barnevernstiltak ifht. innbyggere 0 -17 år	4,6 %	3,6 %
Barnehagene i Sarpsborg		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Opplevd kvalitet – Barnehage (skala 1-6)	5,1	5,2

BRUKER	Resultat	Ambisjon
B.2 Barn og unge mestrer		
B.2.1 Antall igangsatte tiltak for språkutvikling ¹⁴	Ikke resultat/se kommentar	20
B.3 Et utviklende læringsmiljø		
B.3.1 Andel gjennomførte barnesamtaler ¹⁵	Ikke resultat/se kommentar	100 %
B.3.2 Trivsel ¹⁶	Ikke resultat/se kommentar	3
Grunnskole, SFO og voksenopplæring		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1.2 Opplevd kvalitet - Skole ¹⁷ (skala 1-5)	4,5	4,5
B.1.1.2 Opplevd kvalitet - SFO (skala 1-5)	3,9	4,7
B.2 Barn og unge mestrer - Barneskole		
B.2.1 Leseferdighet 5. trinn (skala 1-3)	1,8	2,1
B.2.2 Regneferdighet 5. trinn	1,8	2,1
B.2.3 Motivasjon for læring (7.trinn) (skala 1-5)	4,1	4,6
B.2 Barn og unge mestrer - Ungdomsskole		
B.2.4 Grunnskolepoeng	37,9	39,1
B.2.5 Eksamensresultat, skriftlig (karakter 1-6)	3,1	3,5
B.2.6.1 Leseferdighet 8. trinn (skala 1-5)	2,9	3,0
B.2.6.2 Leseferdighet 9. trinn	3,2	3,4
B.2.7.1 Regneferdighet 8. trinn	3,0	3,1
B.2.7.2 Regneferdighet 9. trinn	3,1	3,3
B.2.8 Motivasjon for læring (10.trinn)	3,5	4,3
B.2.9 Overgang til VG opplæring	96,9 %	98 %
B.2 Mestring - Voksenopplæring		
B.2.10.1 IMDI test muntlig	Ikke resultat/se kommentar	90 %
B.2.10.2 IMDI test skriftlig ¹⁸	Ikke resultat/se kommentar	65 %
B.3 Et utviklende læringsmiljø (7 og 10 trinn)		
B.3.1 Trivsel med lærerne 7. trinn (skala 1-5)	Ikke resultat/se kommentar	4,5
B.3.2 Mobbing 7 trinn - (1=Bra - 5=Dårlig)	1,3	1,0
B.3.3 Veiledning i fagene 7. trinn	Ikke resultat/se kommentar	4,0
B.3.4 Trivsel med lærerne 10. trinn	Ikke resultat/se kommentar	4,2
B.3.5 Mobbing 10 trinn - (1=Bra - 5=Dårlig)	1,2	1,0
B.3.6 Veiledning i fagene 10. trinn	Ikke resultat/se kommentar	3,8

¹⁴ Gjennomsnitt barnehageenheter

¹⁵ Andel 3-5 åringer

¹⁶ 3 – 5 åringer, skala 1 – 3 hvor 3 er best

¹⁷ Foreldreundersøkelsen, området "Dialog og medvirkning" - Utdanningsdirektoratet

¹⁸ Norsk og samfunnskunnskap voksne minoritetsspråklig

Medarbeiderundersøkelsen viser stabilt gode resultater på kommuneområdet med små variasjoner mellom de ulike gjennomføringer. Ved siste gjennomføring var resultatet noe høyere enn året før og noe høyere enn for kommunen samlet. Det er stort fokus på å videreføre og videreutvikle ulike positive faktorer i arbeidsmiljøet.

Sykefravær samlet for kommuneområde oppvekst i 2014 var på 8,5 %. Dette er 0,2 % høyere enn i 2013. Sykefravær i enhetene varierer fra 3,7 % til 14 %. Det jobbes kontinuerlig i enhetene med tiltak for å forebygge og redusere sykefraværet og det søkes å tilpasse arbeidssituasjonen til den enkelte.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse og antall medarbeidere med stillinger under 40 % er identisk med foregående år. Andel midlertidige ansatte har gått noe ned fra 3,4 % i 2013 til 2,86 % i 2014.

Barnevernet har økt fristoversittelse ut over 6 måneder på undersøkelser. Dette begrunnes blant annet med økt antall saker som krever mye ressurser samt fravær på et team. Undersøkelsene står på vent og gir negativ utvikling på fristbrudd.

Det er stabilt antall hjelpetiltak i hjemmet, barn under omsorg og plasseringer utenfor Sarpsborg kommune. Det arbeides målrettet med hjelpetiltak på et tidlig tidspunkt slik at barn og familier får hjelp i hjemmet, og dermed forhindre plasseringstiltak.

Samlet resultat for opplevd kvalitet i barnehager, grunnskole og skolefritidsordningen 2014 viser at de foresatte er gjennomgående godt fornøyd med tilbudet.

Opplevd kvalitet SFO er fra 2014 kartlagt ved bruk av Foreldreundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet, ikke brukerundersøkelsen fra KS som tidligere år.

Det er en utfordring at svarprosenten fra foreldre på ulike brukerundersøkelser er lav og dermed gir lite valid resultat. Direkte kommunikasjon mellom enhetene og foreldre oppleves som god.

Indikatorer i måltavle for barnehager har vært basert på manuell opptelling og delvis på skjønn. Med fare for lite valide resultater er det etter faglig skjønn vurdert ikke å innhente resultater. Indikatorene er besluttet endret fra HP 2016.

Læringsresultater for grunnskole er fra skoleåret 2013-2014. Resultatene er fortsatt noe under de ambisjoner som er satt og noe under landet for øvrig.

Den årlige Elevundersøkelsen om læringsmiljø er endret fra 2014 på innhold og spørsmålsstillinger. Dette betyr at noen indikatorer i måltavlen ikke har relevante resultater. Indikatorer i måltavlen vil derfor bli endret fra 2016.

Mobbing på skolen for 7. trinn viser resultat som er identisk med resultat for Østfold og nasjonalt. På 10. trinn svarer elevene det samme som elevene ellers i Østfold. Dette er noe lavere enn hva som rapporteres av mobbing nasjonalt.

Elevene i Sarpsborgskolen svarer likt med, eller bedre enn landet for øvrig på spørsmål om trivsel på skolen og motivasjon for skolearbeid.

Det arbeides systematisk og kontinuerlig med å vedlikeholde elevenes læringsmiljø og forbedre elevenes læringsresultater i Sarpsborg.

Alle enheter arbeider målrettet med lesing som grunnleggende ferdighet. Alle skoler deltar i felles kommunal satsing på Vurdering for læring.

For utdypende beskrivelse og resultater vises det til Kvalitetsmeldinger om barnehage og grunnskole for 2014. Disse forelegges Bystyret for behandling i mai 2015.

Når det gjelder mestringsresultater innenfor voksenopplæring er testform og resultatfremstilling endret slik at vi ikke har relevante resultater på dette for 2014.

KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN, ØKONOMI OG KULTUR

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Vedtatte planer		
Kommunedelplan for kultur, mål og strategier 2013-2023.	Den 4-årige handlingsdelen til Kommunedelplan kultur, utarbeides og vedtas av bystyret.	Vedtatt av bystyret 06.11.2014.
Kommunedelplan for kulturminner	4-årig handlingsdel til kommunedelplan kulturminner er vedtatt. Temakart for kulturminner inngår i kommuneplanens arealdel.	Arbeidet med handlingsdelen til kommunedelplan kulturminner er ikke igangsatt. Likevel er det fokus på kulturminner blant annet gjennom 1000-års stien.
Kommunedelplan for fysisk aktivitet 2014-2025	Plan som er revidert og vedtas i desember 2013 benyttes som styringsdokument for planlegging, prioritering og gjennomføring av tiltak. Det 4-årige handlingsprogrammet rulleres.	Handlingsprogrammet til kommunedelplan fysisk aktivitet ble rullert i sak 94/14 i bystyrets møte den 11.12.2014.
Planstrategi 2013-2016	Planstrategien legges til grunn i alle kommunale planer og i 4-årig handlingsplan/budsjett.	Planstrategien legges til grunn i alle kommunale planer og i 4-årig handlingsplan/budsjett.
Kommuneplanens samfunnsdel 2011-2023	Resultater følger av prioriteringer i HP 2014-2017 samt i kommuneplanens arealdel 2014-2023 og kommunedelplaner.	Resultater følger av prioriteringer i HP 2014-2017 samt i kommuneplanens arealdel 2014-2023 og kommunedelplaner
Kommuneplanens arealdel 2011-2020	God bolig- og næringsutvikling som bidrar til konsentrert byutvikling.	Områder er under regulering til bolig- og næringsutvikling. Det er ferdig regulert boligområder til i overkant av 1000 boenheter.
Framtidsbyen Sarpsborg og kommunedelplan for klima og energi 2011-2020	Miljø og klimaregnskap inkludert indikatorer er oppdatert. Arbeid med miljøledelse/ miljøsertifisering er videreført og en ekstern og tre interne virksomheter er miljøsertifisert. Rullering av handlingsdelen til Klima- og energiplanen er igangsatt. Koblingen mellom Framtidens byer og byjubileet er videreført gjennom miljøarrangementer som bl.a. mobilitetsuke og Forbausende byfest,	Samarbeidsprosjektet Framtidens byer avsluttet 31.12.14. Arbeid som gjenstår i 2015 er ferdigstillelse av eksempeldatabasen (som i endelig utgave vil ligge på www.regjeringen.no) og sluttrapportering til plan- og økonomiutvalget om oppnådde resultater.

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Kommunedelplan sentrum 2013-2023	<p>Tiltak som skal bidra til at sentrum blir et enda mer attraktivt sted å bo, arbeide og besøke er igangsatt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sett av tiltak for å påvirke utviklingen i østre bydel på en positiv måte er lagt fram for politisk behandling og igangsatt, herunder utvikling av Pellygata som miljøgate og park i kvartal 88. • Tiltak som bygger opp under byjubileet er påbegynt, herunder opprusting av gågata, og gjennomføring av tiltak under delprosjekt Kreativ byutvikling. • Boligsoneparkering er vedtatt • Regulering av langtidsparkering er igangsatt. • Revidering av verneverdivurderingen igangsatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gatebruksplan (hovedtraséer for gang-, sykkel- og kollektivtrafikk i sentrum) er utarbeidet. Skal til sluttbehandling i bystyret mars 2015 • Opprusting av gågata er igangsatt • Forbausende byfest er gjennomført • Boligsoneparkering vedtatt av bystyret februar 2015 • Tilbudsgrunnlag for regulering av langtidsparkering er under utarbeiding. Regulering er ikke igangsatt. • Revidering av verneverdivurdering blir igangsatt i 2015.
Kommunedelplan for fv. 118 ny bru over Glomma i Sarpsborg / rv. 111 øst for Hafslund	Kommunedelplan utarbeides. Grunnlag for regulering og bygging av ny veiforbindelse over Glomma som er høyt prioritert i Bypakke Nedre Glomma.	Planarbeidet pågår og vedtatt kommunedelplan forventes medio 2016.
Kommunedelplan for folkehelse	Kommunedelplan er vedtatt. Beskriver mål og strategier for lokal folkehelsesatsing. Redskap for å fremme folkehelse og imøtekomme krav i nytt lovverk.	Planarbeidet er noe forsinket pga. utfordringer knyttet til utarbeiding av statistikkgrunnlag. Høring av planforslaget forventes 1. halvår 2015.
Strategi for eiendomsutvikling	En strategi for kommunens strategiske eiendomsutvikling er på plass.	Saksordførersak vil gå i plan- og økonomiutvalget med oppstart vår 2015.
Eierskapsmelding	Eiermelding for kommunens eierskap i eksterne selskaper er vedtatt og gjennomført overfor hvert enkelt selskap.	Eiermelding er vedtatt og oversendt styreleder i hvert selskap.
Planer som skal utarbeides		
Kommuneplanens arealdel 2014-2023, inkludert kystsonen	Vedtatt. Arealdelen viser langsiktige utbyggingsretninger mot 2050. Kystsonen gir rammer for utvikling av småbåthavner, verner sårbare områder og ivaretar bedre allmenn tilgjengelighet. Utvikling av Høysandområdet er avklart	Høring av forslag til kommuneplanens arealdel 2015-2026 og kommunedelplan kystsonen 2015-2026 avsluttet. Innsigelser mottatt. Møtting avholdt i februar 2015 for kommuneplanens arealdel og partene kom til enighet med unntak av to byggeområder. Møtting for kommunedelplan for kystsonen er under planlegging. Møtting i mars 2015.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Kommunedelplan Sandesund-Greåker	Planprogram vedtatt. Medvirkningsmøter avholdt. Grunnlagsutredninger gjennomført. Det er avklart om planen inngår som pilotprosjekt for områdeutvikling i Framtidens byer.	Grunnlagsutredninger er utarbeidet og benyttes inn i pågående reguleringsarbeider (verneverdivurdering, grønnstrukturutredning, mobilitetsstrategi og lokalklimaanalyse). Det jobbes med helhetlig løsning for tverrsnitt på fv. 557.
Kommunedelplan for miljø		En overordnet miljøplan vurderes i planstrategi for 2016-2020 jf. vedtak i bystyret 12.06.14 (sak 50/14)
Handlingsprogram for næringsutvikling	Handlingsprogram for næringsutvikling behandles politisk.	Handlingsprogram for næringsutvikling i Sarpsborg 2014-2016 er vedtatt. Tiltak gjennomføres fortløpende.
Prosjekter/enkelt saker		
Hovedsatsingene i enhet kultur skal inngå som en del av Sarpsborgs tusenårs-jubileum for så etter 2016 å framstå som solide enkeltarrangement	Olavsdagene, Litteraturuka og Ungdommens kulturmonstring utvikles og videreføres i samarbeid med byjubileet.	Hovedsatsninger inn i mot 2016 er Olavsdagene, Litteraturuka, UKM og Flere Farger.
Nytt bibliotek og lokaler for kulturskole og aktivitetshus	Tomt erverves før opsjonsavtalen utløper. Prosjektorganisasjonen etableres og reguleringsarbeidet igangsettes.	Forhandlinger med BUL om opsjonsavtale for tomten pågår. Underveismelding: Bibliotek, kulturskole mv – Videre utredning og fremdrift legges frem 24.2.2015
Plattform for kulturskolen	Ferdigstilles og vedtas av bystyret i løpet av 2014.	Vedtatt av bystyret 25.9.2014.
Tilskuddsordningene gjennomgås	Nye retningslinjer for idrett og kultur politisk behandlet i desember iverksettes.	Nye retningslinjer trer i kraft fra 1.1.2015.
Utvikling av Glengshølen	Etablering av turvei, skateanlegg iverksettes i samsvar med politisk vedtatt plan.	Anbudsdokument for bryggesten i Glengshølen er under arbeid. Skateanlegget er i sak 48/14 i bystyrets møte 12.6.2014 vedtatt flyttet til Valaskjold gård ved Sarpsborg stadion. Det ligger til rette for bygging av anlegget sommeren 2015.
Opprusting av Kulås Amfi og Kulåsparken	Opprusting av Kulås Amfi med fleksibel sceneløsning, garderober, skulpturpark etc. igangsettes.	Entreprenør er engasjert og anleggsarbeidene starter i januar 2015.

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Bypakke Nedre Glomma	<p>Planlegging av de høyest prioriterte prosjektene er i gang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltak for gående og syklende • Kommunedelplan for ny bru over Glomma og rv. 111 • Reguleringsplaner for fv. 109 mellom Torsbekkdalen og Fredheimveien (Tindlund) • Reguleringsplan for forbindelse mellom Vingulmorkveien og fv. 109 i Torsbekkdalen • Reguleringsplan for forbindelse mellom fv. 109 ved Alvim renseanlegg og Alvimveien. 	<ul style="list-style-type: none"> • Forbindelse fv. 109 - Alvimveien: i gang med utarbeidelse av tilbudsgrunnlag. • Forbindelse Vingulmorkveien – fv.109 i gang med utarbeidelse av tilbudsgrunnlag. • Reguleringsplan for strekningen mellom Torsbekkdalen og Alvim er vedtatt. • Statens vegvesen har startet arbeidet med å regulere strekningen mellom Alvim og Tindlund.
5-årig samarbeidsavtale for areal- og transportutviklingen i Nedre Glomma	<p>Samarbeidsavtalen er fulgt opp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belønningsavtale med staten er fulgt opp. • Regional handelsanalyse og lokaliseringsanalyse for næringsarealer er fulgt opp i kommuneplanens arealdel. • Utredning om felles regional parkeringspolitikk, inkludert parkeringsnormer, er igangsatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltak i første året i belønningsavtalen er igangsatt og gjennomført. Det var en vekst i biltrafikken på 1,1 % i 2014. • Utredning om felles regional parkeringspolitikk vil igangsettes i 2015.
Hovedveinett for sykkel	<p>Realisering ved kommunale midler og belønningsavtale. Arbeidet koordineres gjennom sykkelbyen Nedre Glomma. Bl.a. bygging av ny sykkelbru mellom Opsund og Hafslundsøy. Rullering av sykkelplanen er igangsatt.</p>	<p>Rulleringen av sykkelplanen er igangsatt, i samarbeid med Fredrikstad kommune, Statens vegvesen og Østfold fylkeskommune.</p>
Handlingsprogram for trafiksikkerhet 2014-2017	<p>Handlingsprogram er vedtatt. Fokus på sammenhengende trygge skoleveier ses i sammenheng med hovedveinett for sykkel. Tiltak iverksatt. Færre ulykker, flere gående og syklende.</p>	<p>Tiltak for trygge skoleveier/nært tiltak og fartsreducerende tiltak er iverksatt. Færre ulykker, men færre gående, mens syklende er uendret. Arbeid som gjenstår i 2015 er bl.a. kvalitetssikring av skoleveikart, ferdigstillelse av tekstdel og ny vurdering og prioritering av tiltak. Behandles i komité for samfunnsutvikling 14.4.2015.</p>
Boligpolitisk plattform	<p>Helhetlig boligpolitisk plattform som ser boligutvikling i en strategisk sammenheng er vedtatt. Avklarer boligpolitiske tiltak, bl.a. kommunens rolle som strategisk eiendomsutvikler. Legges til grunn i ny arealplan.</p>	<p>Vedtatt i Bystyret 12.2.2015. Det vil rapporteres årlig på oppfølging av denne.</p>

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Boligsosialt utviklingsprogram (3-årig utviklingsprogram i samarbeid med Husbanken)	Tiltak gjennomføres i samsvar med handlingsplanen, herunder igangsetting av tiltak for å styrke sentrum øst og utvikling av bolig tjenestene.	Det er søkt om forlengelse av samarbeidsavtalen ut 2015. Planlagte aktiviteter innen områdeutvikling, tjenestedesign, konferanse og kompetansedeling, fra leie til eie og bolig etablering med brukermedvirkning er fulgt opp. Flere har fått tildelt bolig i 2014, flere av de mest vanskeligstilte har vært i stand til å kjøpe egen bolig og skaffe arbeid.
Attraksjonskraft gjennom stedsinnovasjon (3-årig prosjekt i regi av Telemarksforskning. Deltar sammen med Fredrikstad kommune)	Tiltak som øker kommunens/regionens attraktivitet som et sted å bo, jobbe og besøke er under iverksetting. Arbeidet ses i sammenheng med Regionrådets anbefaling om at det skal utarbeides en regional plan for økt attraksjonskraft, verdiskaping og næringsutvikling	Prosjektet gir grunnlag for formulering av mål og konkretisering av tiltak videre i 2016. Prosjektet avsluttes i 2017.
Byjubileet og hovedprosjekt Kreativ byutvikling	Tiltak igangsatt og koordinert med andre satsinger bl.a. uttrykt i sentrumsplan og Framtidens byer.	Kunstprosjekt finansiert ved gave fra Sparebankstiftelsen planlagt til St. Maries plass. Kunstkonkurranse igangsatt.
Vannforvaltning; oppfølging av EUs vannrammedirektiv	Tiltak i forvaltningsplanen igangsatt.	Innspill til <i>Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma (2016-2021)</i> har hatt fokus. Kommunen har ansvar og myndighet på flere områder som påvirker vannmiljøet og vannkvaliteten. <i>Tiltaksprogram for vannmiljø</i> , samt egne prosjekter for oppfølging av viktige vannforekomster som blant annet Tunevannet og Isesjø er igangsatt.
Strategisk støykartlegging Samarbeid med Fredrikstad	Tiltak i handlingsprogrammet er under gjennomføring. Oppfølging av HP må ses i sammenheng med bypakka, Resultater fra kartleggingen er implementert i kommuneplanens arealdel.	Handlingsplanen mot støy, som omfatter både kortsiktige og langsiktige tiltak, følges opp. Fasadetiltak ved én bolig i sentrum som var utsatt for støy over aktuelle grenseverdier er gjennomført.
Levekårskartlegging på sonenivå	Bystyrets vedtak av kartleggingen er fulgt opp gjennom satsing på områdeløft i østre deler av sentrum og innbyggerundersøkelsen. Levekårsrapport fra 2012 er rullert.	Områdeløft igangsatt. Lekeplasser opprustet. Regulering av ny sentrumsbarnehage igangsatt. Levekårsrapport 2014 til politisk behandling mars 2015.
Plattform for frivillighet	Tiltak er gjennomført. Rullering av tiltaksdelen er igangsatt.	Oppstart av rullering er ikke igangsatt siden flere av tiltakene i gjeldende plattform ennå ikke er gjennomført.
Etablere et byselskap for Sarpsborg	Et byselskap er operativt som et resultat av samarbeid mellom kommunen og private aktører.	Selskap er etablert med utgangspunkt i Sarpsborg Turist AS. Nytt navn på byselskapet er iSarpsborg. Daglig leder på plass fra august 2014.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Verbalvedtak i bystyret	Tverrkulturell møteplass etableres som et prosjekt i 2014. Det vurderes om dette kan skje i samarbeid med andre private og offentlige aktører, samt frivillige.	Den tverrkulturelle møteplassen «Verdensrommet» er etablert med tilbud til hele befolkningen. Det er etablert et nært samarbeid med NAV, som ønskes videreutviklet i 2015.
Verbalvedtak i bystyret	Rådmannen tar initiativ til et samarbeid med Sarpsborg kunstforening – kultur og minne om et kunstprosjekt som inviterer yngre nyutdannede kunstnere til prosjekter. Målet er en dialog og kulturutveksling med et yngre publikum og øke antall utstillinger i konferansesalen på Sarpsborg Scene.	Samarbeid med Sarpsborg kunstforening er etablert, blant annet ved utstilling av eleverbeider fra kulturskolen og i forbindelse med kunstprosjekter i det offentlige rom.
Verbalvedtak i bystyret	Kommunen skal bli en aktiv tilrettelegger for å tiltrekke seg nye attraktiv næringsvirksomhet.	Det jobbes med dette i forbindelse med handlingsprogram for næringsutvikling i Sarpsborg 2014-2016.
Verbalvedtak i bystyret	Sarpsborg kommune skal være pådriver for at det skal etableres buss langs E6 som går i tak med togets ankomst og avgangstider på Råde stasjon.	Kommunen har avgitt høringsuttalelse til forslag til kollektivtilbud til det nye sykehuset. Forslaget styrker kollektivtilbudet betydelig og vil ha god koordinering buss-tog.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Kommunesjef samfunn, økonomi og kultur	4 929	5 252	323	6,2 %
Enhet økonomi	16 952	17 869	917	5,1 %
Enhet kemner	11 192	11 730	538	4,6 %
Enhet plan og samfunnsutvikling	16 283	16 538	255	1,5 %
Enhet kultur	67 687	68 311	624	0,9 %
Enhet Eiendom og næring	6 126	6 536	410	6,3 %
Byjubileet	1 730	2 101	371	17,7 %
Sum	124 899	128 337	3 438	2,7 %

Drift

Kommuneområde har et mindreforbruk i forhold til budsjett på 3,4 mill. kr, noe som utgjør 2,7 % av kommuneområdet netto ramme. Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere utgifter til revisjon, høyere inntekter knyttet til salg og utleie av eiendom. Flere av enhetene har også hatt vakante stillinger og mottatt sykkelønsrefusjoner.

Investering

Friidrettsanlegg Kalnes

Friidrettsanlegget på Kalnes ferdigstilles innenfor budsjett på 36,4 mill. kr. Bygging av tribune og noen komplementære arbeider gjenstår.

Sarpsborg Scene

Det har blitt utført diverse oppussingsarbeider ved Sarpsborg Scene. Arbeidene fortsetter i 2015. Det er bevilget 12 mill. kr. Ferdigstilles innenfor budsjett.

Interkommunalt arkiv

Bygging av nytt interkommunalt arkiv startet ultimo 2013 og ble ferdigstilt oktober 2014. Det er bevilget 19 mill. kr. Prosjektet ferdigstilles med ett antatt mindreforbruk på 2 mill. kr.

Utskifting av kunstgress Sarpsborg stadion

Prosjektet ferdigstilles innenfor budsjett på 4 mill. kr. Noen komplementære arbeider gjenstår.

Kulås amfi

Utformingen av anlegget ble vedtatt i bystyret 12.06.14. Anleggsarbeider startet i november 2014. Planlagt ferdigstilling av anlegget er senest 18.12.15. Arbeidet utføres så raskt som mulig. Det er bevilget 20 mill. kr til prosjektet.

Bibliotek/kulturskole

I budsjett og handlingsplan 2015-2018 ble det vedtatt å utsette bygging av bibliotek, kulturskole mv. på BUL-tomta, og at behov for videre utredning og fremdrift skal avklares i egen sak våren 2015.

Ventilasjon Sarpsborg bibliotek

Prosjektet ferdigstilles innenfor budsjett på 3,3 mill. kr. Noen komplementære arbeider gjenstår.

Skateanlegg

Det er innhentet tilbud på jobben. Forventet kontrahering av entreprenør er mars 2015. Det er bevilget 6 mill. kr. Forventet ferdigstilling september 2015.

Ny trase lysløype

Det er bevilget 200.000 kroner til et mulighetsstudie. Det er tegnet ut alternativ trase på lysløypa. Prosjektet er på vent. Det er positiv dialog mellom grunneiere og kommunen for å beholde dagens trase.

Kjøp av Sarpsborg sykehus

Sarpsborg kommune overtok Sarpsborg sykehus 1.1.2014 for 95 mill. kr, oppgjør for kjøpet ble foretatt i mai 2014. Inkludert offentlige avgifter i forbindelse med overdragelsen, samt belastede renter fra overtagelsestidspunkt til oppgjør viser regnskapet en sluttkostnad på 98,8 mill. kr. Prosjektet er foreslått avsluttet.

Måltavle

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen - samlet resultat	4,2	4,2
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	6,0 %	5,0 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	79,0 %	80 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	29	30
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	6,4 %	4 %
ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.2. God økonomistyring og effektiv ressursutnyttelse		
Ø.2.1 - Avvik regnskap - budsjett	2,7 %	0 %
BRUKER	Resultat	Ambisjon
Enhet plan og samfunnsutvikling		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Reguleringsplaner	25	<40
B.2 Godt miljø		
B.2.1 Antall interne miljøfyrtårn	0	3
B.2.2 Antall eksterne miljøfyrtårn	2	1
Enhet kultur		
B.1 Gode tjenester		
B.1.1 Andel skoleelever i grunnskolen som benytter kulturskolens tilbud	11 %	12 %
B.1.2 Andel skoleelever i grunnskolen som benytter fritidsklubbenes tilbud	17 %	25 %
B.1.4 Antall besøkende på aktivitetshuset EPA	108 075	75 000
B.1.5 Antall besøkende på biblioteket	130 012	180 000
B.1.6 Økning i antall bibliotekbrukere på internett	- 3 %	10 %
B.1.7 Antall brukere med lånekort	24 908	20 000
B.1.8 Enhet kultur sine tjenester oppleves som gode, aktuelle og attraktive	Ikke gjennomført	80 %

Det samlede sykefraværet innenfor kommuneområdet ender på 6,0 %. Dette er noe høyere enn ambisjonsnivå, men likevel innenfor et akseptabelt nivå. Noen enheter har et for høyt fravær. Det er ikke avdekket at dette skyldes arbeidsmiljømessige forhold. Det er kontinuerlig fokus på tiltak som skal bidra til å redusere fraværet.

Medarbeiderundersøkelsen ender på samme nivå som året før; 4,2. Det arbeides med oppfølging av ulike temaer i undersøkelsen.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for reguleringsplaner er 25 uker, noe som er bedre enn ambisjonsnivået på 40 uker.

Kommunen har som mål at alle kommunale enheter skal være miljøfyrtårnsertifisert innen 2020, og at 1/3 av enhetene skulle være sertifisert i løpet av 2014. Dette målet er ikke nådd. Status pr 1.1.2015 er at tre barnehager (Guslundåsen, Baterød og Peer Gyntveien) og kommunens tre bibliotek er sertifisert. Det er i 2014 igangsatt arbeid for at flere kommunale enheter skal bli sertifisert. Det arbeides med implementering av «hovedkontormodellen» hvor rådhuset skal sertifiseres i tillegg til fire underliggende enheter/team (Tindlund barnehage, Hannestadfjellet bofellesskap, team verksted og transport og Sarpsborg scene.) 25 private bedrifter i Sarpsborg er miljøfyrtårnsertifisert.

I 2014 hadde biblioteket et lavere besøk enn året før, ca. 130 000 besøkende. Dette er under ønsket nivå. Noe av forklaringen kan være dårligere tilgjengelighet ved hovedbiblioteket grunnet bygningsarbeider, og at alle tre avdelingene var stengt i april 2014 på grunn av innføring av ny teknologi.

Antall brukere med lånekort er høyere enn ambisjonsnivået og endte på 24 908. Antall bibliotekbrukere på internett gikk litt ned, men med tanke på den voldsomme økningen i 2013 så er det tilfredsstillende tall. Nedgangen var på ca. 3 % eller drøye 7000 søk. Året før hadde vi en økning i antall søk på ca. 100 000 sammenliknet med 2012.

Andelen av skoleelever i grunnskolen som benytter fritidsklubbens tilbud har sunket siden 2013, på tross av det, har besøktallet totalt bare hatt en mindre nedgang. Totalt har 11 371 stk. benyttet seg av fritidsklubbene i 2014. Aldersspennet er fra 10 – 20 år. Fritidsklubbene har som mål å øke deltagelsen blant grunnskoleelevene i 2015 og et av tiltakene er nytt ungdomstilbud på Sarpsborg Scene.

Antall elever som benytter seg av kulturskolens tilbud har sunket siden 2013 – 1 % Dette skyldes i stor grad avvikling av kulturskoletimen fra og med høsten 2014. Kulturskoletimen var et gratistilbud finansiert over statsbudsjettet og var ment å dekke kulturtilbud ut til alle 1-4 klasser i grunnskolen. Kulturskolen har i 2014 hatt et bra aktivitetsnivå og antall besøkende til våre konserter/forestillinger/utstillinger har vært høy.

KOMMUNEOMRÅDE HR

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Vedtatte planer		
Kommunedelplan kommunikasjon	Tiltak som beskrevet i planen er iverksatt	I rute. Revidert kommunedelplan er utarbeidet og vedtas i første kvartal 2015
Vi i Sarpsborg	Verktøy og materiell er utarbeidet som støtte for ledere i arbeidet med verdiledelse og medarbeiderskap	Gjennomført
Planer som skal utarbeides		
Prosjekter/Enkelt saker		
Profilering av Sarpsborg by	Samarbeid med det nye byselskapet er etablert, slik at Sarpsborg profileres som et godt sted å bo, jobbe og besøke	Dialog med iSarpsborg er etablert
Forbedret servicegrad i Sarpsborg kommune	Nye enheter har gjennomgått internt serviceprosjekt Service mot innbyggerne er forbedret	Team Byggesak har gjennomført programmet og yter bedre service mot innbyggerne. Programmet fortsetter med nye team og enheter i 2015
Forbedret intranett med fokus på dokumenthåndtering og gjenfinning	Ny intranettløsning (Sarpedia) er tatt i bruk	Løsningen er tatt i bruk og er i stadig videreutvikling
Forbedret brukerservice for kommunens IKT-brukere	Nye rutiner og arbeidsverktøy etablert. Opplevd forbedret brukerservice	Nye rutiner er utarbeidet. Nytt verktøy tas i bruk i løpet av første kvartal 2015
Ivaretagelse av informasjonssikkerhet	Forbedrede rutiner implementert	Årlig opplæringsprogram gjennomført, arbeid med risikovurderinger påbegynt
Redusere fraværet, jf. IA-arbeidet	Tiltak som bidrar til redusert fravær i Sarpsborg kommune er videreført	Tiltak er gjennomført og evaluert på ulike enheter.
Utprøving av alternative arbeidstidsordninger (Sammen om en bedre kommune)	Ulike tiltak for redusert deltid er prøvd ut	Ulike tiltak er utprøvd og evaluert.
Kompetanseheving (Sammen om en bedre kommune)	Utdanning og kompetansehevingstiltak for ufaglærte er utarbeidet og startet opp	I rute
Revidering av Belønningsstrategien	Revidert belønningsstrategi er vedtatt av forhandlingsutvalget	Arbeidet er noe forsinket. Dokumentet kommer til behandling i 2015.
Økt fokus på etikk, varslings og ytringsfrihet	Rutiner er revidert og implementert. Tiltak for oppfølging er gjennomført	Gjennomført

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Kommunesjef HR	1 373	1 455	82	5,6 %
Enhet arbeidsgiver	49 684	49 684	0	0,0 %
Enhet kommunikasjon og service	59 110	59 307	197	0,3 %
Sum	110 168	110 447	279	0,3 %

Drift

Kommuneområde HR har et samlet mindreforbruk på 0,3 mill. kr etter bruk av enhetenes fond med 0,6 mill. kr. Enhet kommunikasjon og service har et mindreforbruk på 0,2 mill. kr. Enhet arbeidsgiver har et merforbruk i forhold til budsjettet på om lag 0,6 mill. kr. Dette skyldes blant annet økte utgifter til forsikring av ansatte.

Investering

Innenfor bevilgede rammer er det foretatt store investeringer for å forbedre tjenestene til innbyggerne i Sarpsborg kommune og for at de ansatte kan jobbe mer effektivt. Dette gjelder blant annet:

- Videre utbygging av fiber og trådløst nettverk
- Ny samhandlingsplattform og nytt intranett
- Videreutvikling av internettportalen
- Arbeid med sikring av fjernarkiv

Måltavle

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen - samlet resultat	4,4	4,3
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	6,5 %	4,9 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	97,1 %	98 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	0	0
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	3,8 %	5 %
ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.2. God økonomistyring og effektiv ressursutnyttelse		
Ø.2.1 - Avvik regnskap - budsjett	0,3 %	0 %

Sykefraværet innenfor HR ble totalt 6,5 % for 2013. Det er en nedgang fra 2013 og lavere enn for kommunen totalt. Det er enkelte variasjoner mellom enheter og team, dvs. noen steder økning og noen steder reduksjon sammenlignet med året før.

Medarbeiderundersøkelsen ved årsskiftet 2014/2015 viser for kommuneområde HR en total score på 4,4.

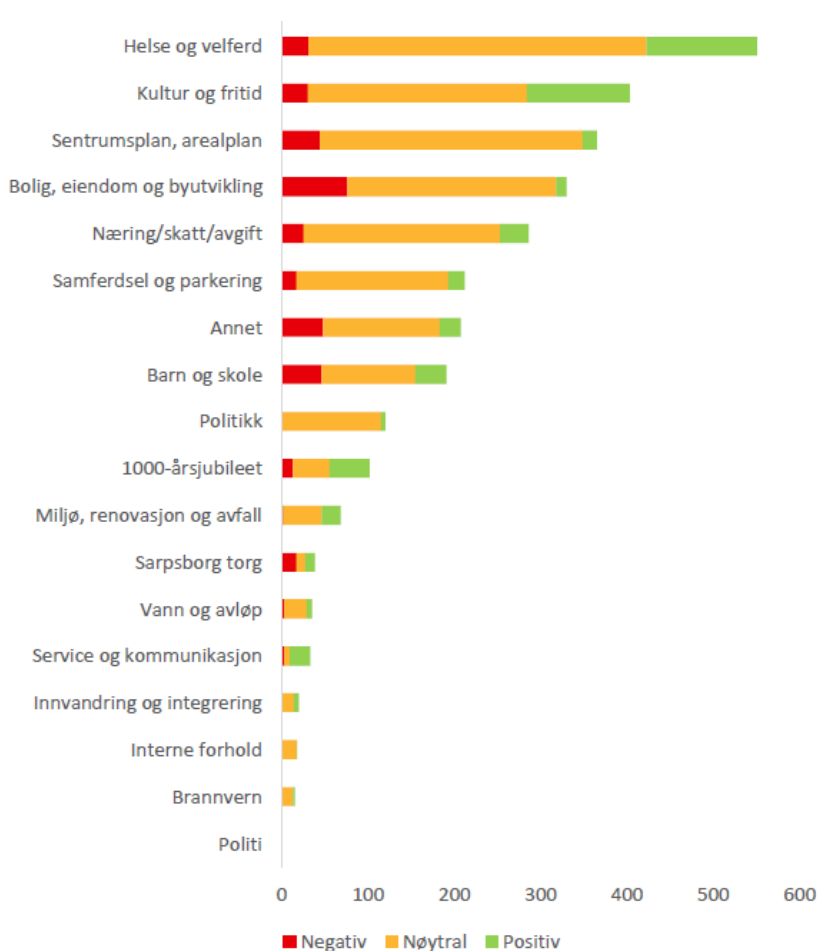
Brukerresultater

Enhet kommunikasjon og service

Området informasjon og omdømme jobber aktivt med innholdsproduksjon, oppfølging av sosiale medier, medieovervåkning, rådgivning og strategisk utvikling. Her er noen nøkkeltall for 2014:

- På Facebook er Sarpsborg kommune fortsatt den kommunen i Norge med flest likere (11.848 ved utgangen av året). Det ble postet 425 meldinger i 2014, det ble besvart 971 spørsmål og mottatt 656 meldinger og 2.974 kommentarer fra innbyggerne
- Sarpsborg kommune har drøyt 1.000 følgere på Twitter og drøyt 1.300 følgere på Instagram
- På YouTube er det publisert 83 filmer som er vist 90.787 ganger

Sarpsborg kommune ble omtalt i 2.996 artikler i norske medier i 2014. Helse- og velferdssaker var mest omtalte tema i 2014, etterfulgt av kultur- og fritidsaktiviteter. Det er fortsatt lite omtale av byjubileet.

Tabellen over viser hvilke hovedtemaer som medieomtalen om Sarpsborg kommune har hatt i 2014.

I mars 2014 ble ny elektronisk postjournal lansert på www.sarpsborg.com. Her kan presse og andre enkelt bestille innsyn i saksdokumenter.

Serviceetorget har i 2014 økt svarprosenten på innkommende telefoner fra 94 % til 97 %. Det er jobbet videre med innføring av elektroniske skjemaer for å forenkle søknadsprosessen for våre innbyggere. Programmet for bedre service i forvaltningen har pågått i hele 2014 og fortsetter i 2015.

Servicetorget behandlet i 2014 blant annet:

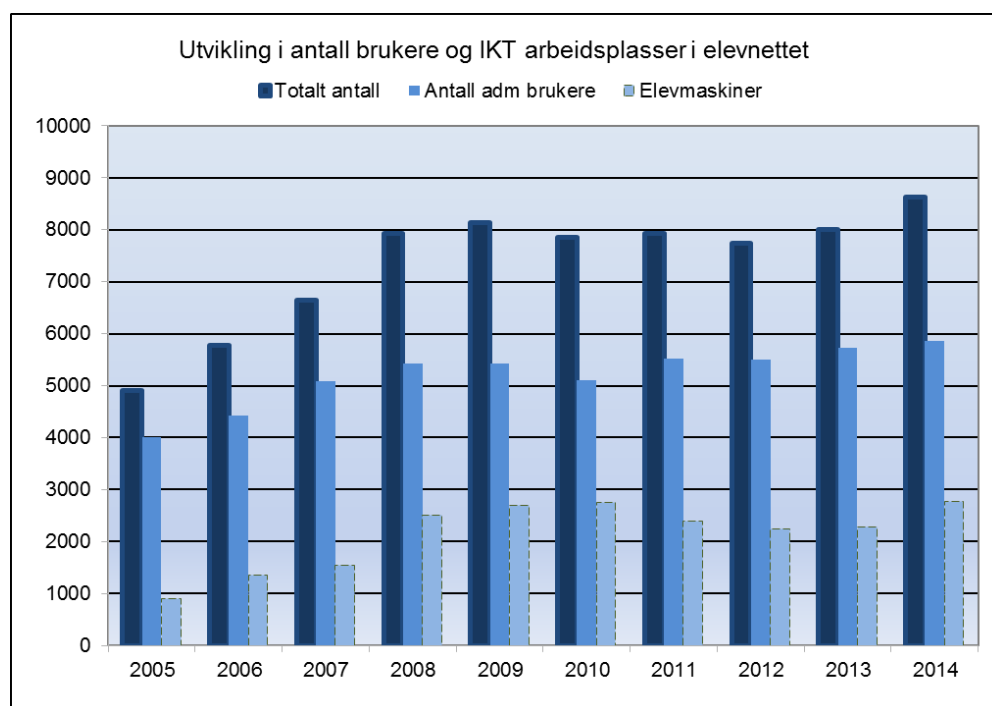
- 17.783 besøkende
- 77.339 innkommende telefoner
- 900 e-dialoger
- 5.212 e-poster fra innbyggere
- 3.341 søknader om tjenester innen helse- og omsorg
- 3.512 e-posthenvendelser og søknader om leie av idrettsanlegg

Ved utgangen av 2014 har Sarpsborg kommune 43 godkjente skjenkesteder og 30 godkjente utsalgssteder for alkoholholdige drikker. En virksomhet fikk inndratt bevilling for servering i løpet av 2014. Det er behandlet 44 søknader om salgs- og skjenkebevilling og 14 søknader om serveringsbevilling. Det er holdt 97 kunnskapsprøver i alkoholloven.

I 2014 journalførte sentralarkivet 18 146 inngående henvendelser. Det er vel 3 000 flere enn i 2013 og ca. 8000 flere enn i 2012.

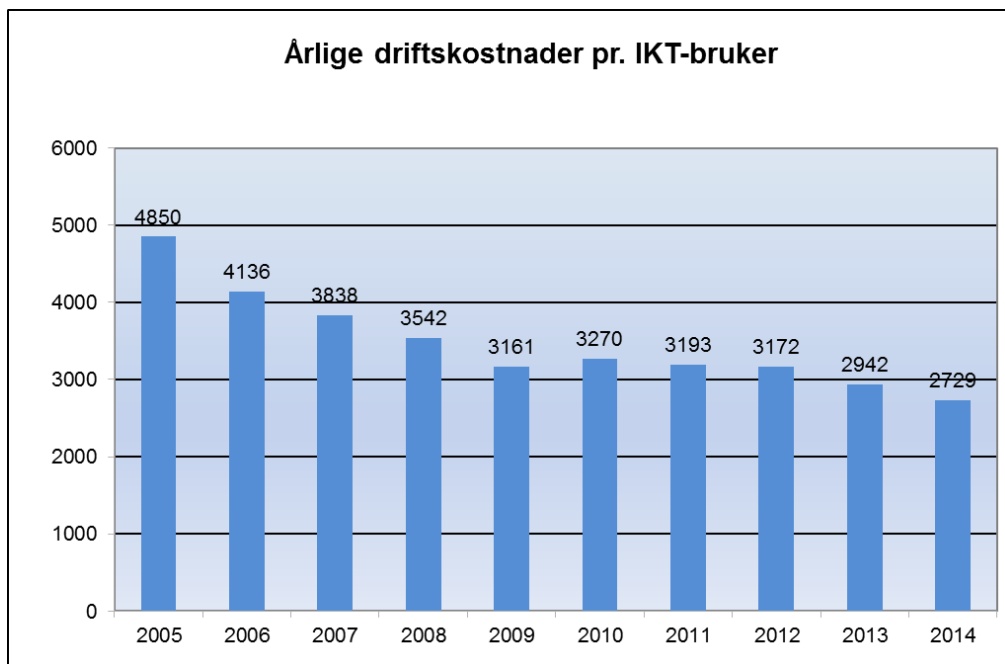
Ved siden av drift og support av kommunens IKT-tjenester, er det gjennomført betydelige utviklingsoppgaver i 2014 - deriblant:

- Forbedret kvalitet på brukerstøttefunksjon med fokus på bemanning, kompetanseheving og tilrettelegging av systemverktøy og rutiner
- Oppstart innføring av ITIL rammeverk for enhetlig, effektiv og prosessorientert arbeidsmetodikk
- Fokus på dokumentasjon i brukerstøttefunksjon. Antall saker registrert har gått fra gjennomsnitt 108 saker pr mnd. i kvartal 1 til 445 saker per mnd. i kvartal 4.
- Det er gjennomført en rekke tiltak i sentral infrastruktur og i den sentrale driftsplattformen for å gjøre våre sentrale løsninger mindre sårbare for driftsforstyrrelser.

Grafene indikerer utviklingen i antall IKT-brukere i Sarpsborg kommunes administrative nett (ansatte i kommunen) summert med antall IKT-arbeidsplasser (PC-er) i kommunens elevnett.

Antall brukere er det totalt registrerte antallet og sier intet om brukerne har vært aktive brukere inneværende år. Antallet PC-er i elevnettet er kun operative PC-er som er registrert i katalogtjenesten.

Grafen indikerer utviklingen i årlige sentrale driftskostnader pr IKT-bruker relatert til produksjon av IKT-tjenester i Sarpsborg kommune. Desentrale kostnader og avskrivningskostnader ved utstyrskjøp (PCer, terminaler, skjermer etc.) og kostnader ved kjøp/leie av enkelte fagsystem er ikke med i disse tallene.

Brukerresultater

Enhet arbeidsgiver

Aktuell statistikk og produksjonsdata	Enhet	2010	2011	2012	2013	2014
Lønns- og trekkoppgaver	Antall	7 146	7 329	7 343	7 297	7 422
Utbetalinger til ansatte fra team lønn og personal i gj.snitt. pr. måned	Antall	5 250	5 458	5 557	5 562	5 665
Samlede kostnadsførte lønn og sosiale utg.	Mill/kr	1 821	1 931	2 042	2 163	2 156
Tilsettingssaker (inkl. justering av deltidsstillinger) *	Antall	602	484	1 725	1 570	1 980
Ansiennitetsberegninger	Antall	683	726	728	795	934
Totale antall overtidstimer i Sarpsborg kommune	Antall	50 684	52 598	44 541	42 385	38 279

*Inneholder nå tilsetninger på både vikar- og faste stillinger. 2010 og 2011 bare faste stillinger.

KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Vedtatte planer		
Avløpssaneringsplan med tiltaksliste i vedtatt hovedplan	Oppstart av prosjektene i samsvar med vedtatt tiltaksplan: Hafslundskogen-Bryggeriet Brevikbekken-Grålum Torget-EPA (Gågata)	Prosjektet Hafslundskogen-Nipa blir konkretisert i VVA- planen. Brevikbekken-Grålum går i henhold til planlagt framdrift og økonomi. Avløp Torget-EPA (Gågata) iht. bystyrevedtak, gjennomføres ikke.
Landbruksplanen – vedtatt i 2001	Retningslinjer og bestemmelser vedtas som en del av kommuneplanens arealdel	Landbruksplanens bestemmelser og retningslinjer ajourføres og innarbeides i kommuneplanens arealdel.
Planer som skal utarbeides		
VVA-plan	Under arbeid, vedtas sammen med kommuneplanens arealdel.	VVA-planen slutføres inneværende år.
Prosjekter/enkelt saker		
Gangbru Opsund-Hafslundsøy	Valg av entreprenør og igangsetting av anleggsarbeidene.	Gangbru Opsund-Hafslundsøy ble behandlet i Plan og økonomi 28.08.14. Rådmannen utreder alternativ bruløsning. Utredningen forventes å foreligge i slutten av mars 2015.
Ny Gågate	Valg av totalentreprenør og oppstart mars/april 2014.	Arbeidene er startet opp og framdrift så langt er i henhold til fastsatt slutføringstidspunkt november 2015.
Innkjøp av 3D- Bymodell	Anbudsutlysning / Innkjøp	3D-bymodell er ferdigstilt.
Boligsoneparkering	Sak om utvidelse av parkeringszone og innføring av boligsoneparkering er fremmet.	I bystyresak 4/15 er det vedtatt å innføre boligsoneparkering i Kulås Øst. Forventet iverksettelse vil være sommeren 2015.
Verbalvedtak i bystyret	Etter overtakelse av bibliotektomt vurderes om «Matstova»-bygget kan flyttes til et annet sted.	Analyser tilsier at flytting av Matstova er meget kostnadskrevende og utfordrende.
Verbalvedtak i bystyret	Det utredes ny brygge med oppgradering av området langs fylkesveien i Sandesund i løpet av første halvår 2014.	Utredningsarbeidet er utført. Utredningen viser at dette er svært kostnadskrevende og utfordrerne pga. flom og grunnforhold. Iht. verbal-vedtak i forbindelse med budsjett-behandlingen vil rådmannen i løpet av 1.tertial 2015 fremme sak om brygge i Sannesund ved Greåkerveien/ Alvimveien og forskjønnelse av området. Muligheter for ekstern finansiering vurderes i saken.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Kommunesjef teknisk	2 747	3 674	927	25,2 %
Enhet byggprosjekt	-2 802	-2 802	0	0,0 %
Enhet kommunalteknikk	5 982	8 703	2 721	31,3 %
Enhet byggesak, landbruk og kart	11 548	11 548	0	0,0 %
Enhet byggservice	163 421	165 612	2 191	1,3 %
Sum	180 896	186 735	5 839	3,1 %

Drift

Kommuneområde teknisk hadde i 2014 et samlet mindreforbruk på 5,8 mill. kr i forhold til budsjett. Mindreforbruket utgjør 3,1 % av kommuneområdets nettoramme på 186,7 mill. kr. Kommuneområdets brutto driftsutgifter i 2014 var 487 mill. kr.

Enhet byggservice hadde i 2014 et samlet mindreforbruk på 2,2 mill. kr i forhold til budsjett. En mild og kort vinter resulterte i lavere energiutgifter på om lag 3,4 mill. kr for 2014. Det ble derfor i løpet av året igangsatt ekstra tiltak på vedlikehold med bakgrunn i nevnte besparelse.

Enhet byggesak, landbruk og kart hadde i 2014 et resultat i balanse i forhold til budsjett. Det ble ved årets slutt inntektsført 0,3 mill. kr fra enhetens overskuddsfond.

Enhet kommunalteknikk hadde i 2014 et mindreforbruk på 2,7 mill. kr. Mindreforbruket er relatert til lavere energiutgifter samt mindreforbruk brannberedskap.

Investering

Oppgradering av administrasjonsbygg

Arbeidene er i slutfasen. Ferdigstilles våren 2015 innenfor budsjett på 46 mill. kr.

VA Bakkeli

Anlegget er fullført, noe avslutningsarbeid gjenstår. Slutføres våren 2015 iht. budsjett på 20 mill. kr.

Gang og sykkelbru over Glomma

Innkommende tilbud på brukonstruksjonen «Stram Line» oversteg kommunens budsjett på 28,5 mill. kr. Plan og økonomiutvalget vedtok den 28.8.2014 at konkurransen avlyses og at rådmannen utreder en alternativ bruløsning. Type brukonstruksjon og kostnadsanslag vil foreligge i løpet av mars 2015, fremmes i ny sak til Plan og Økonomiutvalget.

Rehabilitering av Alvim renseanlegg og nytt slambygg

Prosjektet er forsinket da utstyr i det nye slambygget havarerte under testing med vann i anlegget. Forventet sluttkostnad for prosjektet er 117 mill. kr. noe som er 4,3 % mer enn opprinnelig budsjett. Arbeidene forventes ferdigstilt i løpet av 2015.

Rehabilitering av Baterød vannverk fase 2

Fase 2 av rehabiliteringen av Baterød vannverk er ferdig og prosjektet er avsluttet innenfor rammene av bevilgningen på 41 mill. kr.

Oppgradering av høydebasseng

Høydebassenget på Ravneberget er ferdig rehabilitert for 4,3 mill. kr.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Rehabilitering av Isesjø vannverk

For å opprettholde kommunens forpliktelser i reservevannssamarbeidet og krav fra Mattilsynet er det brukt 5 mill. kr. Prosjektet er ferdig og iht. budsjett.

Gågata

Arbeidene er startet opp og framdrift så langt er i henhold til fastsatt slutføringstidspunkt november 2015. Forventet sluttkostnad er iht. budsjett på 25 mill. kr.

Rehabilitering av basseng Sarpsborghallen

Det var opprinnelig tenkt en lettere rehabilitering av bassenget på 1,5 mill. kr. En ny vurdering av bassengets tilstand tilsier at det ikke vil være økonomisk gunstig å utføre kun en overflate rehabilitering uten å vurdere om ytterligere tiltak også bør gjøres. Prosjektet foreslås derfor avsluttet og en større rehabilitering utredes. Prosjektet vurderes ved rullering av kommunens budsjett og handlingsplan.

Måltavle

MEDARBEIDER	Resultat	Ambisjon
M.2. Utviklende arbeidsmiljø		
M.2.1. Medarbeiderundersøkelsen – samlet resultat	4,3	4,2
M.3. Redusert sykefravær		
M.3.1 Sykefravær totalt	7,2 %	6,5 %
M.4. Mindre uønsket deltid og vikarbruk		
M.4.1. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	92,5 %	93 %
M.4.2. Antall medarbeidere med stilling under 40 %	6	6
M.4.3. Andel midlertidige ansatte	1,1 %	2,5 %
ØKONOMI	Resultat	Ambisjon
Ø.2. God økonomistyring og effektiv ressursutnyttelse		
Ø.2.1 – Avvik regnskap – budsjett	3,1 %	0 %
BRUKER	Resultat	Ambisjon
Enhet kommunalteknikk		
B.1 Gode tjenester		
B.2 Hygienisk trygt, godt og nok vann		
B.2.1 Antall alvorlige avvik fra drikkevannsforskriften	0 stk.	0 stk.
B.2.2 Antall timer avbrudd per innbygger per år	0,07 timer	< 1 time
B.3 Gode avløpssystemer		
B.3.1 Antall tilbakeslag (kloakk i kjeller)	10 stk.	< 10 stk.
B.4 Fungerende innsamlingsordning for husholdningsavfall		
B.4.1 Antall klager / antall tømminger	0,097 %	< 0,1 %

BRUKER	Resultat	Ambisjon
B.5 Godt brann- og ulykkesforebyggende arbeid		
B.5.1 Andel feiing og tilsyn i bolig	94 %	100 %
B.5.2 Målrettet informasjonsarbeid	1 050 timer	2 000 timer
B.5.3 Andel tilsyn med særskilte brannobjekter (§ 13 bygg)	96 %	100 %
Enhet byggesak, landbruk og kart		
B.1 Gode tjenester Byggesak, landbruk og kart		
B.1.1 Opplevd kvalitet – Byggesaksbehandlingen	-	4,2
B.1.2 Opplevd kvalitet – Skogforvaltningen	-	5,0
B.2 God forvaltningspraksis – Byggesak, landbruk og kart		
B.2.1 Byggesøknader, 3 ukers frist	4,1 uker	< 3 uker
B.2.2 Byggesøknader, 12 ukers frist	10,8 uker	< 12 uker
B.2.3 Klager som omgjøres av høyere instans i byggesaker, antall	2 klager	< 3 klager
B.2.4 Tilsyn med foretak	0 tilsyn	>15 Tilsyn
B.2.5 Ulovlighetsoppfølging - kystsonen - antall avsluttede saker	2 saker	10 saker
B.2.6 Ulovlighetsoppfølging - unntatt kystsonen - antall avsluttede saker	115 saker	20 saker
B.2.7 Delingssaker, 12 ukers frist	5 uker	< 8 uker
B.2.8 Målebrev/midl. forretning	15 uker	< 16 uker
B.2.9 Klager som omgjøres av høyere instans i delingssaker, antall	0 saker	0 saker

Det er iverksatt en rekke tiltak av forbyggende karakter for å redusere sykefraværet i kommuneområdet. Sykefraværet i 2014 er på 7,2 %, dette er en nedgang på 0,3 % fra 2013. Sykefraværet kan som oftest ikke relateres til arbeidssituasjonen, men henger ofte sammen med alvorlige sykdommer, alder og skader på fritiden.

Antall timer per innbygger uten vannforsyning ble i 2014 målt til å utgjøre om lag 4,2 min per innbygger mot 35 min i 2013. Det er i år ikke registrert avvik fra drikkevannsforskriften.

Det er utført 1050 timer med målrettet informasjonsarbeid om brann- og ulykkesforebyggende arbeid. I dette arbeidet har forebyggende avdeling undervist for 4123 personer gjennom prosjektet «Rød tråd» som begynner med barnehagebarna og følges opp helt til videregående skole.

Det er registrert noen flere klager på innsamlingsordning for husholdningsavfall i 2014, dette kan henge sammen med at feilmeldingstjenesten på sarpsborg.com har gjort det enklere for innbyggeren å gi tilbakemelding om feil ved blant annet husholdningsavfallstjenesten.

Frister for saksbehandling av delingssaker og byggesaker er i hovedsak overholdt.

Byggesøknader 12 uker frist er 10 saker oversteget. Saker med 3 uker frist er 20 saker av totalt 300 oversteget. 20 byggesaker med 3 uker frist oversteget lovpålagt frist. Dette er i hovedsak saker vedr. ettergodkjenning av boareal, det vil si tiltak som allerede er utført. Disse har blir mindre prioritert da konsekvensene av utsettelse er minimale.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Av totalt 790 tilsyn/mulige ulovlighetsaker, ble 115 saker avsluttet. Dette er 72 flere avsluttede saker enn i 2013. Bakgrunnen for dette er at ulovlighetsoppfølging har vært et satsingsområde i 2014.

Saksbehandlingstid for saker som er avhengig av dispensasjon er i gjennomsnitt på ca. 6 måneder og oppleves for lang av søkerne.

RÅDMANN

Strategiske prosesser

Strategisk prosess	De viktigste resultatene i 2014	Status per 31.12.14
Prosjekter/enkeltsaker		
Verbalvedtak i bystyret	Sarpsborg kommune gir ikke tilskudd i 2014 til Borg Innovasjon AS som er under avvikling.	Tilskuddet er opphørt.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Enhet	Regnskap 31.12.14	Rev. budsjett 2014	Avvik i kr.	Avvik i %
Rådmann	7 853	10 519	2 666	25,3 %

VEDLEGG: INVESTERINGSOVERSIKT

Vedlegget viser Sarpsborg kommunes investeringsprosjekter per 01.01.15. Totalt er 81 prosjekter/delprosjekter foreslått avsluttet, sammendrag er gjengitt i tabellen under. Prosjektene er i vedlagt investeringsliste merket «avsluttes...» i kolonnen forventet økonomisk sluttdato.

Avslutnings gruppe:	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	11 405 468	37
Avsluttes gjennom egen sak	9 141 034	6
Avsluttes årlig	48 550 700	38
Sum	69 097 202	81

Prosjektene ubenyttede finansiering i 2014 skal iht. gjeldene regelverk rebevilges til bruk i 2015. Dette kommer frem av de tre siste kolonnene. Totalt foreslås 246,5 mill. kr videreført til bruk i 2015. 38,4 mill. kr foreslås ikke videreført, hvorav 31 mill. kr vurderes innarbeidet i budsjett og HP 2016-2019.

Kolonne forklaring:

- Pågående investeringsprosjekter per 01.01.15:** *Prosjektet/delprosjekt navn, sortert etter tjenestegruppe.*
- Regnskap 31.12.14:** *Akkumulert utgiftsregnskap, uavhengig av år.*
- Bevilget per 31.12.14:** *Akkumulert utgiftsbevilgning, uavhengig av år.*
- Budsjett og HP-> 2018:** *Akkumulert utgiftsbevilgning og avsetning gjort i vedtatt HP frem til 2018.*
- Forventet sluttkostnad:** *Forventet sluttkostnad for prosjektet.*
- Forventet økonomisk avvik:** *«Budsjett og HP -> 2018» - «Forventet sluttkostnad». For prosjekter som avsluttes er dette konstatert mer(-) eller mindre(+) forbruk*
- Inndekning:** *Merknad for hvordan evt. merforbruk for prosjektet er foreslått finansiert.*
- Forventet økonomisk sluttdato:** *Dato for når prosjektet kan forventes avsluttes.*
- Ubenyttet bevilgning per 31.12.14:** *«Bevilget per 31.12.14» - «Regnskap per 31.12.14».*
Positive verdier blir foreslått rebevilget i 2015, vurderes innarbeidet i HP eller ikke rebevilget i de neste tre kolonner. Negative verdier er foreslått mellomfinansiert av ubrukte lånemidler, inntil bevilgning foreligger i 2015.

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:											
	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2014.	Rebevilges til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilges ikke
Kommuneområde SØK											
Kultur											
Sarpsborg scene, utbedringer	10 731 084	12 000 000	12 000 000	12 000 000			30.06.2015	1 268 916	1 268 916		
Nytt kunstgress Sarpsborg stadion	3 095 849	4 000 000	4 000 000	4 000 000			30.06.2015	904 151	904 151		
Sarpsborg bibliotek- ventilasjon	2 746 530	3 300 000	3 300 000	3 300 000			30.06.2015	553 470	553 470		
Vendesteateret	2 374 832	3 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2015	1 125 168	1 125 168		
Nytt friidrettsanlegg Kalnes	29 990 556	36 400 000	36 400 000	36 400 000			31.12.2015	6 409 444	6 409 444		
Skateanlegg	100 624	6 000 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2015	5 899 376	5 899 376		
Sarpsborg stadion- diverse utbedringer	0	0	300 000	300 000			31.12.2015	0	0		
Skulptur "Olavssøylen"	0	0	400 000	400 000			31.12.2015	0	0		
Sarpsborg scene hovedetasje-utbedringer	0	0	7 000 000	7 000 000			31.12.2016	0	0		
Sarpsborg scene underetasje	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2016	0	0		
Diverse investerings kultur - opprusting bygg og anlegg	2 778 236	3 100 000	3 100 000	3 100 000			31.12.2016	321 764	321 764		
Kunstsbanen, oppgradering av barneanlegg	0	0	15 000 000	15 000 000			31.12.2016	0	0		
Lublieumsgave Sparrebankstiftelsen	87 134	0	67 000 000	67 000 000		Gave sparebankstiftelsen	31.12.2016	-87 134	-87 134		
Sandbakken idrettsarena	0	1 000 000	67 000 000	67 000 000			31.12.2016	1 000 000	1 000 000		
Rehabilitering av basseng Sarpsborghallen	0	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000		31.12.2019	0	0		
Oppgradere kunstsbanen	294 122	300 000	300 000	300 000	5 878		Avsluttes	0	0		
Ny trase lysløype	191 814	200 000	200 000	191 814	8 186		Avsluttes	0	0		
Salg av løyremaskin	-350 000	0	0	-350 000	350 000		Avsluttes	0	0		
Sparta Amt - kjøleanlegg	37 787 709	38 000 000	38 000 000	37 787 709	212 291		Avsluttes egen sak	0	0		
Sarpsborg stadion tribune/garderoberbygg	35 911 096	35 500 000	35 500 000	35 911 096	-411 096		Avsluttes egen sak	0	0		
Tilpassinger idrettsbygg	101 790	1 000 000	5 000 000	101 790	898 210		Avsluttes årlig	0	0		
Kulturhus/bibliotek	1 643 141	13 800 000	44 800 000			Under utredning	12.156 859	656 859	11 500 000		
Kirken											
Kirkegårdskapasitet, utredning	0	500 000	500 000	500 000			31.12.2016	500 000	500 000		
Brennstikking el-anlegg	0	700 000	700 000	700 000			31.12.2016	700 000	700 000		
Opparbeiding av gravlund Høtslund	1 789 636	22 000 000	22 000 000	35 000 000	13 000 000	BY sak 11/15, HP 2016-2019	31.12.2016	20 210 364	13 210 364	7 000 000	
Rehabilitering av orgel Sarpsborg kirke	0	0	4 000 000	4 000 000			31.12.2016	0	0		
Uthvise av Tune kirkegård	0	0	4 000 000	4 000 000			31.12.2017	0	0		
Restaurering av grønne arealer og kulturminner	0	0	600 000	600 000			Avsluttes årlig	0	0		
Maskiner og utstyr	0	0	2 000 000	2 000 000			Avsluttes årlig	0	0		
Plan og samfunnsutvikling											
Kommunedelplan ny bru over Sarpsfossen	5 399 390	5 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2015	-399 390	-399 390		
Vannmiljø	0	500 000	500 000	500 000			31.12.2015	500 000	500 000		
Plan for hovedveinnett for sykkel	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2015	0	0		
Planmidler tverrforbindingen tv 109	0	3 000 000	3 300 000	3 300 000			31.12.2016	3 000 000	3 000 000		
Planmidler Vingulmorkveien	0	3 000 000	3 200 000	3 200 000			31.12.2016	3 000 000	3 000 000		
Felles regional parkeringspolitikk (beholdningsmidler)	0	0	1 400 000	1 400 000			31.12.2016	0	0		
Områderegulering Skredelbergel	0	0	1 200 000	1 200 000			31.12.2016	0	0		
Tilteksplan Tunevannet	0	0	3 500 000	3 500 000			31.12.2016	0	0		
Reguleringsplan vellesning Sarpsborg vest	0	0	3 100 000	3 100 000			31.12.2019	0	0		
Elendom og næring											
Overtagelse av eiendommer fra Boregaard	17 572 861	18 000 000	18 000 000	18 000 000			31.12.2015	427 139	427 139		
Kjøp av eiendom BNE	145 909 336	150 900 000	150 900 000	150 900 000			31.12.2015	4 990 664	4 990 664		
Opparbeidelse næring- og boligfelt Kløvningsten	2 101 481	14 000 000	14 000 000	14 000 000			31.12.2015	11 898 519	11 898 519		
Opparbeidelse tomter Bussemynveien	6 800	500 000	500 000	500 000			31.12.2015	493 200	493 200		
Salgsmønter Bussemynveien	0	-1 200 000	-2 400 000	-1 200 000			31.12.2015	-1 200 000	-1 200 000		

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttosnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk sluttdata	Ubeenyttet bevilgning per 31.12. 2014.	Rebeviges til bruk i 2015	Vurderes Inarbeidet i HP 2016-2019	Rebeviges Ikke
Kommuneområde Søk											
Elendom og næring											
Regulering Bjørnstadryra/Tune senter	109 342	500 000	30 500 000	30 500 000			31.12.2015	390 658	390 658		
Arkivdepot for IKA Østfold ved Skjeberg administrasjonsbygg	14 880 382	19 000 000	19 000 000	17 000 000	2 000 000		31.12.2015	4 119 618	2 119 618		2 000 000
Overtakelse av Ungdomshallen	0	11 000 000	11 000 000	-1 800 000			31.12.2015	11 000 000	11 000 000		
Salg av parsel Gulsundsen gnr 1099 bnr 85	0	-1 800 000	-1 800 000	17 500 000			31.12.2015	-1 800 000	-1 800 000		
Regulering boligfelt Maugesten	0	500 000	17 500 000	21 000 000			31.12.2018	500 000		500 000	
Regulering / utvikling Yveråsen	0	0	21 000 000	16 600 000			31.12.2018	0			
Regulering og utbygging næringsfelt	764 968	600 000	16 600 000	16 600 000			31.12.2018	-164 968	-164 968		
Salgsmattekar Kampenes/Holkeskogen	0	0	-20 000 000	-20 000 000			31.12.2018	0			
Salgsmattekar Kløvningsten	0	-10 000 000	-50 000 000	-50 000 000			31.12.2020	-10 000 000	-10 000 000		
Salgsmattekar Maugesten	0	0	-12 000 000	-12 000 000			31.12.2020	0			
Salgsmattekar Yveråsen	0	0	-25 000 000	-25 000 000			31.12.2020	0			
Salgsmattekar Bjørnstadryra/Tune senter	0	0	-20 000 000	-20 000 000			31.12.2020	0			
Kjøp av Sarpsborg sykehus	98 840 025	97 400 000	97 400 000	98 840 025	-1 440 025	Gjennomføres ikke	Avsluttes				
Opparbeidelse og ferdigstillelse Gulsund	0	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000	Gjennomføres ikke	Avsluttes				
Salgsmattekar Gulsund	0	-2 500 000	-4 500 000	0	-2 500 000	Gjennomføres ikke	Avsluttes				
Salg av kommunal eiendom	-1 209 916	-20 000 000	-100 000 000	-1 209 916	-18 790 084		Avsluttes årlig				
Strategisk oppkjøp og utvikling av eiendom	8 607 246	10 000 000	50 000 000	8 607 246	1 392 754		Avsluttes årlig				
Ravnberget nybygg 2014	99 030	0	0	0	0	Finansieringsavtale med Ravnberget fengsel		-99 030	-99 030		
Kjøp av tomt Rudskekogen	643 513	0	0	0	0	Kjøpssum settes av lagmannsretten.		-643 513	-643 513		
Økonomi											
Salg av aksjer i Rekom AS	0	-400 000	-400 000	-400 000			31.12.2015	-400 000	-400 000		
Kjøp av aksjer i Skjebergkilen marina AS	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	0		Avsluttes				
Egenkapitalinskudd KLP	7 780 035	7 200 000	7 200 000	7 780 035	-580 035		Avsluttes				
Kommuneområde helse og sosial											
Kommunesenter rus og psykisk helse											
Villa Trindlund psykiatrboliger	25 732 138	30 000 000	30 000 000	25 732 138	4 267 862		Avsluttes egen sak				
Omsorgstjenester											
Korttidshjelpemidler	281 948	800 000	800 000	281 948			31.12.2015	518 052	518 052		
Nye moduler Gerica	1 822 052	2 200 000	2 200 000	2 200 000			31.12.2015	377 948	377 948		
Korttidshjelpemidler samhandlingsreform	15 314	300 000	300 000	300 000			31.12.2015	284 686	284 686		
Velferdsteknologi	64 030	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2015	2 935 970	1 935 970	1 000 000	
Valaskild sykehjem - og omsorgsboliger	213 417 052	217 000 000	217 000 000	217 000 000			31.12.2015	3 582 948	3 582 948		
Nøstrem sykehjem	4 680 634	5 400 000	5 700 000	5 700 000			31.12.2015	719 366	719 366		
Garderøst hjemmetjeneste	0	0	500 000	500 000			31.12.2015	0			
Garne Høuvoll- hvinng/rahabilitering	0	0	6 000 000	6 000 000			31.12.2017	0			
Rehabilitering og oppgradering av Sarpsborg PD(A)høndholdt (teminale)	42 952 633	30 000 000	164 000 000	180 000 000	16 000 000	Egen sak	31.12.2018	-12 952 633	-12 952 633		
Rehabilitering og oppgradering av Sarpsborg PD(A)høndholdt (teminale)	2 550 000	2 550 000	2 550 000	2 550 000	0		Avsluttes				
Høuvoll - nytt sykehjem	166 531 898	172 153 945	172 153 945	166 531 898	5 622 047		Avsluttes egen sak				
Inventar og utstyr	2 313 517	3 000 000	15 000 000	2 313 517	686 483		Avsluttes årlig				
Forebyggende tjenester											
Hammestad servicesenter	40 375	0	4 000 000	4 000 000			31.12.2016	-40 375	-40 375		
Bolig og omsorg											
Radonutbedring	0	0	750 000	750 000			31.12.2015	0			
Infrastruktur Bodalsjordet	0	0	8 000 000	8 000 000			31.12.2016	0			
Modubaserte boliger (permanente)	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2017	0			
Bodalsjordet (12 leiligheter)	203 438	0	30 000 000	30 000 000			31.12.2017	-203 438	-203 438		
BH- Diverse planleggings- og reguleringsarbeid	115 915	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2017	884 085	884 085		
BH- Midlertidig modubaserte boliger	3 807 185	6 000 000	6 000 000	3 807 185	2 192 815		Avsluttes				
BH- Overgangsboliger	2 074 642	2 000 000	2 000 000	2 000 000	-74 642		Avsluttes				
Boligsosial handlingsplan	123 594 563	143 000 000	183 000 000	123 594 563	19 405 437		Avsluttes årlig				

Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:

Pagående investeringsprosjekter per 01.01.2015	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjert og HP -> 2018	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2014.	Rebevilles til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilles ikke	Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14.
Kommuneområde helse og sosial												
Bovellidning												
12 boliger i boligselskap Klevningstun	38 481 886	40 000 000	40 000 000	40 000 000			31.12.2015	1 518 114	1 518 114			
Ubygd Lundstikka	0	0	3 500 000	3 500 000			31.12.2016	0	0			
12 boliger i boligselskap Værn	477 157	1 000 000	43 000 000	43 000 000			31.12.2017	522 843	522 843			
Aktivisenter for psykisk utviklingshemmede	141 563	6 000 000	6 000 000		5 858 437		Avsluttes					
Kommuneområde HR												
Kommunikasjon og service												
Kommunedeleplan kommunikasjon	158 634	4 358 634	7 158 634	7 158 634			31.12.2016	4 200 000	4 200 000			
Videreutbygging av IKT kommunikasjon	7 480 312	11 602 749	17 502 749	7 480 312	4 122 437		Avsluttes årlig					
Formyelse og oppgradering IKT utstyr	7 592 029	7 000 000	29 900 000	7 592 029	-592 029		Avsluttes årlig					
Elektroniske tjenester og publikumservice	707 080	1 700 000	8 300 000	707 080	992 920		Avsluttes årlig					
IKT som effektiviseringsverktøy	3 583 882	4 400 000	18 000 000	3 583 882	816 118		Avsluttes årlig					
Arbeidsgiver												
Videreutvikling av elektroniske personalsystemer	246 263	1 000 000	3 000 000	2 600 000	400 000		31.12.2016	753 737	353 737		400 000	
Kommuneområde Oppvekst												
Grunnskole, SFO og grunnskoleopplæring for												
Ventilasjon Kuseløkka skole formingsbygg	7 807 558	8 500 000	8 500 000	8 500 000			30.06.2015	692 442	692 442			
Grålum barneskole- paviljonger	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2015	0	0			
Kuseløkka ungdomsskole rehab. bolett	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2016	0	0			
NY sentrums skole. Sannesundveien	168 566 627	178 500 000	293 700 000	293 700 000			31.12.2017	9 933 373	9 933 373			
Hornes barneskole - kapasitetsøkning	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2017	0	0			
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2013-	18 060 454	18 000 000	28 500 000	28 500 000			31.12.2017	-60 454	-60 454			
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2018-	0	0	3 500 000	3 500 000			31.12.2021	0	0			
Fysisk tilrettelegging	1 115 155	1 100 000	1 700 000	1 115 155	-15 155		Avsluttes					
Sandbakken skole - utvidelse	40 785 538	40 300 000	40 300 000	40 785 538	-485 538		Avsluttes egen sak					
Kapastelstilla - skole	8 071 545	29 000 000	29 000 000	8 071 545	20 928 455		Avsluttes årlig					
Skolekapasitetsplan 2015-2019	0	0	37 500 000	0			Avsluttes årlig					
Barnehage												
Løkeapparater barnehager	300 858	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2015	699 142	699 142			
Nye Trindlund barnehage	42 092 073	47 000 000	48 500 000	48 500 000			30.06.2016	4 907 927	4 907 927			
Rehabilitering av barnehager	2 968 574	6 000 000	9 000 000	9 000 000			31.12.2016	3 031 426	3 031 426			
NY permannent barnehage-Sandbakken	49 418 842	49 600 000	50 600 000	50 600 000			31.12.2016	181 158	181 158			
NY Høstlundøy barnehage	11 624 546	13 000 000	53 000 000	53 000 000			31.12.2017	1 375 454	1 375 454			
NY barnehage sentrum	2 398 475	18 000 000	58 000 000	58 000 000			31.12.2018	15 601 525	15 601 525			
NY barnehage Skjeberg	1 036 178	9 000 000	41 000 000	41 000 000			31.12.2018	7 963 822	7 963 822			
Flyte Sandbakken midlertidig barnehage til Alvim	0	0	20 000 000	20 000 000			31.12.2018	0	0			
Forprosjekt nye barnehager	996 800	1 000 000	1 000 000	996 800	3 200		Avsluttes					
Midlertidige barnehager Trindlund	5 654 432	6 000 000	6 000 000	5 654 432	345 568		Avsluttes					
Barnehagebuss	3 398 051	3 400 000	3 400 000	3 398 051	1 949		Avsluttes					
Oppgradering barnehager (Enheter oppvekst)	115 639	0	0	0	0		Driftsmidler					
IKT-satsing barnehager (Enheter oppvekst)	350 820	0	0	0	0		Driftsmidler					
Barnevern												
Etablering av familisesenter	205 493	3 000 000	5 500 000	5 500 000			31.12.2016	2 794 507	2 794 507			
Kommuneområde Teknisk												
Park												
Kulås vannskulptur- forprosjekt	0	100 000	100 000	100 000			31.12.2015	100 000	100 000			
Kulås- belysning	0	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2015	0	0			
Bygge og turvei Gløngshølen	10 590	2 000 000	2 500 000	2 500 000			31.12.2015	1 989 410	1 989 410			
Basseng ved Sarpsborg rådhus	0	0	600 000	600 000			31.12.2015	0	0			
Oppgradering Kirkeparken	0	0	300 000	300 000			31.12.2015	0	0			
1000-års stienoppussing Innfartsåter	48 363	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2015	-48 363	-48 363			
Kulås vannskulptur	0	0	1 500 000	3 800 000			BY 19.03.2015	0	0			
Kulås Amlf	2 082 126	6 000 000	20 000 000	20 000 000			30.06.2017	3 917 874	3 917 874			
Opprusting parker og plasser	6 825 933	6 400 000	12 400 000	6 825 933	-425 933		Avsluttes årlig					

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Pågående investeringsprosjekter per 01.01.2015	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttosnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12. 2014.	Rebevilles til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilles ikke	Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:		
												Investert	Ubenyttet	
Kommuneområde Teknisk														
Vann														
Foprosjekter vann	588 963	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2015	411 037	411 037					
Nybygg Torsbekkålen	3 033 557	3 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2015	466 443	466 443					
VVA-plan	0	0	200 000	200 000			31.12.2015	0	0					
Kommunedelplan VVA,vann	1 425 834	1 000 000	1 000 000	1 425 834	-425 834		Avsluttes							
Uforutsette prosjekter vann 2014	655 894	2 000 000	6 000 000	655 894	1 344 106		Avsluttes årlig							
Vannledingsnett														
Vannledning Ryvesvei	1 690 367	2 500 000	2 500 000	2 500 000			30.06.2015	809 633	809 633					
Vannledning Torsbekk - Brevik BT2, separering	50 382	0	1 500 000	1 500 000			30.06.2015	-50 382	-50 382					
Tjenkjo-Ramneberget rehab.vannledning	2 632 916	4 000 000	5 500 000	5 500 000		100% refusjon fra sykehuset	30.06.2015	1 467 084	1 467 084					
Vannforsyning til Nås, innenfor tomtegrense	287 807	0	0	0			31.12.2015	-287 807	-287 807					
Vannledning Øvre Lande/Bakkeli	4 897 733	5 000 000	5 000 000	5 000 000			31.12.2015	102 267	102 267					
Vannledning Sindingsvei	865 985	2 250 000	2 250 000	2 250 000			31.12.2015	1 384 015	1 384 015					
Vannledning Jelsnes- Furuholmen	1 630 028	2 500 000	4 500 000	4 500 000			31.12.2015	869 972	869 972					
Vannledning Gustlund- Høk	0	2 800 000	2 800 000	2 800 000			31.12.2015	2 800 000	2 800 000					
Vannledning Tarris - Hukken	0	0	4 000 000	4 000 000			31.12.2015	0	0					
Vannledning Furuholmen - Varteigveien	0	0	2 100 000	2 100 000			31.12.2016	0	0					
Vannledning ny gangbru Hattilundstøy- Opsund	31 175	500 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2016	468 825	468 825					
Vannledning Brunby - Bøkrisset	0	0	750 000	750 000			31.12.2016	0	0					
Vannledning Bøkrisset - Brenneveien	0	0	2 200 000	2 200 000			31.12.2016	0	0					
Vannledning Varteigveien - Kindalveien	0	0	1 700 000	1 700 000			31.12.2016	0	0					
Vannledning Balerød- Hasle (Evestad)	0	6 000 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2017	6 000 000	6 000 000					
Vannledning Hasle - Kampernes (Evestad)	0	0	30 000 000	30 000 000			31.12.2017	0	0					
Vannledning Sikkelandsvæien - Lindemarkveien	0	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2017	0	0					
Vannledning Iseloss- Nlpa (ingledning)	0	0	12 000 000	12 000 000			31.12.2017	0	0					
Vannledning Nordberg- Torsbekk	0	0	16 000 000	16 000 000			31.12.2017	0	0					
Vannledingsnett VVA-plan	0	0	30 000 000	30 000 000			31.12.2018	0	0					
Vannledning Magesensveien- Finnestad 1 e	0	0	1 800 000	1 800 000			31.12.2018	0	0					
Vannledning Magesensveien- Finnestad 2 e	0	0	2 200 000	2 200 000			31.12.2018	0	0					
Vannforsyning til Nås, utenfor tomtegrense	1 849 167	3 000 000	3 000 000	1 849 167	1 150 833		Avsluttes							
Vannledingsnett stasjonsbyen(Hastilveien)	2 960 833	4 500 000	4 500 000	2 960 833	1 539 167		Avsluttes							
Vannledning Torsbekk- Brevik	2 033 676	2 000 000	2 000 000	2 033 676	-33 676		Avsluttes							
Vannledning rv.109	0	0	7 900 000	7 900 000		Under utredning		0	0					
Tekniske installasjoner vann														
Trykkløstørker Gaupferiet, ombygging av ventilkammer Gråturn	2 327 141	6 000 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2015	3 672 859	3 672 859					
Oppgraderer høydebasseng Jelsnes	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2017	0	0					
Nyt Vannverk Isevik/kapasitetsøkning Balerød	0	0	500 000	500 000			31.12.2018	0	0					
Oppgradering trykkløstørkere vann inkl. Møllergata	1 791 092	2 000 000	2 000 000	1 791 092	208 908		Avsluttes							
Oppgradering høydebasseng	6 305 365	7 000 000	7 000 000	6 305 365	694 635		Avsluttes							
Isevik vannverk	5 037 100	5 000 000	5 000 000	5 037 100	-37 100		Avsluttes							
Balerød vannverk	41 064 532	41 000 000	41 000 000	41 064 532	-64 532		Avsluttes egen sak							
Avløp														
Foprosjekt avløpsplan	561 876	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2015	438 124	438 124					
Nybygg Torsbekkålen	2 771 865	3 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2015	728 135	728 135					
VVA-plan	0	0	200 000	200 000			31.12.2015	0	0					
Kommunedelplan VVA, andel avløp	1 835 288	1 500 000	1 500 000	1 835 288	-335 288		Avsluttes							
Uforutsette prosjekter avløp 2014	218 385	2 000 000	6 000 000	218 385	1 781 615		Avsluttes årlig							

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Kommuneområde Teknisk	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12. 2014.	Rebevilles til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilles ikke	Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:
Avløpsnett												
Avløpsanlegg Kalnes/Grålum(utenfor tomtegrense)	8 821 464	7 100 000	7 100 000	9 000 000	-1 900 000	Ved prosjektslutning	30.06.2015	-1 721 464	-1 721 464			
Røysvei	2 343 613	2 650 000	2 650 000	2 650 000		100% refusjon fra sykehuset	30.06.2015	306 387	306 387			
Avløpsledning til Nøs, innenfor tomtegrense	538 722	0	0	0			31.12.2015	-538 722	-538 722			
Separering Øvre Lande/Bakkeli	8 074 732	15 000 000	15 000 000	15 000 000			31.12.2015	6 925 268	6 925 268			
Utløpsledning Sannesund	1 769 376	6 654 569	6 654 569	6 654 569			31.12.2015	4 885 193	4 885 193			
Torsbekk - Brevik BT2, separering	50 395	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2015	-50 395	-50 395			
Ny ledning Tarris -Hulken	0	1 436 206	3 936 206	3 936 206			31.12.2015	1 436 206	1 436 206			
Sindingsvei separering	85 563	7 250 000	7 250 000	7 250 000			31.12.2015	7 164 437	7 164 437			
Avløpsledning Sørbyparken	27 356	0	3 500 000	3 500 000			31.12.2015	-27 356	-27 356			
Avløpsledning Nylandsveien	0	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2015	0	0			
Avløpsledning Grålum- Brevikbekken	321 356	4 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2015	3 678 644	3 678 644			
Avløpsledning Barneveien - Nordbergveien	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2015	2 000 000	2 000 000			
Avløpsledning ny Gangbru Halslundsøy- Opsund	26 564	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2016	-26 564	-26 564			
Avløpsledning Surfellinga	0	0	750 000	750 000			31.12.2016	0	0			
Avløpsledning Hamrestad - Brevikbekken	0	0	7 000 000	7 000 000			31.12.2016	0	0			
Avløpsledning Bynggretet- Hasle	21 000	4 500 000	8 600 000	8 600 000			31.12.2017	4 479 000	4 479 000			
Avløpsledning Hasle- Kampernes	0	1 000 000	15 400 000	15 400 000			31.12.2017	1 000 000	1 000 000			
Avløpsledning Isarfoss- Nipa	0	0	12 000 000	12 000 000			31.12.2017	0	0			
Avløpsledning I Tunejordet Vest	0	0	17 000 000	17 000 000			31.12.2017	0	0			
Avløpsnett i VVA-plan	0	0	20 000 000	20 000 000			31.12.2018	0	0			
Avløpsledning Nordberg- Torsbekk	0	0	66 000 000	66 000 000			31.12.2018	0	0			
Ledningsnett Stasjonsbyen Hasleveien	2 794 480	4 500 000	4 500 000	2 794 480	1 705 520		Avsluttes					
Torsbekk- Brevik	3 507 741	3 000 000	3 000 000	3 507 741	-507 741		Avsluttes					
Avløpsledning rv.109	0	0	7 900 000			Under utredning		0				
Tekniske installasjoner avløp												
Forprosjekt stasjonsbyen avløp KP 415	97 269	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2015	902 731	902 731			
Oppgradering avløpspumpestasjoner 2014	-107 077	4 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2015	4 107 077	4 107 077			
KP 018 Torsbekkdalen	214 280	8 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2015	7 785 720	7 785 720			
Oppgradering av Alvim renseanlegg	113 238 836	112 000 000	112 000 000	117 000 000	-5 000 000	Ved prosjektslutning	31.12.2016	-1 238 836	-1 238 836			
Oppgradering avløpspumpestasjoner inkl gamle	5 350 471	9 000 000	9 000 000	9 000 000			31.12.2016	3 649 529	3 649 529			
Pumpestasjon Brusemyr	0	0	7 000 000	7 000 000			31.12.2017	0	0			
Oppgradering avløpspumpestasjoner	0	0	12 000 000	0			Avsluttes årlig					
Avløp spredt bebyggelse												
Solfberg /Brandstorp trykk avløpsledning	7 528 836	9 500 000	9 500 000	9 500 000			30.06.2015	1 971 164	1 971 164			
Trykkavløp Guslund - Høk inkl. pumpestasjon	63 829	1 900 000	3 800 000	3 800 000			31.12.2015	1 836 171	1 836 171			
Trykkavløp Romnald	213 976	7 000 000	7 000 000	7 000 000			31.12.2015	6 786 024	6 786 024			
Lundeveien-Mørene	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2016	0	0			
Brunsbu- Bokryset	0	0	3 400 000	3 400 000			31.12.2016	0	0			
Bokryset - Brenneveien	0	0	3 600 000	3 600 000			31.12.2016	0	0			
Furuholmen - Varteigveien	0	0	3 900 000	3 900 000			31.12.2016	0	0			
Varteigveien- Kindalsveien	0	0	2 600 000	2 600 000			31.12.2016	0	0			
Bråtenåsen- Berdbykroken	0	0	1 800 000	1 800 000			31.12.2017	0	0			
Slikkelandsveien - Lindemarkveien	0	0	2 300 000	2 300 000			31.12.2017	0	0			
Isveien- Kampernes	0	0	1 400 000	1 400 000			31.12.2017	0	0			
Maugestensveien- Finnestad 1.e	0	0	2 700 000	2 700 000			31.12.2018	0	0			
Maugestensveien- Finnestad 2.e	0	0	3 500 000	3 500 000			31.12.2018	0	0			

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:											
Pågående investeringsprosjekter per 01.01.2015	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk sluttdato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2014.	Rebevilges til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilges ikke
Kommuneområde Teknisk											
Avfallsbehandling											
Nedgravde containere for avfall i sentrum	798 205	1 088 797	1 988 797	1 988 797			31.12.2015	290 592	290 592		
Nybygg Torsbekkålen andel renovasjon	1 651 257	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2015	1 348 743	1 348 743		
Ombygging hjullestegarasje	0	0	700 000	700 000			31.12.2015	0			
Utvildelse av mottak for fartlig avfall	0	0	1 300 000	1 300 000			31.12.2016	0			
Pilotprosjekt, innføring elektronisk registrering av avfallsføring	0	0	600 000	600 000			31.12.2016	0			
Nedgravde løsninger for avfall	0	0	6 000 000	0			Avsluttes årlig				
Innsamling av hageavfall (beholdere)	909 920	1 000 000	3 000 000	909 920	90 080		Avsluttes årlig				
Gatelen miljø, gassbrønner	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000			Avsluttes årlig	3 000 000		3 000 000	
Samferdsel											
Sarpsborg nye torg	43 062 620	40 536 374	40 536 374	43 062 620	-2 526 246	Ved prosjektslutning	30.06.2015	-2 526 246	-2 526 246		
Ellipser Sarpsborg torg	483 283	610 000	610 000	610 000			31.12.2015	126 717	126 717		
Oppgradering av veilys private veier	1 106 435	2 500 000	2 500 000	2 500 000			31.12.2015	1 393 565	1 393 565		
Rehabilitering av p-plasser/p-automater	1 822 504	6 000 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2015	4 177 496	3 177 496		1 000 000
Gang sykkelvei Burslemialen- Sandesund	3 857 843	3 000 000	10 000 000	10 000 000			31.12.2015	-857 843	-857 843		
Gågate redusert konsept	6 571 014	10 000 000	25 000 000	25 000 000			31.12.2016	3 428 986	3 428 986		
Bru over Glomma, gang og sykkelvei	2 257 625	28 500 000	28 500 000	28 500 000			31.12.2017	26 242 375	26 242 375		
Gang, sykkel og kollektiv sentrum - inkl. Pellygata	0	0	13 000 000	13 000 000			31.12.2017	0			
Gang og sykkelvei rute 3 sentrum	72 652	1 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2017	927 348	927 348		
Boligsonparkerings plasser og automater	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2018	2 000 000	2 000 000		
Universell utforming av bysentrum	391 799	4 100 000	8 900 000	8 900 000			31.12.2018	3 708 201	3 708 201		
Gang og sykkelvei inkl. gatelys (Sykkelveien nedre Glomma)	398 218	1 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2018	1 101 782	1 101 782		
Gang og sykkelvei rute 3 Halslundsøy			15 000 000	15 000 000			31.12.2018	0			
Etablering av droseholdeplass	309 171	200 000	200 000	309 171	-109 171		Avsluttes				
Sarpsborg torg, forbedringstiltak	833 878	800 000	800 000	833 878	-33 878		Avsluttes				
Trafikksikkerhetstiltak 2013	5 141 575	4 500 000	4 500 000	5 141 575	-641 575		Avsluttes				
Bussholdeplass-uriver, utforming	3 344 113	3 560 000	3 560 000	3 344 113	215 887		Avsluttes				
Utvildelse av kommunal vei Berghelmskogen	1 224 944	1 400 000	1 400 000	1 224 944	175 056		Avsluttes				
Svøytiltak	269 231	500 000	500 000	269 231	230 769		Avsluttes				
Oppgradering av kommunale veier	11 266 040	11 000 000	11 000 000	11 266 040	-266 040		Avsluttes årlig				
Universell utforming av bussholdeplasser	637 057	900 000	4 500 000	637 057	262 943		Avsluttes årlig				
Gatelys tiltak og delapogram	21 289 484	27 500 000	51 500 000	21 289 484	6 210 516		Avsluttes årlig				
Veddel av hovedplan vann og avløp	0	0	16 000 000	0			Avsluttes årlig				
Trafikksikkerhetstiltak 2014 (trygge skoleveier/fartsbegrensende tiltak)	3 770 433	5 000 000	25 000 000	3 770 433	1 229 567		Avsluttes årlig				
Brennvesenet											
Nytt øvingsområde brennvesen	115 051	6 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2016	5 884 949	5 884 949		
Redningsverktøy	102 699	381 197	381 197	102 699	278 498		Avsluttes				
Beredskapsstyr			1 600 000	0			Avsluttes årlig				
Vekst og transport											
PDA i biler	780 008	540 000	660 000	660 000			31.12.2015	-240 008	-240 008		
Biler og maskiner, vann og avløp	1 034 939	3 600 000	14 000 000	14 000 000			*Avsluttes årlig	2 565 061	2 565 061		
Biler og børsedskap brann	4 488	1 800 000	6 300 000	6 300 000			*Avsluttes årlig	1 795 512	1 795 512		

ÅRSRAPPORT 2014 – SARPSBORG KOMMUNE

Kommuneområde Teknisk	Regnskap totalt per 31.12.2014	Bevilget per 31.12.2014	Budsjett og HP -> 2018	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk sluttdato	Ubenyttet bevilgning per 31.12. 2014.	Rebevilles til bruk i 2015	Vurderes innarbeidet i HP 2016-2019	Rebevilles ikke	Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.14:					
Verktøid og transport																	
Biler og maskiner veivønt	2 112 728	3 700 000	15 800 000	15 800 000		*Rebevilles da levering av bestilt lastebil ikke leveres for 2015	* Avsluttes årlig	1 587 272	1 587 272								
Feiervesenet biler	425 718	400 000	400 000	400 000	-25 718		Avsluttes										
Biler og teknisk utstyr 2013	19 232 926	18 550 000	18 550 000	19 232 926	-682 926		Avsluttes årlig										
Biler maskiner og annet teknisk utstyr	6 765 074	7 400 000	7 400 000	6 765 074	634 926		Avsluttes årlig										
Verktøid/transport/Vaskeri							Avsluttes årlig										
Biler og maskiner renovasjon	309 680	1 800 000	12 000 000	309 680	1 490 320		Avsluttes årlig										
Salg av biler og maskiner	-1 344 645	-500 000	-1 300 000	-1 344 645	844 645		Avsluttes årlig										
Byggesak-handbruk og kart																	
Utstyr kart og oppmåling	193 450	600 000	1 600 000	600 000	406 550		Avsluttes årlig										
Byggeservice																	
Miljøttøk - oljetanker	1 481 080	2 000 000	2 000 000	1 600 000	400 000		31.12.2015	518 920	118 920							400 000	
Oppgradering av administrasjonsbygg	41 531 471	46 000 000	46 000 000	46 000 000			31.12.2015	4 468 529	4 468 529								
Utskifting tilpassning av utelys kommunale bygg	0	1 600 000	2 100 000	500 000	1 600 000		31.12.2015	1 600 000								1 600 000	
Brannoppradering 2014	1 882 952	3 500 000	3 500 000	2 300 000	1 200 000		31.12.2015	1 617 048	417 048							1 200 000	
Nytt hovedstrøm aggregat Sarpsborg Rådhus	0	0	600 000	600 000	600 000		31.12.2015	0	0							0	
Oppgradering av låssystemer	0	0	500 000	500 000	500 000		31.12.2015	0	0							0	
Kjalling Borgen sykehjem.	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2015	0	0							0	
Borgen skole, etterfole	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2015	0	0							0	
Nytt kleianlegg Tingvoll sykehjem	0	0	700 000	700 000	700 000		31.12.2015	0	0							0	
ENØK Stryngs og varslingsanlegg 2014 (Kruseløkka, Halslund og Tindlund)	376 157	8 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2015	7 623 843	7 623 843								
Ventilasjon og styringsanlegg bygg	5 339 077	7 000 000	7 000 000	7 000 000			31.12.2015	1 660 923	1 660 923								
Tingvoll sykehjem, SD (sentral driftsstyring) anlegg	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2015	0	0							0	
Ventilasjon Vardeig Gymsal	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000		31.12.2015	0	0							0	
Ventilasjon Lande Skole, kjøkken og SD anlegg	0	0	600 000	600 000	600 000		31.12.2015	0	0							0	
Halslund skole, SD anlegg	0	0	700 000	700 000	700 000		31.12.2015	0	0							0	
Firnebakken barnelagge varmepumpe	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2016	0	0							0	
Halslund skoler varmepumpe	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000		31.12.2016	0	0							0	
Fyrom Kurland skole	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2016	0	0							0	
Borgen sykehjem, SD anlegg	0	0	500 000	500 000	500 000		31.12.2016	0	0							0	
Valaskold barnelagge SD anlegg og ventilasjon	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000		31.12.2016	0	0							0	
Tune adm. Bygg 2 ventilasjon	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000		31.12.2017	0	0							0	
Tune adm bygg, oppgraderer fyrom	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2017	0	0							0	
Borgen skole, SD anlegg	0	0	200 000	200 000	200 000		31.12.2017	0	0							0	
Ullerøy skole, SD anlegg og ventilasjon	0	0	700 000	700 000	700 000		31.12.2017	0	0							0	
ENØK Stryngs og varslingsanlegg	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000		31.12.2018	0	0							0	
Jeltnes skole, SD anlegg	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000		31.12.2018	0	0							0	
Sarpsborg rådhus, SD anlegg og ventilasjon	0	0	15 000 000	15 000 000	15 000 000		31.12.2018	0	0							0	
Rehabilitering og sikring av bygg	4 948 100	9 000 000	18 000 000	16 000 000		*Deler rebevilles da levering av bestilt tjeneste ikke leveres for 2015	* Avsluttes årlig	4 051 900	2 051 900							2 000 000	
Rehabilitering - heis, ventilasjon m.m.	20 597 553	20 600 000	20 600 000	20 597 553	2 447		Avsluttes årlig										
Heiser	989 734	4 800 000	13 400 000	989 734	3 810 266		Avsluttes årlig										
Forskriftskrav (Brann, legjonella m.m)	0	0	4 000 000	0			Avsluttes årlig										
Universell utforming, kom. bygg	3 043 083	5 000 000	9 000 000	3 043 083	1 956 917		Avsluttes årlig										
Grålum barneskole varmepumpe	0	0	5 000 000			Under utredning, Avventer skolekapitetsplan		0	0								
For større prosjekter er forventet økonomisk sluttdato 18 mnd. etter at investeringen er tatt i bruk																	
Able prosjekter	3 003 2015							284 841 905	246 478 083							30 963 822	7 400 000